

Commissie voor Buitenlandse  
Betrekkingen

van

WOENSDAG 3 JUNI 2026

Namiddag

---

Commission des Relations  
extérieures

du

MERCREDI 3 JUIN 2026

Après-midi

---

De behandeling van de vragen vangt aan om 15.46 uur. De vergadering wordt voorgezeten door mevrouw Els Van Hoof.

Le développement des questions commence à 15 h 46. La réunion est présidée par Mme Els Van Hoof.

*De teksten die cursief zijn opgenomen in het Integraal Verslag werden niet uitgesproken en steunen uitsluitend op de tekst die de spreker heeft ingediend.*

*Les textes figurant en italique dans le Compte rendu intégral n'ont pas été prononcés et sont la reproduction exacte des textes déposés par les auteurs.*

**[01] Actualiteitsdebat over Palestina en Israël en toegevoegde vragen van**

- Achraf El Yakhoulfi aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De opschorting van het vriendschapsakkoord tussen de EU en Israël" (56015270C)
- Els Van Hoof aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De Israëlische schendingen van de Palestijnse mensenrechten" (56015384C)
- Rajae Maouane aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De Europese Raad van ministers van Buitenlandse Zaken en de associatieovereenkomst EU-Israël" (56015403C)
- Rajae Maouane aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De situatie in Gaza" (56015405C)
- Achraf El Yakhoulfi aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het VN-rapport over de martelingen en genocide in Israël" (56016038C)
- Achraf El Yakhoulfi aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het einde van de Europese blokkade van sancties tegen kolonisten" (56016039C)
- Kathleen Depoorter aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De Board of Peace en Hamas" (56016441C)
- François De Smet aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De EU-sancties tegen extremistische Israëlische kolonisten" (56016502C)
- Michel De Maegd aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De Europese beslissingen in het licht van de crisis in het Nabije Oosten" (56016522C)
- Sofie Merckx aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De straffeloosheid van Israël en de opschorting van de associatieovereenkomst tussen de EU en Israël" (56016535C)
- Sandro Di Nunzio aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De opschorting van de Israëlische diplomatieke relaties met de VN" (56016472C)
- Christophe Lacroix aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De Belgische sancties ingevolge de situatie in Palestina en Gaza" (56016560C)
- Meyrem Almaci aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De regeringsboycot voor producten uit de bezette gebieden" (56016571C)

**[01] Débat d'actualité sur la Palestine et Israël et questions jointes de**

- Achraf El Yakhoulfi à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La suspension de l'accord amiable entre l'UE et Israël" (56015270C)
- Els Van Hoof à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les violations par Israël des droits humains des Palestiniens" (56015384C)
- Rajae Maouane à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Le Conseil européen des ministres des Affaires étrangères et l'accord d'association UE-Israël" (56015403C)
- Rajae Maouane à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La situation à Gaza" (56015405C)
- Achraf El Yakhoulfi à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Le rapport de l'ONU sur les tortures et le génocide en Israël" (56016038C)
- Achraf El Yakhoulfi à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La fin du blocage européen des sanctions contre les colons" (56016039C)
- Kathleen Depoorter à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Le Conseil de la paix et le Hamas" (56016441C)

- François De Smet à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les sanctions de l'Union européenne à l'égard de colons extrémistes israéliens" (56016502C)
- Michel De Maegd à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les décisions européennes face à la crise au Proche-Orient" (56016522C)
- Sofie Merckx à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'impunité d'Israël et la suspension de l'accord d'association entre l'UE et Israël" (56016535C)
- Sandro Di Nunzio à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La suspension des relations diplomatiques entre Israël et l'ONU" (56016472C)
- Christophe Lacroix à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les sanctions de la Belgique concernant la Palestine et Gaza" (56016560C)
- Meyrem Almaci à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Le boycott par le gouvernement des produits provenant des territoires occupés" (56016571C)

**01.01 Els Van Hoof** (cd&v): Mijnheer de minister, de schending van de Palestijnse mensenrechten gaat maar door. De kinderrechtenorganisatie Save the Children meldt in een recent rapport dat Palestijnse kinderen vaker worden gefolterd, seksueel misbruikt en uitgehongerd in Israëlische militaire gevangenissen. Twee derde van de kinderen die ondervraagd werden, werden opgesloten in isoleercellen, zelfs tot 45 dagen. Meer dan de helft van de kinderen verklaarde zelf seksueel geweld gezien of ervaren te hebben.

Het nieuws over deze onaanvaardbare praktijken komt boven op de escalatie van het geweld en de repressie tegenover Palestijnen, zoals het toenemende kolonistengeweld op de Westelijke Jordaanoever, het uitbreiden van illegale nederzettingen, het ontzeggen van de toegang tot religieuze plaatsen in Jeruzalem en het herinvoeren van de doodstraf.

Daarbovenop heeft de regering van Netanyahu in het geheim – maar iedereen weet het – besloten 34 nieuwe nederzettingen op te richten op de Westelijke Jordaanoever. Er zullen 10 nieuwe nederzettingen en 24 voorposten gelegaliseerd worden. Daarmee komt het totale aantal nieuwe nederzettingen dat de regering van Netanyahu heeft opgericht op meer dan 100 te liggen.

Tijdens de commissievergadering van 1 april gaf u alvast aan op Europees niveau te hebben gepleit voor een sterker signaal ten aanzien van Israël en het uitbreiden van sancties tegenover extremistische kolonisten. U zou ook in de Raad de opschorting van de associatieovereenkomst EU-Israël opnieuw op tafel leggen. We hebben dat kunnen volgen in de media.

Vandaar de volgende vragen. Welke bijkomende concrete bilaterale diplomatieke of politieke stappen zal België ondernemen om de Israëlische autoriteiten effectief onder druk te blijven zetten om de schendingen van het internationaal recht en de mensenrechten te stoppen?

Voor welke maatregelen hebt u concreet gepleit in de Raad Buitenlandse Zaken op 12 mei?

Welke landen zijn nog voorstander van bijkomende sancties en van een opschorting van de associatieovereenkomst? Welke concrete beslissingen werden er concreet genomen?

We weten ondertussen dat er ook werk wordt gemaakt van een importban vanuit de illegale nederzettingen. Wanneer kunnen de besprekingen daarover afgerond zijn?

De **voorzitter**: Mevrouw Maouane is niet aanwezig. De heer El Yakhoulfi is ook niet aanwezig.

**01.02 François De Smet** (DéFI): Il y a beaucoup de choses à dire sur la Palestine et Israël, mais je voudrais surtout parler de la situation en Cisjordanie, qui ne fait pas chaque jour l'actualité, même si on y commet chaque jour des infractions graves envers les habitants palestiniens.

L'Union européenne a confirmé le jeudi 28 mai avoir pris des sanctions contre des colons extrémistes

israéliens, coupables de violences contre les Palestiniens en Cisjordanie. Quatre entités (des ONG et des entreprises) et trois individus ont ainsi été sanctionnés en raison "d'abus sérieux et systématiques" contre ces Palestiniens, selon un communiqué du Conseil de l'Union européenne.

Cette décision appelle plusieurs clarifications quant à la position et au rôle de notre pays. Est-ce que la Belgique a soutenu cette décision au sein du Conseil? A-t-elle joué un rôle actif dans l'initiative des sanctions ou vous êtes-vous rallié à une majorité d'États membres?

Quels sont les critères afférents à la sélection de ces trois individus et quatre organisations? Paraissent-ils robustes?

Entendez-vous plaider, au sein du Conseil, pour un élargissement de la liste des personnes sanctionnées au vu de l'ampleur documentée de la violence des colons?

Enfin, quel est l'état de la position belge sur la reconnaissance formelle de l'État palestinien? Pour ma part, je maintiens depuis l'accord obtenu en kern qu'une des deux conditions posées au sein de votre majorité n'est pas une vraie condition, mais un verrou. Et nous pouvons constater chaque jour que ce verrou fonctionne bien.

**01.03 Michel De Maegd** (Les Engagés): Monsieur le ministre, la situation au Proche-Orient reste profondément préoccupante. À Gaza, la situation humanitaire est toujours catastrophique. L'accès à l'aide est insuffisant et la protection des civils doit rester une exigence absolue. En Cisjordanie, la poursuite de la colonisation et des violences commises par des colons extrémistes fragilise chaque jour la perspective d'une solution crédible à ce conflit. La Belgique a d'ailleurs récemment signé avec plusieurs autres pays une déclaration internationale rappelant l'illégalité des colonies au regard du droit international et appelant à mettre fin à leur expansion.

Un accord politique a été trouvé au niveau européen pour avancer sur des sanctions ciblées contre des colons extrémistes et des entités soutenant les colonies en Cisjordanie, tout en prévoyant des nouvelles mesures restrictives contre des figures dirigeantes du Hamas. Ce sont, je pense, des signaux importants.

Mais il faut maintenir l'effort, exercer une pression sur le gouvernement israélien pour garantir l'accès humanitaire et mettre fin aux mesures qui compromettent une issue à ce conflit, sanctionner les acteurs responsables de violences ou de déplacements forcés, soutenir une perspective politique crédible tout en continuant à condamner fermement le Hamas et exiger la sécurité pour l'État d'Israël.

Monsieur le ministre, comment se positionnera la Belgique lors des prochaines discussions européennes afin que ces avancées soient suivies d'effets concrets? Plaidera-t-elle pour de nouvelles mesures?

Enfin, pouvez-vous faire un point sur les discussions européennes relatives à une suspension partielle ou totale de l'accord Union européenne-Israël et nous préciser quelles en sont les perspectives?

**01.04 Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Monsieur le ministre, les collègues ont déjà parlé de la situation des Palestiniens à Gaza, des enfants ou des personnes qui ont subi de la torture dans les prisons israéliennes, de la Cisjordanie, de la colonisation, de la situation au Liban où des villes entières sont réduites en ruines. Il y a deux jours encore, un hôpital a été frappé par l'armée israélienne au Liban, blessant 39 membres du personnel. Quatre personnes sont décédées. Le droit international n'est clairement pas respecté par Israël depuis maintenant de nombreux mois.

Ainsi, la semaine dernière, mon collègue Hedeboom a posé une question sur cette situation à notre premier ministre. M. De Wever a dit – et cela constitue quand même un fait assez marquant – qu'il n'y aura jamais de sanctions européennes à l'encontre d'Israël. Cela a été assez frappant. Il s'agit peut-être d'une vérité, qui relève aussi d'une véritable hypocrisie de l'Europe. Il y a toujours plus de 20 paquets de sanctions contre la Russie et toujours aucune sanction contre l'État israélien. Il est vrai que tout cela est très étonnant.

Comme les auditions l'ont aussi démontré, je pense qu'aujourd'hui la Belgique peut aussi agir sans attendre une unanimité européenne. L'accord d'association entre l'Union européenne et Israël est un

accord mixte. La Belgique, qui en constitue une partie à part entière, peut donc prendre des mesures appropriées, voire suspendre unilatéralement sa participation à cet accord.

J'aurais donc voulu savoir ce que vous pensez des dires de M. De Wever de la semaine passée et si les contacts que vous avez eus au niveau européen confirment qu'il n'y aura jamais de sanctions européennes venant de l'Union européenne.

Il y a aussi plusieurs mesures annoncées par le gouvernement belge en septembre 2025, notamment l'interdiction d'importation des produits issus des colonies israéliennes. Mais ça n'a toujours pas été mis en œuvre, donc là aussi, j'aurais voulu en savoir plus.

Enfin, la Belgique pense-t-elle suspendre unilatéralement l'accord d'association avec Israël?

**01.05 Sandro Di Nunzio** (Anders.): Mijnheer de minister, ik schrok op toen ik op donderdag 28 mei zag passeren dat de Israëlische ambassadeur bij de Verenigde Naties de diplomatieke relaties met het bureau van de VN-secretaris-generaal Guterres heeft opgeschort. De Israëlische regering is misnoegd omdat de Verenigde Naties van plan zouden zijn Israël op een zwarte lijst te plaatsen van landen die gelinkt worden aan seksueel geweld tijdens conflicten. Tegelijkertijd bleek uit beelden van zender Canal 12 dat Netanyahu zijn leger heeft opgedragen de bezetting van de Gazastrook op te trekken tot 70 %, met als doel op lange termijn volledige controle te verwerven.

Mijnheer de minister, deze dubbele escalatie in Gaza ondermijnt opnieuw flagrant het internationaal recht en het perspectief op een Palestijnse staat. Daarom heb ik een aantal vragen voor u.

Hoe beoordeelt u de Israëlische beslissing om de diplomatieke relaties met het bureau van de VN-secretaris-generaal op te schorten?

Hoe beoordeelt u het bevel van premier Netanyahu om de bezetting van de Gazastrook uit te breiden tot 70 %, in strijd met de gemaakte afspraken?

Erkent u dat de levensvatbaarheid van een onafhankelijke Palestijnse staat door die territoriale uitbreiding dag na dag afneemt? Hoe beoordeelt u dat in het licht van het uitblijven van de formele Belgische erkenning van Palestina? Dreigt die beslissing daardoor niet te laat te komen?

Welke gevolgen heeft die houding tegenover de Verenigde Naties voor de directe veiligheid en de operationele ruimte van het Belgische en Europese hulppersoneel in de regio?

Welke structurele gevolgen heeft die diplomatieke breuk – toch geen onbelangrijke breuk – volgens u voor de autoriteit en slagkracht van de Verenigde Naties als overkoepelend mondiaal orgaan voor conflictbeheersing?

**01.06 Christophe Lacroix** (PS): monsieur le ministre, près de 73 000 personnes ont été tuées à Gaza, deux millions d'habitants ont été déplacés et l'offensive israélienne continue de détruire et de terroriser systématiquement une population sur un territoire déjà à genoux. Des experts comme Omer Bartov, qui est à la fois israélien et américain, et qui est un spécialiste de la Shoah, estiment aujourd'hui que les opérations israéliennes répondent totalement aux critères de la convention de 1948 sur le génocide. Ils pointent aussi la responsabilité des États de l'Union européenne, qui, par leur silence ou leur soutien, permettent à cette offensive de se poursuivre. Alors, dans ce contexte, la Belgique ne peut plus se contenter d'appels généraux au respect du droit international. Nous disposons d'instruments concrets, européens et nationaux, que nous refusons pourtant d'activer.

L'accord d'association entre l'Union européenne et Israël prévoit explicitement que le respect des droits humains est une condition essentielle. Mais il reste intact, malgré l'ampleur des violations documentées. La reconnaissance de l'État de Palestine, pourtant indispensable pour établir un minimum de crédibilité diplomatique, est sans cesse repoussée. L'importation de produits issus des colonies, pourtant totalement illégales depuis de très nombreuses années au regard du droit international, se poursuit comme si de rien n'était. La Belgique affirme vouloir défendre une politique étrangère fondée sur le droit, mais elle continue de fonctionner comme si la situation à Gaza n'avait finalement aucune conséquence juridique.

Monsieur le ministre, face à l'effondrement humanitaire et aux accusations de crimes internationaux graves, la question n'est plus de savoir si nous pouvons agir, mais pourquoi nous ne le faisons pas. Quand la Belgique va-t-elle exiger au Conseil la suspension de l'accord Union européenne-Israël ? Quand la Belgique sera-t-elle prête à défendre activement la reconnaissance de l'État de Palestine comme mesure indispensable pour restaurer une crédibilité diplomatique européenne? Enfin, quelles démarches la Belgique entreprend-elle pour obtenir l'interdiction européenne des produits issus des colonies, afin que le marché européen cesse de soutenir une entreprise totalement illégale de colonisation?

Je vous remercie.

**01.07 Meyrem Almaci** (Ecolo-Groen): De collega's hebben al heel wat beschreven van de mensenrechtenschendingen en de horror die zich afspeelt in Gaza en Palestina. We debatteren hier al over sinds het begin van het conflict met de terreuraanslag van 7 oktober drie jaar geleden, wat evenzeer een horrorevent was.

Sindsdien speelt zich een genocide af, met een duidelijke politiek van het Israëlische regime vol met extreemrechtse figuren, die intussen op de sanctielijst van een aantal landen staan. Experts van de holocaust en genocide, zoals de heren Bartov en Goldberg en heel wat internationale organisaties, brengen die genocide voortdurend onder de aandacht.

Er wordt gevraagd om actie te ondernemen, ook door internationale instanties. Maar toch blijft ons land met de voeten slepen, escalatie na escalatie. Er lijkt geen rode lijn te zijn. Wat is eigenlijk de rode lijn van deze regering? De premier heeft op laconieke wijze gezegd dat er op Europees niveau geen sancties zullen komen. Wanneer komen dan de sancties van de regering, die negen maanden geleden gecommuniceerd werden?

De minister bevoegd voor Vreemdelingenzaken zegt dat ze geen extremistische kolonisten zal bestraffen. Nochtans werd dat negen maanden geleden gecommuniceerd. Er is een boycot, een importban, waarover breed werd gecommuniceerd, maar die is volstrekt uitgehold. In de kranten staat dat die elk doel zal voorbijschieten.

Klopt dat, mijnheer de minister? Klopt het dat die importban na negen maanden nog altijd niet gerealiseerd is? Door Spanje en Nederland is die intussen ingevoerd. Er is zelfs een politieke beslissing om de Syrische Golanhoogte, die illegaal gekoloniseerd is, uit de discussie te houden en dat men ook de controlemechanismen en een uitdoofscenario daaruit wil houden.

Intussen is de oorlog bijna drie jaar bezig en de bezetting al tientallen jaren, decennialang, maar die zaken liggen op de tafel van de regering. Welke concrete knelpunten zijn er? Kunt u ons garanderen dat deze regering niet alleen maar cynisch is bij monde van de premier over wat er op Europees niveau niet gebeurt? Is deze regering van plan om zelf effectief iets te doen? Of gaan we gewoon vaststellen dat deze regering aan de verkeerde kant van de geschiedenis staat?

**01.08 Maxime Prévot**, ministre: Mesdames et messieurs les parlementaires, ces rendez-vous réguliers avec vous sur la question de la situation au Moyen-Orient et, singulièrement, pour ce qui concerne Gaza, se justifient hélas trop souvent par la résurgence de nouveaux phénomènes d'actualité qui nécessitent effectivement d'en débattre. Mais on a aussi parfois le sentiment que les mêmes questions reviennent en boucle, les parlementaires refusant d'entendre simplement certaines réponses.

Vous savez pourtant que le gouvernement a décidé de prendre de nombreuses mesures très concrètes en septembre, face à la situation dramatique à Gaza et en Cisjordanie. La situation sur place ne s'est pas foncièrement améliorée, nonobstant l'accord qui est intervenu. J'ai déjà pu m'exprimer à de multiples reprises sur le sujet. Par ces prises de position, j'ai contribué volontiers aux différentes analyses et états des lieux de la presse et de la société civile.

Vous savez, pour l'avoir lu, vu et entendu, que les mesures qui relèvent de mes compétences sont entrées en vigueur, y compris des mesures que la Belgique était encore récemment la seule à avoir prises et qui ont inspiré d'autres pays. Mes services sont d'ailleurs en contact avec plusieurs pays qui sont intéressés à prendre des mesures similaires et qui s'informent auprès de nous.

Je mesure bien qu'il n'y a aucun intérêt politique pour les formations de l'opposition à saluer des initiatives qui auraient pu être prises par le gouvernement. Mais je le redis, comme je l'ai fait depuis plusieurs mois: faites l'exercice d'identifier, dans tous les pays de l'Union européenne, les mesures qui ont été prises à l'échelle nationale par chacun d'eux, et vous constaterez que nous sommes franchement dans le peloton de tête. Vous pouvez continuer à ne pas vouloir l'entendre, et c'est votre droit.

Je ne suis pas non plus, que ce soit clair, en train de faire un cocorico inapproprié en considérant que tout a été suffisamment fait. Je dis seulement que nous n'avons pas du tout à rougir parce qu'en effet, il y a des mesures que nous avons prises que très peu d'autres pays européens ont adoptées. À ma connaissance, nous sommes le seul pays du monde à avoir décidé de restreindre drastiquement les services consulaires à nos propres compatriotes qui se situent dans les colonies illégales. Même pas l'Espagne, même pas l'Irlande, même pas la Slovénie.

À nouveau, je le dis avec le ton mesuré et la modestie qui s'imposent au regard de l'ampleur du drame qui continue d'être vécu. Vous partagez cette réalité. Je ne me frotte pas les mains ni ne considère que tout a été fait. Vous connaissez ma conviction, à savoir qu'il y a encore matière à faire des choses. Je veux juste que, de temps à autre, on puisse quitter le registre de l'autoflagellation qui revient à considérer que la Belgique ne fait jamais rien, rien de correct, rien d'appréciable.

Met betrekking tot het importverbod kan ik bevestigen dat wij van vicepremier Clarinval, de minister die daar de primaire verantwoordelijkheid voor draagt, het ontwerp van koninklijk besluit hebben ontvangen. Dat document hebben de regeringspartijen nu besproken. We hopen de komende weken, misschien zelfs de komende dagen, een akkoord te bereiken.

Vous demandez aussi pourquoi certaines mesures prennent du temps. Une partie de la réponse est qu'il s'agit de mesures inédites, notamment celles relatives aux *import bans*, pour lesquelles des discussions doivent être menées sur le plan technique, mais également au regard des questions européennes. Cela nécessite aussi l'adaptation et la mise en place d'un nouveau cadre législatif. Souvent, cela prend davantage de temps à mettre en œuvre qu'à écrire dans une déclaration d'intention politique. C'est d'ailleurs le cas, par exemple, pour l'adoption de différentes mesures telles que les interdictions d'accès au territoire. Elles ont toutefois été édictées et nous fûmes parmi les premiers, là aussi, à déclarer *persona non grata* des ministres extrémistes comme les ministres Smotrich et Ben-Gvir, alors que ce n'est que depuis quelques jours que vous entendez plaider en faveur de mesures similaires au niveau européen. Vous le savez, nous ne prenons pas non plus le respect du droit à la légère. Si nous prônons avec autant de force et de détermination, dans notre politique étrangère, le respect du droit, nous devons nous-mêmes veiller à être irréprochables dans notre propre ordre interne.

Une autre partie de la réponse qui explique pourquoi les choses prennent parfois du temps tient au fait que le système belge est celui que nous connaissons. Certaines décisions nécessitent de larges consultations entre les différentes entités compétentes, ce qui est d'ailleurs encadré par des règles précises. Enfin, une partie des mesures que les uns ou les autres plaident dépendent du niveau européen.

Laten we het dan ook even hebben over de Europese dynamiek. In overeenstemming met het mandaat dat de ministerraad mij heeft gegeven, dat ik u in deze commissie regelmatig heb gepresenteerd, steunde ik in de recente vergadering van de Raad Buitenlandse Zaken het principe van een volledige opschorting van het handelsdeel en van het luik onderzoek, innovatie en technologische samenwerking van de associatieovereenkomst met Israël, evenals het instellen van nieuwe sancties tegen Hamas en tegen gewelddadige kolonisten.

Je suis toujours surpris, après autant de mois, d'entendre des parlementaires dire: "Mais quand le gouvernement va-t-il plaider pour la suspension, ne fût-ce que partielle, de l'accord d'association avec Israël?" Cela fait déjà plusieurs mois que nous le faisons. Il n'est pire sourd que celui qui ne veut pas entendre. Cela fait déjà plusieurs mois que nous le faisons, et c'est au mois de septembre que j'en ai reçu le mandat.

Simplement, ce n'est pas parce que la Belgique le veut que toute l'Europe le veut. C'est peut-être là, si vous me permettez de répondre notamment à la question de Mme Merckx, que se situe une partie de

l'explication. Vous semblez avoir été surprise par les propos tenus par le premier ministre il y a quelques semaines, lorsqu'il disait qu'il n'y aurait probablement jamais de décision de sanction – j'imagine forte – à l'égard d'Israël venant de l'Union européenne. Je suis surpris que vous ayez pu être surprise. Cela fait quand même des mois que l'on vous explique que, pour pouvoir prendre toute une série de mesures particulières, l'unanimité est requise et, qu'on le veuille ou non, qu'on le regrette fortement ou non, les 27 États membres ne sont aujourd'hui pas tous alignés sur la tonalité de cette commission parlementaire. Il y a toujours des États membres qui, pour des raisons historiques, politiques ou peut-être économiques, ne sont pas enclins aujourd'hui à prendre des sanctions fortes. Même si certaines sanctions ne nécessitent pas l'unanimité, il faut qu'existe une majorité qualifiée pour pouvoir les adopter, ce qui n'est pas toujours garanti, et il faut ensuite qu'une proposition soit formulée par la Commission européenne.

C'est un élément que vous semblez oublier. Un pays ne peut pas, de sa propre initiative, inscrire à l'agenda une proposition de sanctions en espérant qu'un vote ait lieu de la part des autres pays. Dans le fonctionnement interne de l'Union européenne, pour que les ministres des Affaires étrangères réunis au sein du Conseil puissent décider, il faut que la proposition émane de la Commission européenne. Jusqu'à présent, inutile de vous dire qu'au sein de la Commission européenne, on retrouve les mêmes divergences, puisqu'y siègent inévitablement des représentants des différents États membres, y compris ceux qui sont réticents à l'adoption de mesures. C'est la raison pour laquelle certaines mesures fortes que, dans ce Parlement, certains pourraient souhaiter ne parviendront probablement pas, dans l'état actuel des choses, à être obtenues.

On constate toutefois que les lignes commencent à bouger. Ces dernières semaines, l'Italie a été beaucoup plus vocale, réclamant des sanctions et adoptant un positionnement plus ferme que ce qui était le cas encore il y a six mois. Voilà! On ne peut garantir que la situation observée aujourd'hui sera toujours la même dans trois ou six mois. On a, du reste, bien vu qu'il y a six mois, il n'avait pas été possible, à l'échelle européenne, de prendre des sanctions ciblées envers certains leaders du Hamas ou certains colons violents. Et il a fallu un changement de gouvernement en Hongrie pour que cela devienne possible.

Cela a déjà été dit: cette réalité, hélas, ne va pas changer tous les mois! Mais on constate que certaines lignes bougent dans les pays européens. En ce qui concerne la Belgique, les différentes sanctions possibles, nous les défendons ou nous nous y associons. Certains pays ont proposé qu'un *import ban* soit également adopté à l'échelle européenne, et nous avons évidemment appuyé cette initiative.

Ce n'est pas parce que certaines mesures ne se concrétisent pas au niveau européen que la Belgique n'y est pas active. Mais ce contexte peut être une source de grande frustration — je le ressens aussi. Il n'en reste pas moins que c'est la réalité du processus décisionnel aujourd'hui.

Un autre élément consiste à pouvoir élargir et adopter une seconde salve de mesures à l'égard des terroristes du Hamas ou d'autres colons violents. Une liste existait déjà, mais elle était restée quelque peu au frigo à cause de la Hongrie. Elle a depuis été libérée mais, au vu de l'évolution de la situation sur le terrain, il est certainement possible de la compléter.

On y verra probablement plus clair le 15 juin prochain – je peux du moins l'espérer – lors de la réunion du Conseil des Affaires étrangères, qui permettra de mesurer les intentions de chacun. On sait que la situation à Gaza ne s'améliore guère, qu'elle s'aggrave en Cisjordanie, qu'elle reste inacceptable au Liban et que la nouvelle législation sur la peine de mort en Israël a également suscité de vives indignations. Dans ce contexte, je peux simplement dire qu'il n'est pas exclu que les positions de certains pays évoluent. En tout cas, nos lignes restent claires.

Pour répondre à une question spécifique qui a également été évoquée, à propos de la suspension du volet commercial, je voudrais rappeler que, lors de la réunion du Conseil Affaires étrangères - Commerce du 22 mai dernier, neuf États membres, dont la Belgique et l'Italie, ont réitéré leur demande à la Commission d'une suspension du volet commercial de l'accord d'association entre l'Union européenne et Israël, ainsi que de l'interdiction d'importer des produits issus des colonies dans l'Union européenne. Lors du Gymnich, cette réunion informelle qui s'est tenue à Chypre et à laquelle j'ai participé il y a quelques jours, fin mai, plusieurs États membres, dont la Belgique, ont de nouveau demandé à la Commission de proposer des mesures commerciales contre les colonies.

Par ailleurs, plusieurs d'entre vous sont revenus sur la question de la reconnaissance de la Palestine. Permettez-moi de vous répondre avec beaucoup de franchise: en dehors de cette commission et, évidemment, de certains observateurs qui suivent ce dossier dans le détail, cette question de la reconnaissance ne fait plus débat sur le plan international depuis les propos très clairs que le premier ministre a tenus, au nom de la Belgique, à l'Assemblée générale des Nations Unies en septembre dernier. Pour les Palestiniens, comme pour les autres pays avec lesquels nous discutons, la reconnaissance de l'État de Palestine par la Belgique est considérée comme acquise sur le plan diplomatique. Ils ne se préoccupent pas du moment précis où un arrêté royal sera proposé ou pas. Cela étant dit, je reste évidemment demandeur que cet arrêté soit formellement présenté au Conseil des ministres dans les meilleurs délais, dès lors que les deux conditions que nous avons identifiées seront pleinement satisfaites.

Je ne crois pas, monsieur De Smet, que l'une de ces conditions soit un verrou. Au vu des échanges que j'ai eus avec nos partenaires, nous sommes conscients des conditions fixées: la libération des otages est acquise, tandis que la question de l'absence du Hamas dans la gestion du territoire palestinien est plus diffuse. Lorsque les choses seront claires en la matière, rien ne devra s'opposer à ce que les engagements formulés soient pleinement tenus. Je comprends parfaitement que, sur le plan juridique, cette reconnaissance n'ait pas encore été formellement actée. Néanmoins, sur la scène diplomatique internationale, elle ne fait plus l'objet de discussion au regard de la position adoptée par la Belgique, y compris dans mes échanges avec mes homologues palestiniens, et c'est probablement là l'essentiel.

Ik wil ook toevoegen dat België alle vormen van foltering en andere wrede, onmenselijke of vernederende behandelingen of bestraffingen veroordeelt, waar ze ook plaatsvinden en onder alle omstandigheden. De situatie in Israël en het bezette Palestijnse gebied was op dat vlak al langer zorgwekkend. Het meest recente rapport van de speciale rapporteur van de Verenigde Naties bevat nog aanvullende elementen die de problematiek bijkomend documenteren en contextualiseren.

De Europese Unie, in EU26-verband zonder Hongarije, nam daarom het woord tijdens de interactieve dialoog met de speciale rapporteur over haar rapport in het kader van de reguliere zitting van de Mensenrechtenraad in Genève in maart 2026. Daar werd onder andere onze steun bevestigd voor de relevante VN-mandaten die de mensenrechtensituatie in het bezette Palestijnse gebied en Israël opvolgen.

De problematiek van de sancties tegen speciaal rapporteur Albanese heb ik eerder veroordeeld, samen met de sancties tegen de getroffen leden van het Internationaal Strafhof en de Palestijnse ngo's. Het Europese antwoord daarop moet eveneens verder gezamenlijk worden opgevolgd en bekeken.

De status van de Board of Peace is onduidelijk en staat ter discussie, met name vanwege bepaalde tegenstrijdigheden tussen de definitie ervan in resolutie 2803, die zich uitsluitend tot Gaza beperkt, en het Handvest, evenals bepaalde verklaringen van de voorzitter, die zich niet tot het Palestijnse grondgebied beperken. Voor zover wij weten, worden momenteel 28 landen beschouwd als leden van de Board of Peace. Ik raad u aan de lijst op de website te raadplegen. Binnen de Europese Unie maken alleen Bulgarije en Hongarije er deel van uit. België is dus geen lid en heeft geen zicht op de financiën van de organisatie.

Il semblerait d'ailleurs, si j'en crois la presse, que les finances octroyées ne soient pas énormes.

Wat we daarentegen zien, is dat ondanks de grote ambities van de Board of Peace in Gaza, er ter plaatse zeer weinig vooruitgang wordt geboekt bij de uitvoering van het vredesplan. Door de recente verklaringen van premier Netanyahu over zijn voornemen om het door het Israëlische leger gecontroleerde gebied in de Gazastrook uit te breiden tot 70 %, dreigt de situatie nog verder te verslechteren. In deze context hebben we bovendien geen enkele aanwijzing dat Hamas is begonnen met zijn noodzakelijke ontwapening.

Mevrouw Almaci, ik was een paar maanden geleden in Libanon en de situatie is sindsdien verslechterd, zoals u aangaf. Dat is verschrikkelijk voor de Libanese burgerbevolking, maar ook voor de Israëlische bevolking. Het is een schending van de territoriale integriteit van Libanon en verzwakt een regering die we juist zouden moeten steunen. In dit opzicht lopen de besprekingen over Europese financiële en technische ondersteuning voor de Libanese veiligheids- en defensiekrachten verder.

Ik sprak maandag telefonisch met de Iraanse minister van Buitenlandse Zaken. Het Israëlische offensief heeft ook een negatieve invloed op de lopende onderhandelingen tussen Iran en de VS over een vredesakkoord. De aanvallen van Israël op Beiroet zijn natuurlijk onaanvaardbaar en moeten stoppen. Hetzelfde geldt voor de schending van de territoriale integriteit van Libanon, maar ook voor het agressieve optreden van Iran en zijn aanvallen op directe of indirecte buurlanden, waaronder Israël, hetzij rechtstreeks, hetzij via terroristische proxy's. Ik veroordeel dat even krachtig.

**01.09** **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): (...)

**01.10** **Maxime Prévot**, ministre: Mais, madame Merckx, j'ai déjà dit publiquement, en séance plénière, que je condamnais les attaques d'Israël et des États-Unis comme étant contraires au droit international. J'ai parfois le sentiment de devoir répéter en boucle mes propos, que certains font semblant de ne pas entendre.

Daarom is het absoluut noodzakelijk dat de Israëlische aanvallen stoppen, zoals ik al gezegd heb, en dat Hezbollah zijn wapens overdraagt. We werken daarnaartoe.

Wat de opschorting van de relatie tussen Israël en de VN betreft, mijnheer Di Nunzio, kwam het besluit van de Verenigde Naties om de Israëlische strijdkrachten en veiligheidsdiensten op te nemen in de lijst van conflictpartijen die geloofwaardig worden verdacht van, of verantwoordelijk worden gehouden voor, patronen van verkrachting of andere vormen van seksueel geweld in gewapende conflicten, niet geheel onverwacht. Israël werd vorig jaar al de wacht aangezegd in het vorige rapport van de secretaris-generaal over die thematiek. Het land werd toen opgenomen in een appendix van partijen die op de hoogte waren gesteld van een mogelijke opname in het volgende rapport aan de Veiligheidsraad.

In een ander jaarlijks rapport van de secretaris-generaal aan de VN-Veiligheidsraad, over kinderen in conflictsituaties, staat Israël trouwens al langer op een dergelijke lijst. In reactie op hun opname in die lijst besloot Israël de banden met secretaris-generaal Guterres te bevriezen. Dat valt sterk te betreuren, maar ook dat is niet helemaal nieuw. De relaties tussen Israël en de VN zijn al langer gespannen. Ik denk bijgevolg niet dat die recentste ontwikkeling gevolgen zal hebben voor de veiligheid van het Belgische en Europese hulppersoneel in de regio.

Il n'est pas de mon ressort de me prononcer sur les raisons qui ont amené les Nations Unies à lister Israël. Je ne peux ici que commenter la décision prise par celles-ci. Voilà, chers collègues, ce que je pouvais vous dire dans l'état actuel des choses.

Pour résumer, cela fait plusieurs mois que nous avons pris des mesures. Je ne prétends pas qu'elles couvrent toutes l'ensemble des possibilités qui s'offraient à nous, mais elles nous placent plutôt dans le peloton de tête des pays qui ont adopté des mesures à l'échelle nationale. On peut ne pas vouloir l'entendre et continuer à tout dépeindre en noir dans la politique menée par ce gouvernement – et je comprends bien la motivation pouvant sous-tendre cette attitude, selon le positionnement de chacun – , mais cela ne doit pas occulter les faits.

Nous continuons, par ailleurs, à plaider à l'échelle européenne pour que des mesures soient prises. Toutefois, là aussi, qu'on le veuille ou non, les mécanismes décisionnels existants ne permettent pas d'être très optimistes. C'est la raison pour laquelle, depuis plusieurs mois, nous attirons l'attention sur ces modalités de décision. Je tiens à éviter toute confusion selon laquelle l'absence de décisions au niveau européen voudrait dire que la Belgique ne plaide pas en leur faveur.

Par ailleurs, la situation telle qu'elle évolue en Cisjordanie, à Gaza et au Liban est totalement problématique et inacceptable. Toute cette région a droit à la stabilité et à la paix, y compris Israël. Les attaques qui continuent d'être menées par les proxys de l'Iran que sont les groupes terroristes du Hamas ou du Hezbollah, qui continuent aussi d'attaquer Israël, sont tout aussi condamnables, et nous les condamnons avec la même vigueur. La seule chose dont toute cette région ait un besoin urgent, c'est d'une désescalade, avec un cessez-le-feu effectif et respecté.

J'espère donc vivement que l'accord qui pourra être conclu entre les États-Unis et l'Iran intégrera également le Liban. Il ne s'agirait pas, bien évidemment, que les États-Unis concluent un accord en considérant qu'ils ne peuvent pas se porter garant de l'attitude israélienne. La course se poursuivrait

alors sans fin entre les tirs portés par le Hezbollah contre Israël, la réplique d'Israël attaquant le Liban, l'Iran qui continuera de penser qu'il doit alors venir à l'aide de son proxy Hezbollah, et ainsi de suite. Nous avons donc vraiment besoin d'une désescalade collective pour atteindre, enfin, la paix et la sécurité dont tous les peuples de la région sont en droit de bénéficier.

**01.11 Achraf El Yakhoulfi** (Vooruit): Mijnheer de minister, u bent minister, dat is heel duidelijk. U licht toe wat er aan het gebeuren is. Ik wil wel meedenken en zeggen dat er goede initiatieven genomen zijn, maar dat is het eigenlijk. De realiteit is dat u en mijn coalitiepartners die maatregelen eigenlijk niet goed aan het uitvoeren zijn. Dat is de realiteit. Nog erger, de realiteit is dat wat er op dit moment in Palestina aan het gebeuren is, is dat Palestina elke dag kleiner wordt. Het wordt elke dag kleiner. De gele lijn schuift elke dag op.

Mijnheer de minister, u ziet hoop in het akkoord met Iran. Ik zal heel eerlijk zijn, ik meen dat dit de laatste hoop is. Als daar niets mee gebeurt, is het gedaan. Dan hebben we met z'n allen, alle mensen hier en alle mensen van de hele wereld, gezien hoe Palestina zal verdwijnen. Het is letterlijk een etnische zuivering wat daar gebeurt. Dat is gewoon de realiteit.

Dat hebben wij dan mee tot stand laten komen, met het internationaal recht, met onze waarden. In het Westen hebben we het daarmee o zo geweldig, maar dit is de eerste keer dat ik in dit Parlement echt het gevoel heb: wat zijn we eigenlijk aan het doen? Wat zijn we eigenlijk echt aan het doen? De Palestijnen hebben hier niets aan.

Op 2 september hebben we verschillende akkoorden gemaakt. We slagen er zelfs niet in die uit te voeren, vandaag. Mijn excuses, maar ik wil gewoon eerlijk zijn, mijnheer de minister, dat is problematisch. Dat is problematisch. Als we daar niet in slagen, met onze humane westerse maatregelen ... Ik geloof echt in uw intentie. Ik geloof daar echt in. Maar het is wel de realiteit. De vraag is gewoon: hoelang? Israël schuift de lijn elke dag op. Nog erger dan ooit. De vraag is wat we over een paar weken of maanden nog zullen zien van het land Palestina.

**01.12 Els Van Hoof** (cd&v): Inderdaad, er werd in september een fel bevochten akkoord gesloten tussen de partners van Arizona. Het klopt dat u, samen met een aantal landen, in de Europese Raad een voortrekker bent om te pleiten voor een volledige opschorting van het handelsdeel en om aan te sluiten bij nieuwe sancties. Als er geen gekwalificeerde meerderheid is, blijft dat echter een slag in het water.

Daarom is het belangrijk dat we zelf toonaangevende acties voeren. Die zijn ook opgenomen in het akkoord van 2 september. Er wordt nu eindelijk onderhandeld over de meest toonaangevende maatregelen. Daarmee kunnen we als Belgen toch zeggen: hier trekken we een streep in het zand, hier ligt de grens. Het gaat daarbij over een importban. U zegt dat we er binnen enkele dagen – en niet binnen enkele weken – in zullen slagen om die maatregelen op de regeringstafel te krijgen. Maar we moeten er wel voor zorgen dat er een robuust kader komt.

Nederland heeft vorige week een gelijkaardige maatregel aangenomen. Die moet wel nog naar de Raad van State en is nog niet volledig ingevoerd. Toch zijn daarin een aantal elementen vervat die ook voor onze fractie van belang zijn. Zo moeten de bezette gebieden volledig worden opgenomen. Er mag geen korte uitdovingsclausule zijn. In Nederland geldt de regeling gedurende drie jaar en daar moeten we minstens ook toe komen. Bovendien moet er een sluitend controlesysteem worden uitgewerkt. Ik denk dat we ons dus gemakkelijk kunnen spiegelen aan het voorbeeld van Nederland.

Ik hoop dan ook, zoals u zelf zei, dat we vanuit België die streep in het zand heel duidelijk zullen trekken ten aanzien van Israël. Naast de sancties ten aanzien van ministers, is dit een veel duidelijkere sanctie. De cd&v-fractie is daarin altijd een voortrekker geweest, ook tijdens de vorige legislatuur, toen we deze maatregel al wilden invoeren. Dat was beter eerder gebeurd. Ik hoop dan ook dat er binnen enkele dagen een robuust kader op tafel ligt en geen lege doos.

**01.13 François De Smet** (DéFI): Monsieur le ministre, merci pour vos réponses.

Personne ne dit que vous n'avez rien fait. Le problème, par contre, est que vous n'êtes pas le seul à parler à l'international dans ce gouvernement, et plus largement dans cette majorité.

Quand le premier ministre dit qu'il n'y aura jamais de sanctions contre Israël, même si, en effet, il le dit de manière factuelle, il se trompe de registre de discours, et il ne se rend pas compte qu'il y a un aspect performatif aux propos qu'il tient, rendant encore moins possible que les lignes bougent. Un peu comme quand il dit que la Russie ne perdra jamais la guerre. C'est un peu le même problème.

Dans les dossiers internationaux, nous ne sommes pas aidés tous les jours par un premier ministre qui a une position plutôt placide, analytique, qui n'aide pas au mouvement et qui crée régulièrement des malentendus et un affaiblissement de la position de notre pays.

Sur la question de la reconnaissance de la Palestine, vous nous avez dit: "Cela ne fait plus débat sur le plan international. Le principe est acquis. Eux ne se préoccupent pas de la date de l'arrêté royal." C'est intéressant, parce que c'est vraiment la rencontre de la diplomatie mondiale avec le compromis à la belge, où chacun voit ce qu'il veut voir.

Je ne suis pas vraiment sûr, monsieur le ministre, que la position mondiale globale est que la Belgique aurait reconnu la Palestine, et que l'absence de cet arrêté royal n'aurait d'importance pour personne.

Je vais être plus précis. Ce que je veux dire quand je parle de verrou sur le critère de la gestion du Hamas, c'est que ce sera toujours une question d'interprétation. Vous avez vous-même employé le mot "diffus". C'est un groupe terroriste, c'est un mouvement politique, mais c'est aussi un groupe armé, avec en plus une composante sociale.

Quand bien même il y aurait demain – et je crois que nous le souhaitons tous – une autorité légitime et démocratique à Gaza, nous en serions tous heureux, mais il y aurait toujours des observateurs ou des partenaires de gouvernement qui pourront vous dire: "Ah oui, mais le Hamas est toujours là, quelque part dans le décor. Ils ont toujours un contrôle sur une partie de la société gazaouie. Ils contrôlent sûrement encore un tunnel ou deux."

Voilà ce que je voulais dire par "verrou", pour être tout à fait précis. Néanmoins, merci pour vos réponses.

*Voorzitter: Michel De Maegd.*

*Président: Michel De Maegd.*

**[01.14] Sofie Merckx (PVDA-PTB):** Monsieur le ministre, dans votre réponse, vous m'avez quand même étonnée à plus d'un égard. Vous dites que la reconnaissance de la Palestine est acquise pour tout le monde et que personne ne porte attention au fait qu'il y aura un véritable arrêté royal.

Vous avez dit aussi que le blocage de l'importation de certains produits est enfin sur la table. Vous dites, concernant l'accord de coopération, qui est un accord privilégié entre l'Union européenne et Israël, que neuf pays plaident pour le suspendre. Mais effectivement, nous devons nous accorder sur le fait qu'il n'y a rien d'étonnant quand M. De Wever dit que cela ne se ferait jamais.

J'ai donc posé la question quant à savoir si la Belgique pensait à se retirer unilatéralement et je pense que vous n'y avez pas répondu. Pourtant, puisque le premier ministre l'a dit si clairement, c'est une question tout à fait légitime. D'ailleurs, un expert l'a aussi dit ici. Des politologues disent que nous pouvons nous retirer unilatéralement. Mais vous n'avez pas répondu à la question.

En tout cas, je constate aussi que même au sein de votre majorité, alors que vous dites que nous sommes les champions d'Europe concernant le positionnement vis-à-vis de la Palestine, tout le monde ne partage apparemment pas cette position, quand j'entends M. El Yakhoulfi qui s'inquiète de l'avenir de la Palestine.

Je ne suis pas venue ici, monsieur le ministre, pour vous lancer des fleurs. Je suis venue ici parce que, comme beaucoup de citoyens belges, je me demande pourquoi on prend 20 paquets de sanctions contre la Russie et qu'il n'y a presque rien contre Israël. Oui, il y a des petites choses, mais il n'y a presque rien.

**Le président:** Pouvez-vous conclure?

**01.15** **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Et à ce propos, nous continuerons à venir le demander ici en tant que parlementaires ou en tant que citoyen. En effet, les citoyens aussi continuent à se mobiliser et à se poser la question de M. El Yakhoulfi – celle de savoir quand la situation sera assez grave. Un jour, il n'y aura peut-être pas de Palestine. Il n'y aura peut-être plus de Palestiniens.

Le **président**: Madame Merckx, pouvez-vous conclure s'il vous plaît?

**01.16** **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): Quand l'Union européenne et la Belgique vont-elles agir? Et je suis désolée monsieur le ministre, mais on viendra encore en commission (...)

**01.17** **Sandro Di Nunzio** (Anders.): Ik dank u voor het antwoord, mijnheer de minister.

Ik sluit mij ook deels aan bij de collega's. Ik wil best geloven dat u, samen met de diensten van Buitenlandse Zaken, maatregelen bepleit en neemt en dat u op dat vlak mogelijk in de kop van het peloton zit, maar als u gefrustreerd bent omdat wij deze vragen aan u stellen, dan moet ik er toch op wijzen dat u zich vergist van persoon tot wie u die frustraties moet richten. De persoon tot wie u zich zou moeten richten, de persoon die de grote stoorzender speelt, de persoon die mogelijk zelf de vijand van uw opinie is, is de premier. U moet zich tot hem richten. Dat is een van de belangrijkste redenen waarom wij die vragen hier blijven stellen.

Wij richten onze vragen enerzijds aan de premier, in de commissie voor Binnenlandse Zaken of het adviescomité voor Europese Aangelegenheden, en anderzijds aan u. Dat doen wij omdat wij twee verschillende geluiden horen. Ik wil toch in herinnering brengen dat de premier op 21 april tijdens zijn debriefing expliciet heeft verklaard dat er geen standpunt is om verdere sancties tegen Israël te bepleiten, dat hij dat ook niet zal doen en dat daarover in de regering ook niet meer is gesproken. Dat heeft hij toen letterlijk verklaard. Hij heeft bovendien gezegd dat er andere katten te geselen zijn.

Als u verontwaardigd bent omdat wij dit onderwerp blijven aankaarten, dan moet u die verontwaardiging tot de premier richten. Het is niet onze bedoeling om politieke tweedracht in de regering te zaaien, maar dit is van essentieel belang op het internationale toneel. Als de premier iets anders zegt dan u en hier geen prioriteit van maakt, dan zijn wij niet geloofwaardig. Dat is de kern van de zaak. Richt u dus niet tot ons, maar tot de eerste minister.

**01.18** **Christophe Lacroix** (PS): Monsieur le ministre, vous êtes fatigué de nous entendre revenir avec les mêmes questions, et je vous comprends. Nous en sommes nous-mêmes fatigués! Je me mets à la place du peuple palestinien, en Cisjordanie et à Gaza, et du peuple libanais également: eux, ils doivent en avoir plus qu'assez. La situation est horrible pour les familles concernées.

J'ai souvent reconnu, ici en commission et en séance plénière, le travail que vous faites. Je ne dirai jamais qu'il n'y a qu'à faire ceci ou cela, etc. Bien sûr, je sais que vous le faites. La difficulté vient, notamment, de la présence dans votre gouvernement du MR et de la N-VA; singulièrement du MR, qui a beaucoup bloqué le dossier et qui continue à le bloquer.

Vous semblez dire que la reconnaissance de la Palestine est acquise sur le plan diplomatique, mais elle n'est pas acquise de droit; et je crois que cette reconnaissance de droit, à travers un acte législatif ou un acte exécutif, ferait en sorte de conférer la véritable souveraineté à cet État palestinien et de lui conférer d'autres droits que ceux qu'il a aujourd'hui sur la scène internationale, et en tout cas en Belgique.

Concernant l'accord d'association, je sais ce que vous dites, et vous avez raison de le dire car c'est la stricte vérité. Mais l'article 79 et l'article 82 de ce traité d'association prévoient le droit de se retirer unilatéralement du traité pour toutes les compétences qui relèvent de la souveraineté belge. Et ce dossier ne fait pas l'objet d'un consensus au sein du gouvernement belge, cette fois-ci.

Je ne vous accuse pas, je crois que vous faites avancer les dossiers comme vous le pouvez, dans des situations internationales, européennes et belges compliquées. Merci pour ce que vous faites, mais il y a malheureusement encore beaucoup de travail, et ce n'est pas de votre faute.

**01.19** **Meyrem Almaci** (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, eigenlijk is uw antwoord een noodkreet. Het is de vaststelling dat deze regering het cynisme en het surrealisme niet kan overstijgen, terwijl het

conflict steeds erger wordt en de agressie van Israël steeds nieuwe vormen van horror aanneemt. Het cynisme van een eerste minister die er alles aan doet om toch maar niet aan onze internationale verplichtingen te moeten voldoen. We kunnen dan zeggen dat andere landen in Europa helemaal niet zoveel doen als wij en dat we in de voorhoede zitten. Ik kijk gewoon naar onze internationale verplichting om niet medeplichtig te zijn aan genocide en er alles aan te doen om die te voorkomen. Dat doen we niet als land, terwijl Israël mensen verkracht met honden, terwijl seksueel geweld is vastgesteld door de eigen instanties, terwijl de doodstraf is ingevoerd voor Palestijnen en men begint te koloniseren in de E1-zone, wat de facto een Palestijnse staat in de toekomst onmogelijk maakt. De deadline van 6 juli nadert.

Ik zal het straks hebben over Libanon. Op Gaza zijn bommen gevallen met een vernietigingskracht die acht keer groter is dan die van de bom op Hiroshima. Er is een wereldrecord gevestigd wat betreft aanvallen op journalisten en kinderen. Verder zijn 70 % van de slachtoffers vrouwen en kinderen. De horror die uitgaat van dit losgeslagen regime is onbeschrijfelijk.

Minister Van Bossuyt stelt echter dat zij de D-visa voor kolonisten niet zal aanpakken. Minister Francken pleit voor aankopen bij het Israëlische leger. De Vlaamse regering, geleid door de Vlaamse partijen van de arizonapartijen, zegt dat ze misschien toch die wapenembargo's ten aanzien van Israël moet herbekijken. We gaan achteruit in plaats van vooruit.

Er zijn landen waarop hier zo vaak kritiek wordt geuit. Turkije heeft de meest ingrijpende economische maatregel genomen, namelijk een importverbod. Nederland en Spanje hebben een importverbod ingevoerd, met een verkoopverbod dat daadwerkelijk gevolgen heeft. Bij ons wordt dat uitgehold. De Bogotagroep, inclusief Zuid-Afrika, dat ervaring heeft met apartheid, is als eerste naar de internationale hoven gestapt.

Kijk dus niet naar andere Europese landen om politieke lafheid binnen de regering te verhullen. Toon zelf staatsmanschap en zeg dat aan de eerste minister, in plaats van het cynisme te laten voortbestaan en morgen, samen met de rest van Europa, vast te stellen dat Palestina en het Palestijnse volk niet meer bestaan omdat we het hebben laten gebeuren. Ik kan die lafheid niet meer aanzien. Daarom zal ik op die nagel blijven kloppen. Die lafheid is een politieke keuze van een aantal partijen in de regering, met name de N-VA en de MR.

**01.20** **Maxime Prévot**, ministre: Je prends le risque de rouvrir un tour de show, mais en l'occurrence, je suis quand même sidéré d'entendre des réponses telles que: "Regardez, les Pays-Bas l'ont fait"! Aux Pays-Bas, il y a une résolution adoptée par le Parlement. Point! Arrêtez de croire que parce que cela a été annoncé dans un Parlement, par magie, dans ce pays-là, les choses seront opérées dans les 24 heures qui suivent. Ils vont maintenant commencer le même processus que le nôtre, à devoir faire des textes, à devoir vérifier comment ceux-ci sont compatibles avec la question du droit européen, mettre les choses en œuvre, etc. Donc, s'il vous plaît! Je comprends, c'est un dossier passionnel, et moi-même, je m'y suis impliqué avec les tripes. Mais ce n'est pas parce qu'on s'implique dans un dossier avec les tripes qu'on doit nier qu'il y a des éléments factuels. Donc, arrêtez de faire croire que partout en Europe, il y a des *import bans* qui sont déjà d'application, parce que des gouvernements les ont évoqués. Je crois que c'est important, quand même, de préciser les choses.

Mme Merckx s'étonnait que 20 paquets de sanctions ont pu être pris pour la Russie et rien pour Israël. C'est dû au fait que dans les processus de constitution de majorité, il est possible de prendre des mesures sur la question russe plus facilement maintenant que la Hongrie a aussi changé de gouvernement. Et je peux le regretter, mais c'est un fait, cela n'existe pas actuellement à l'échelle européenne contre Israël. C'est une réalité factuelle.

**01.21** **Meyrem Almaci** (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, dank u voor uw toelichting.

In Spanje is er een importban van kracht. In Nederland is er effectief ook sprake van een aankoopverbod. Ondertussen lezen we bij ons in de pers dat de Golanhoogten er niet onder zullen vallen, dat er geen controlemechanismen zullen komen en dat een verbod op verkoop, aankoop en omzeiling niet is voorzien. Ik heb u die vraag gesteld, maar u hebt niet verduidelijkt of dat klopt. Het is dus logisch dat ik die vraag stel. Nu zegt u dat wat in de pers staat niet klopt en dat al wat ik heb opgesomd deel zal uitmaken van het importverbod.

Op basis van uw antwoord ga ik er dus van uit dat er efficiënte controlemechanismen zullen zijn. Ik ga er ook van uit dat de discussie over de bezette Syrische Golanhoogte niet klopt en dat die Syrische Golanhoogte onder dat importverbod zal vallen. Ik ga er eveneens van uit dat het debat over de toevoeging van een uitdovingsclausule fictie is en dat er geen uitdovingsclausule zal zijn. Ten slotte ga ik ervan uit dat er een verbod zal komen op verkoop, aankoop en omzeiling. Dat is immers de consequentie van het antwoord dat u zojuist hebt gegeven. Ofwel is wat in de pers staat verkeerd en is mijn vraag dus zonder voorwerp, ofwel klopt het. Er zijn maar twee mogelijkheden.

Het cynisme en het getalm van de regering om effectieve maatregelen te nemen, zijn stuitend. Er wordt gezegd dat andere landen minder doen. Ik heb een reeks landen opgesomd, al waren het maar de Bogotalanden en Turkije, waar meer en harder wordt opgetreden dan in Europa. Is Europa laf? Absoluut. Ik schaam mij daarvoor als Europeaan. Ik schaam mij daarvoor, omdat ik zie hoe een volk wordt uitgemoord, terwijl Europa andere landen voortdurend de les spelt over mensenrechten. Ik wil niet aan de verkeerde kant van de geschiedenis staan. Ik wil dat ons land zijn internationale verplichtingen nakomt.

Wat die import betreft, zijn er opnieuw maar twee mogelijkheden. Ofwel klopt wat in de pers staat niet en trekken organisaties zoals 11.11.11 ten onrechte aan de alarmbel, net zoals een aantal collega's van de meerderheid, ofwel klopt het wel. Dan is het kalf al verdrongen nog voor men begonnen is. Dan is er in de regering maar één zaak aan de gang: pure windowdressing en cynisme ten koste van Palestijnse levens.

*Voorzitter: Els Van Hoof.*

*Président: Els Van Hoof.*

**01.22 Michel De Maegd** (Les Engagés): Très sincèrement, monsieur le ministre, je comprends à la fois votre frustration et votre exaspération. Soyons de bon compte, chers collègues, la Belgique continue à porter une ligne à la fois ferme, équilibrée et fidèle au droit international, et je pense que cela doit être souligné. Face à la situation humanitaire à Gaza, aux violences en Cisjordanie et à l'expansion des colonies, nous ne sommes pas silencieux. Nous agissons.

Bien sûr, l'Union européenne doit également assumer son rôle. Les sanctions européennes à l'encontre des colons extrémistes constituent un signal important. Elles démontrent que l'Europe peut agir lorsqu'elle est unie. Vous l'avez d'ailleurs souligné. Les lignes bougent actuellement, notamment au regard des positions adoptées par certains États comme l'Italie ou la Hongrie.

S'agissant de l'accord d'association, je regrette que certains collègues – que l'on ne voit d'ailleurs jamais en commission des Relations extérieures! – semblent ne pas être au courant de la situation ni de ce que le gouvernement a décidé. La pression doit toutefois être maintenue, en mobilisant tous les leviers disponibles.

L'Union dispose de moyens. Il lui appartient de les utiliser. Le Conseil des Affaires étrangères du 15 juin prochain constituera, à mon sens, une nouvelle opportunité d'avancer. La Belgique, pour sa part, doit maintenir son cap et rester ce qu'elle est, c'est-à-dire une locomotive en la matière. Monsieur le ministre, vous avez d'ailleurs rappelé à juste titre ce que certains dans cette assemblée ont oublié: les mesures prises par le gouvernement en septembre dernier avec pour cap la sécurité d'Israël, la condamnation du terrorisme, la protection des civils palestiniens, le respect du droit international et la défense d'une paix politique durable. Il s'agit d'une vision à la fois responsable et humaine, et je sais que c'est la vôtre. Je vous encourage donc à poursuivre ce travail au niveau européen.

**01.23 Sarah Schlitz** (Ecolo-Groen): Monsieur le ministre, j'entends votre réaction. Nous ne nous fréquentons pas beaucoup dans cette commission, mais je suis quand même assez surprise. Au vu de la situation actuelle à Gaza, au Liban et en Iran, je trouve que se satisfaire du fait de ne pas être dans le peloton de queue européen est clairement insuffisant. Aujourd'hui, il faut en faire plus. Ce n'est pas parce que d'autres font pire que vous devez vous satisfaire de certaines actions mises en place, que vous ne nous citez même pas. Vous nous dites d'aller voir dans la liste pour découvrir lesquelles vous avez mises en œuvre. Vous ne citez même pas les actions que vous nous annoncez fièrement avoir mises en place.

Alors, on sait que vous êtes dans une situation compliquée, bloqué par la N-VA et le MR. Les deux

semaines précédentes, vous étiez retenu à l'étranger, ce qui est compréhensible. En revanche, ce qui l'est moins, c'est que le premier ministre a refusé de répondre à la fois à l'une de mes questions ici en commission et à une autre en séance plénière. Alors que, parallèlement, il s'est offert une tribune en réponse à une question du Vlaams Belang portant sur le "droit d'être raciste". C'était vraiment un grand moment pour notre premier ministre.

Je suis donc étonnée de vous entendre, car toute une série d'éléments très factuels manquent à l'appel au vu de la situation. Il n'y a pas d'arrêté royal pour la reconnaissance de la Palestine. Vous évoquez une sorte de reconnaissance informelle en nous disant de regarder ceci ou cela, mais adoptez cet arrêté royal et les choses seront encore plus claires. Où sont les sanctions contre les colons israéliens? Vous nous dites que des choses sont mises en place par rapport à la diminution du soutien diplomatique pour les colons violents. Déjà, cessons cette distinction entre colons violents et colons tout court, car la colonisation est intrinsèquement violente. Arrêtez d'employer cette distinction complètement artificielle.

Par ailleurs, où est votre réaction quand on apprend ce matin dans la presse des transits d'armes via FedEx sur le territoire belge? Où est le rappel à l'ordre de FedEx sur ce dossier? Quelles actions allez-vous entreprendre pour que cela n'arrive plus? Je peux encore en citer d'autres. Où en est l'exécution des visas, permettant à des familles palestiniennes disposant de visas de venir se mettre à l'abri des bombes en Belgique? Où en sont les enquêtes vis-à-vis des Belges qui combattent dans l'armée israélienne? Quelle est la réaction du gouvernement belge face à l'enquête réalisée par *Le Soir* et un consortium international de journalistes d'investigation qui atteste que l'État d'Israël, en plus d'être un État génocidaire, s'immisce dans les affaires politiques et juridiques de la Belgique et d'autres pays européens? Israël aurait exercé des pressions, via trois avocats, pour éteindre des enquêtes en cours contre de hauts dirigeants israéliens. Tout cela appelle des réactions qu'il faut avoir (...)

De **voorzitter**: Dit opbod heeft geen zin. Ik sluit de micro af als u de spreektijd overschrijdt. Er volgt nu nog een debat over de situatie in het Midden-Oosten, waarin u ook het woord kunt nemen. Ik stel voor om over te gaan tot dat debat.

Mevrouw Merckx, u krijgt nog een minuut.

**01.24** **Sofie Merckx** (PVDA-PTB): À chaque séance, le PTB est présent dans cette commission. Aujourd'hui, M. Boukili était empêché; je le remplace donc. C'est cela, la collégialité au sein d'un groupe.

Monsieur le ministre, vous m'avez répondu de manière technique, en expliquant que s'il existe 20 sanctions contre la Russie, c'est parce qu'il y a unanimité, et que concernant Israël, ce n'est pas le cas.

Monsieur le ministre, quelle en est la raison sous-jacente d'un point de vue politique? Cela n'a pas été expliqué. Mais les citoyens ont bien compris que lorsqu'il s'agit d'alliés, lorsqu'il s'agit d'intérêts stratégiques, économiques ou politiques, on s'assied sur le droit international. Dans ce cas, un État peut commettre des crimes contre l'humanité, sans qu'il ne se passe quelque chose. Voilà, le problème. Beaucoup de gens voient de plus en plus clair.

Le PTB continuera à intervenir ici pour demander justice pour le peuple palestinien.

*Het incident is gesloten.*  
*L'incident est clos.*

**[02]** Actualiteitsdebat over de situatie in het Midden-Oosten en toegevoegde vragen van

- Kathleen Depoorter aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De situatie in het Midden-Oosten" (56015574C)
- Darya Safai aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De situatie in Iran" (56015583C)
- Darya Safai aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De ontwikkelingen in Libanon" (56015586C)
- Annick Lambrecht aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het fragiele staakt-het-vuren in het Midden-Oosten" (56015588C)
- Nabil Boukili aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De situatie in het Midden-Oosten" (56015589C)
- Sandro Di Nunzio aan Bart De Wever (eerste minister) over "De oorlog in Iran" (56015291C)
- Lydia Mutyebele Ngoi aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De oorlog in de Perzische Golf" (56016494C)
- Michel De Maegd aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De situatie in het Midden-Oosten" (56016525C)
- Els Van Hoof aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het Midden-Oosten" (56016546C)
- Els Van Hoof aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Iraaks-Koerdistan" (56016550C)
- Meyrem Almaci aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De Israëlische agressie in Libanon en Gaza" (56016570C)

**[02]** Débat d'actualité sur la situation au Moyen-Orient et questions jointes de

- Kathleen Depoorter à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La situation au Moyen-Orient" (56015574C)
- Darya Safai à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La situation en Iran" (56015583C)
- Darya Safai à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les développements au Liban" (56015586C)
- Annick Lambrecht à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Le fragile cessez-le-feu au Moyen-Orient" (56015588C)
- Nabil Boukili à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La situation au Moyen-Orient" (56015589C)
- Sandro Di Nunzio à Bart De Wever (premier ministre) sur "La guerre en Iran" (56015291C)
- Lydia Mutyebele Ngoi à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La guerre dans le golfe Persique" (56016494C)
- Michel De Maegd à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La situation au Moyen-Orient" (56016525C)
- Els Van Hoof à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Le Moyen-Orient" (56016546C)
- Els Van Hoof à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Le Kurdistan irakien" (56016550C)
- Meyrem Almaci à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'agression israélienne au Liban et à Gaza" (56016570C)

De **voorzitter**: Mevrouw Depoorter is niet aanwezig.

**[02.01]** **Darya Safai** (N-VA): Mijnheer de minister, zoals u in het nieuws hebt kunnen volgen, zijn er nieuwe aanvallen geweest op de luchthaven van Koeweit door Iraanse drones van de Islamitische Republiek Iran. Iran valt dus opnieuw zijn buurlanden aan.

Het islamitische regime van Iran houdt zich dus niet alleen bezig met moorden en executies van Iraniërs en Iraanse burgers, maar valt ook voortdurend de moslimbuurlanden aan. Daaronder bevinden zich landen die bevriend zijn met het regime en die zelfs hebben geholpen en hebben bemiddeld tijdens de onderhandelingen. Toch worden zij aangevallen. Al jaren maakt het regime via zijn proxy's de regio onveilig. De Straat van Hormuz is momenteel afgesloten. De wereldeconomie wordt gegijzeld door het Iraanse regime.

Terwijl de wereld de stijgende prijzen van olie en gas aanschouwt, is er nog een veel gevaarlijkere

ontwikkeling aan de gang. Het regime probeert namelijk nucleaire wapens te verwerven en we weten dat het nu al beschikt over langeafstandsraketten die zelfs Brussel kunnen bereiken. Dat is een bijzonder gevaarlijke evolutie voor de hele wereld en zeker voor Europa.

Het Iraanse regime voert een asymmetrische oorlog en gebruikt geweld als enig communicatiemiddel. In diplomatie en onderhandelingen is het regime niet geïnteresseerd. Het wil niet deelnemen aan dergelijke gesprekken. De enige middelen die het kent, zijn terrorisme, aanvallen op landen en macht en geweld om zijn doelstellingen te bereiken.

Dat is de huidige situatie. De ontwikkelingen zijn gevaarlijker dan ooit. De wereld heeft immers gezien dat er niets lijkt te zijn dat het regime kan tegenhouden. Voor ons in Europa is dat een bijzonder gevaarlijke ontwikkeling. Ik maak me echt zorgen. Als wij niet beseffen wat het betekent wanneer dat regime ooit over nucleaire wapens beschikt, wat zal het dan met de wereld doen? Dan zijn we echt slecht bezig.

Toch zie ik nog altijd niet veel mensen die overtuigd zijn van de vraag hoe we dat scenario moeten beëindigen. Men denkt na 47 jaar nog steeds dat diplomatie een goede manier is en dat we daarmee iets kunnen bereiken.

Mijn mening is dat het regime nooit zal toegeven. Er zal geen akkoord komen. Het is ideologisch zo opgebouwd dat, zoals we allemaal weten, terrorisme en asymmetrische oorlog de enige manieren zijn waarop het met de wereld omgaat. Ik zou graag uw mening daarover horen. Dank u.

**02.02 Sandro Di Nunzio** (Anders.): Mijnheer de minister, ik had deze vraag ook aan de premier gericht, om op die manier zijn invalshoek met betrekking tot Iran te vernemen, die ik dan naast die van u kon leggen. U had echter al eerder geantwoord en men heeft deze vraag ook naar u doorverwezen.

Daarom wil ik toch even ingaan op de actualiteit en de laatste ontwikkelingen. Zoals de voorgaande spreker al zei, vinden er opnieuw aanvallen plaats. Koeweit stelde dat het 30 aanvallen met raketten en drones heeft onderschept. Er is dus duidelijk opnieuw sprake van escalatie.

We kunnen niet anders dan vaststellen dat de VS de controle over het conflict met Iran kwijt is. We lazen over de ongelooflijk oplopende gemoederen tussen president Trump en premier Netanyahu, waarbij Trump Netanyahu knettergek zou hebben genoemd. Ik had nooit gedacht in een wereld te leven waarin lekken uit gesprekken tussen de president van de Verenigde Staten en de eerste minister van Israël openbaar worden gemaakt en waarin dat de inhoud van die gesprekken is, maar blijkbaar is dat de wereld waarin we leven.

Ik zag ook passeren dat president Trump zou hebben verklaard dat hij de Iraanse leider Khamenei wil ontmoeten. Als dat effectief het geval is, dan is het duidelijk dat de mensen in Iran dubbel slachtoffer dreigen te worden. Een van de premissen waarom die aanvallen gestart zijn, was net om het Iraanse volk te bevrijden van een kwaadaardig regime. Als dat de richting is die we uitgaan, dan zijn we uiteraard ver van huis.

Last but not least, en dat brengt mij uiteraard tot u en deze regering, uw collega Theo Francken zei onlangs opnieuw, zichzelf corrigerend, dat de oorlog in Iran toch gerechtvaardigd is en dat hij zijn woorden daarover niet terugneemt. Dan kom ik opnieuw bij u. We hadden het daarnet over de premier, maar wat is nu eigenlijk het standpunt, niet alleen uw persoonlijk standpunt, maar wat is het standpunt van de regering? Wat is uw houding en de houding van ons land ten aanzien van het conflict met Iran? Wat is de houding van Europa? Wat kunt u ons daarover vandaag vertellen?

**02.03 Lydia Mutyebele Ngoi** (PS): Monsieur le ministre, les dernières informations – qui se contredisent elles-mêmes – laissent penser qu'un cadre a été trouvé entre l'Iran et les États-Unis pour une extension du cessez-le-feu à 60 jours, dotant les belligérants d'une base pour la suite des négociations, notamment sur le volet nucléaire. En l'état, le détroit d'Ormuz serait enfin libre à la circulation, ce qui impliquerait son déminage.

On aurait donc une guerre qui actuellement n'a pas permis d'atteindre les objectifs des États-Unis, mais qui a fait exploser les prix de l'énergie, tué des milliers d'innocents, accéléré l'inflation belge et qui, désormais, semble aboutir à sa conclusion: l'ouverture complète du détroit d'Ormuz.

Cependant, la suite des négociations est encore incertaine, compte tenu des approches absolutistes des parties engagées et au vu du bellicisme forcené d'Israël au Liban, qui bombarde, qui rase, qui occupe, qui tue chaque jour, malgré un cessez-le-feu en vigueur qui n'en a que le nom.

Une condition qui intéresse très peu Israël, au contraire de Trump, qui a annoncé l'adoucissement du conflit au Liban, après quelques coups de fil, tandis que le ministre fondamentaliste Ben-Gvir exhorte son gouvernement à ignorer Trump. Quoi qu'il en soit, un cessez-le-feu, ne serait-ce que temporaire, aura des implications pour la Belgique.

Monsieur le ministre, vous nous aviez signifié que vous étiez enclin à une mission de déminage lorsque la paix serait établie. Une telle mission est-elle à l'ordre du jour? D'autres formes d'aide envers les pays du Golfe et alliés sont-elles considérées?

Pensez-vous encore que cette guerre était nécessaire, ou "compréhensible", tel que vous l'aviez dit ici précédemment?

Concernant Israël et le Liban, que faites-vous pour inciter les belligérants à revenir à la table des négociations?

Concernant l'attitude d'Israël, on sait qu'il est très difficile d'arriver à une suspension de l'accord d'association pour pousser Israël à mettre fin à sa politique ultrasécuritaire, mais que faire pour en arriver concrètement à la paix?

**02.04 Michel De Maegd** (Les Engagés): Monsieur le ministre, la situation au Moyen-Orient est toujours dramatique et instable, malgré le très théorique cessez-le-feu. Au Liban, les frappes israéliennes se poursuivent, y compris autour de Beyrouth.

La souveraineté libanaise reste mise à rude épreuve et les civils continuent bien sûr de payer un prix très lourd. Les États-Unis tentent de relancer une forme de désescalade, mais à ce stade les positions semblent évidemment très éloignées. Les terroristes du Hezbollah conditionnent toute stabilisation à l'arrêt des opérations israéliennes.

Téhéran, de son côté, continue de jouer un rôle central dans l'instabilité régionale à travers son soutien au Hezbollah et à d'autres groupes armés, mais aussi à travers les tensions autour du détroit d'Ormuz. Vous l'avez rappelé récemment, tout blocage de ce passage stratégique est inacceptable. La liberté de navigation doit être garantie conformément au droit international.

L'Union européenne a d'ailleurs élargi son cadre de sanctions afin de pouvoir viser les personnes et les entités impliquées dans des actions menaçant cette liberté de navigation. Dans le même temps, les discussions entre les États-Unis et l'Iran autour d'un éventuel accord restent très incertaines, alors que les hostilités ont repris ces dernières heures.

Quelle est votre analyse actuelle de la situation, en particulier au regard de la fragilité du cessez-le-feu entre Israël et le Liban, des dernières frappes en Iran et au Liban et du rôle joué par le Hezbollah?

La Belgique plaide-t-elle au niveau européen pour de nouvelles mesures afin de soutenir la souveraineté du Liban, le rôle de l'armée libanaise et la mise en œuvre de la résolution 1701 du Conseil de sécurité?

Et enfin, quel rôle doit jouer, selon vous, l'Union européenne à ce stade-ci du conflit?

Je vous remercie.

**02.05 Els Van Hoof** (cd&v): De raket- en droneaanvallen gaan gewoon door, ook al zitten de ambassadeurs van Israël en Libanon al in een vierde ronde samen in Washington. Libanon werd de voorbije 24 uur aangevallen. Er zijn ook vergeldingsaanvallen geweest op de internationale luchthaven van Koeweit. Omgekeerd heeft het Amerikaanse leger ook een aantal niet-militaire schepen aangevallen.

De oorlog gaat dus ongebreideld door. U hebt de vorige keer heel duidelijk gesteld dat een diplomatieke oplossing ook de beste oplossing is, uiteraard met respect voor het internationaal recht. U onderstreepte ook het belang van de vrije doorgang door de Straat van Hormuz, die ons land inderdaad beschouwt als een internationale zeestraat voor alle landen. U drukte ook uw steun uit voor de Libanese regering en respect voor de Libanese territoriale integriteit.

Welke diplomatieke inspanningen op Belgisch en Europees niveau werden geleverd rond die vrije doorvaart?

U hebt de vorige keer ook gesproken over een mogelijk civiele EU-missie voor Libanon. Zijn hieromtrent intussen verdere ontwikkelingen? Op welke wijze zullen België en de Europese Unie Libanon concreet ondersteunen?

Mijn tweede vraag heeft betrekking op Iraaks Koerdistan. Samen met collega's hebben wij het missiehoofd van Iraaks Koerdistan ontvangen. Het is een regio die zwaar wordt bestookt. Destijds hebben de Koerden de Verenigde Staten geholpen in de strijd tegen IS. Toch behoort de streek tot de meest aangevallen regio's. Dat is weinig bekend, maar vanuit Irak worden zij aangevallen door Iraanse proxygroepen met drones, waarbij heel wat doden vallen. De regio wordt bovendien gebruikt door de Verenigde Staten als basis voor aanvallen op Iran. Op die manier kunnen zij niet neutraal blijven, terwijl zij daar toch op aandringen.

De concrete vraag van het missiehoofd was dan ook of zij politieke steun kunnen krijgen om de veiligheid en stabiliteit in de Koerdische regio te waarborgen en om op te treden tegen de aanwezigheid van Iraanse proxygroepen op Iraaks grondgebied, waarbij ook druk op de Iraakse autoriteiten wordt uitgeoefend.

Welke initiatieven worden op Europees niveau ondernomen om de stabiliteit en de veiligheid in de Koerdische autonome regio in Irak te ondersteunen?

**02.06** **Meyrem Almaci** (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, soms is het handig een openbare omroep te hebben om de dag-na-dagfeed te bekijken en te herlezen. Ik ga niet terug tot het begin van deze roekeloze oorlog, die in het gezicht ontploft is van iedereen die dacht zonder plan zomaar ergens te moeten beginnen bombarderen en die een bevolking volledig ontredderd heeft overgelaten aan elke mogelijke vorm van terreur en onderdrukking, zowel door een regime dat zichzelf heeft heruitgevonden als door de bombardementen van Israël en de Verenigde Staten. Ik ga gewoon terug tot 30 mei.

Er is *no deal*, na een vergadering over de definitieve beslissing van Iran. Daarna volgde een resem van escalaties. Niet veel later was er een aanval op een schip op weg naar Iran en de inname door Israël van de kruisvaardersburcht van Beaufort, ver voorbij de grens van de rivier de Litani. De VN-Veiligheidsraad kwam opnieuw samen zonder tanden, terwijl Israël elke vorm van staakt-het-vuren lijkt te interpreteren als dat de anderen niets mogen doen en zij gewoon verdergaan.

Dat leidde tot een telefoongesprek waarin president Trump premier Netanyahu "*fucking crazy*" – knettergek, geschift – noemde. Dat heeft hij ook bevestigd. Dat is taalgebruik dat ik zelf niet snel in een parlement zou hanteren, maar het is blijkbaar vandaag wel het taalgebruik op hoog diplomatiek niveau.

Er zijn aanvallen op allerlei bases en ondertussen lijdt de bevolking verder in Iran, in Libanon en in Gaza. Israëlische soldaten zeggen ook dat een staakt-het-vuren in Gaza en Libanon in de feiten niet bestaat. Ons land blijft bij al die escalaties stil. Het herhaalt wat het eerder heeft gezegd. Het heeft nog niet gezegd dat die oorlog illegaal is.

Mijn vraag is dan ook wat de echte communicatieve standpunten en acties van de Belgische regering zijn ten aanzien van het Israëlische regime en de recente escalaties. Wat is de stand van zaken van de civiele EU-missie? Heeft ons land bijvoorbeeld in de VN-Veiligheidsraad opgeroepen om blauwhelmen te sturen? Ik vind het vreemd dat dat in de communicatie over die escalaties nooit als een optie voor Libanon wordt genoemd.

Wat doen wij om de bevolking ter plaatse te beschermen tegen het dodelijke geweld? Ik weet dat u daar bent geweest en dat u de impact van de Israëlische aanvallen bijna aan den lijve hebt

ondervonden.

De **voorzitster**: Mevrouw Almaci, kunt u afronden? Ik moet correct blijven.

**02.07 Meyrem Almaci** (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, wie vandaag zwijgt over Libanon, riskeert een nieuw Gaza. Komen er nieuwe sancties?

Excuseer, mevrouw de voorzitster.

**02.08** Minister **Maxime Prévot**: Mevrouw de voorzitster, collega's, drie maanden na het begin van de vijandelijkheden gaat de crisis in het Midden-Oosten door, op fronten die zowel verschillend als onderling verbonden zijn. Het conflict tussen de Verenigde Staten, Israël en Iran bevindt zich op een kantelpunt. Het staakt-het-vuren dat op 8 april werd gesloten, blijft over het algemeen van kracht, ondanks punctuele maar zorgwekkende incidenten. Toch blijft er aan beide zijden militaire, economische en strategische druk bestaan die vooral tot uiting komt in de Straat van Hormuz.

Les dernières semaines ont vu une intensification notable des efforts diplomatiques, menant à un projet d'accord entre Washington et Téhéran. Il ne s'agirait toutefois pas d'un règlement global, mais d'un arrangement intérimaire visant à stabiliser la situation, prolonger la trêve pour une période limitée d'environ 60 jours, lesquels devraient être mis à profit pour, *a priori*, régler la question nucléaire et rouvrir aussi progressivement le détroit d'Ormuz, ce qui nous semble évidemment indispensable.

J'ai eu, en début de semaine, l'occasion de m'entretenir avec mon homologue iranien, Abbas Araghchi. Cet échange fut l'occasion de transmettre quelques messages clés dans ce contexte. J'ai insisté sur l'obligation de respecter la liberté de navigation dans le détroit d'Ormuz, conformément au droit international. J'ai rappelé qu'il ne pouvait être question pour la Belgique d'obstacles à cette liberté ni même de paiement de quelque nature que ce soit. Sinon, cela constituerait un précédent assez dangereux. Si partout ailleurs dans le monde, toutes celles et tous ceux qui sont des pays bordants les détroits, devaient décider de créer un système de péage généralisé pour chaque passage, cela bousculerait, bien entendu, grandement l'économie mondiale, avec des répercussions jusqu'aux citoyens.

Vous l'avez souligné, les Belges subissent déjà les conséquences du blocage du détroit, non seulement à la pompe, mais aussi dans le prix et l'accès aux intrants agricoles, une thématique dont on parle très peu. Pourtant, je peux vous assurer que, lorsque nous étions réunis la semaine dernière à Chypre, les différents ministres des Affaires étrangères, moi y compris, nous avons partagé nos inquiétudes quant à l'impact que cela pourrait avoir sur la sécurité alimentaire mondiale dans les mois qui viennent, avec des conséquences très lourdes, notamment sur le continent africain. C'est une dimension, celle de la sécurité alimentaire mondiale, qui est souvent occultée, mais qui est pourtant extrêmement préoccupante, aussi en raison de ce blocage du détroit.

Onze actie gaat echter verder dan de dialoog. Zoals u weet, wordt een coalitie onder Frans-Britse leiding opgericht die is gericht op het opzetten van een strikt defensieve multinationale missie om veiligheid en vrijheid van navigatie in de Straat van Hormuz te waarborgen. België heeft zijn intentie bevestigd om aan dat initiatief deel te nemen onder de voorwaarden van een defensieve houding, met een internationaal mandaat en voor een beperkte tijd. België staat klaar om meer druk uit te oefenen mocht dat noodzakelijk zijn om het recht op vrije doorgang te beschermen.

Op 28 mei 2026 is een mijnenjager vertrokken richting de Middellandse Zee. Vanuit die inzet kan België indien nodig en na een politieke beslissing bijdragen aan operaties in onder meer de Straat van Hormuz. Ik hoop dat intussen een akkoord kan worden bereikt tussen Iran en de Verenigde Staten.

Lors de mon entretien avec le ministre Araghchi, j'ai condamné toute attaque de l'Iran contre ses voisins du Golfe de manière directe, mais aussi de manière indirecte via ses proxys terroristes – je pense évidemment au Hamas et au Hezbollah –, contre Israël. À ce sujet, je tiens à exprimer à nouveau ma solidarité avec l'ensemble des pays attaqués.

J'ai insisté auprès de mon homologue iranien sur l'opportunité qu'offraient les pourparlers avec les États-Unis, pour que cette opportunité soit réellement et sérieusement saisie. Tous les efforts doivent être mobilisés des deux côtés pour parvenir rapidement à un accord de paix, y compris au Liban, dont

l'intégrité territoriale doit être respectée par Israël. Je formule le souhait que cette question libanaise fasse également partie intégrante de l'accord global qui serait conclu entre les États-Unis et l'Iran.

En effet, le cessez-le-feu est mis à mal. J'ai débattu de cette situation il y a quelques jours avec mes collègues européens. Comme je l'ai déjà reprécisé voici quelques minutes à peine, dans le premier débat, des moyens financiers et techniques sont bel et bien prévus au profit des forces de sécurité et de défense libanaises, mais c'est surtout la diplomatie – si nécessaire, avec des moyens de pression – qui doit faire cesser les hostilités entre Israël et le sud du Liban.

Mevrouw Safai, ondanks de diepe shock in de regionale hoofdsteden en hun geloofwaardige dreigingen van vergelding, hebben de staten van de Golfsamenwerkingsraad hun benadering ten gunste van dialoog en diplomatie behouden. Ik feliciteer hen hiermee. Ik wil de banden tussen de EU en de GCC-landen versterken. In dit verband verwelkom ik de EU-GGC-top, die in oktober in Riyad zal plaatsvinden. Tegelijkertijd hebben deze landen echter antirakettenverdediging moeten inzetten om zichzelf te beschermen tegen Iraanse aanvallen die op Amerikaanse militaire belangen zijn gericht, maar ook op civiele installaties en op energie-, luchthaven- en militaire infrastructuur.

Inzake de bilaterale verzoeken om hulp die naar België gestuurd zijn, heb ik al gereageerd. Ik stel voor dat u contact opneemt met de minister van Defensie voor meer technische informatie hierover.

Mevrouw Van Hoof, u stelde een vraag over de Koerdische regio in Irak. Zoals u weet, heb ik de Koerdische premier, Masrour Barzani, in januari ontmoet in Davos. Ik had ook de Iraakse minister van Buitenlandse Zaken, Fuad Hussein, ontmoet in september 2025, in New York. De situatie in Iraaks Koerdistan is relatief stabiel op politiek en veiligheidsniveau en dat moet zeker zo blijven. De aanwezigheid van pro-Iraanse gewapende militieën, maar ook van bijna 800.000 intern ontheemden, verhoogt helaas de kans op marginalisering en sociale instabiliteit.

Respect voor mensenrechten in Koerdistan is ook van het grootste belang en vereist dringende hervormingen. Geconfronteerd met de regionale dynamiek hebben de EU en België alle belang bij het behouden van de steun voor de stabiliteit van Iraaks Koerdistan, in overeenstemming met de Iraakse Grondwet.

Sur la conclusion potentielle de cette guerre, monsieur De Maegd, il y a bien entendu ce que je souhaite et ce que nous souhaitons tous, et ce qui est probable. Ce que je souhaite, c'est que les hostilités cessent immédiatement entre les États-Unis, Israël et l'Iran et qu'un accord durable soit conclu, prévoyant un droit de passage sans aucune entrave dans le détroit d'Ormuz. Je souhaite aussi l'abandon par l'Iran de ses programmes nucléaires et balistiques. Je souhaite que l'Iran s'engage à ne plus déstabiliser ni attaquer la région, directement ou via des intermédiaires, et à respecter la démocratie et les droits humains au profit de sa propre population.

Ce qui est probable ou du moins possible, même si la situation reste très fragile et volatile, c'est que les États-Unis et l'Iran, parce que c'est clairement dans leur intérêt, concluent un accord provisoire, mais remettent à plus tard certaines questions essentielles. Je l'ai évoqué: le bénéfice serait au moins un retour de la diplomatie, après le chaos des armes. Ce serait déjà un pas en avant. Cela nécessite que dans toute la région, les attaques cessent, y compris à l'égard du Liban.

Cela ne veut évidemment pas dire qu'il faudrait automatiquement abandonner toute pression sur l'Iran. Tant que toutes les questions ne seront pas réglées et que toutes les aspirations légitimes des Iraniens à plus de libertés et plus de droits ne seront pas respectées, nous devons rester actifs et vigilants.

Il nous faut, plus généralement, réfléchir avec les pays de la région à une architecture globale de sécurité, garantissant la sécurité à tous. Je vois ici un rôle et une opportunité pour l'Union européenne, non pas une opportunité belliqueuse, mais faiseuse de paix, avec des moyens de défense sans doute, mais surtout des arguments politiques et économiques.

L'Union européenne peut et doit s'engager pour proposer une coopération efficace avec les pays du Golfe et une vision à long terme basée sur un paradigme différent. L'Union européenne, je le pense, peut être un facteur de stabilité, un adjuvant pour la région. Nous avons tout intérêt à diversifier et à renforcer nos partenariats.

Je vous remercie.

**02.09 Darya Safai (N-VA):** Dank u, mijnheer de minister.

Ik hoor de collega's hier in de commissie, zelfs in een debat over Iran, over de monsters van ayatollahs, over hoe zij de mensen hebben vermoord, voortdurend over Israël en de sancties tegen Israël spreken. Het gaat altijd maar weer over Israël, terwijl dit debat over het Iraanse regime gaat. Dat regime vermoordt zijn eigen bevolking in de gevangenissen. Er vinden drie executies per dag plaats. Geen enkele collega heeft ook maar gevraagd hoe het komt dat Iran vorig jaar het land was waar de meeste executies plaatsvonden. Sommigen denken dat het China is, maar dat klopt niet, want China heeft veel meer inwoners dan Iran. Ook dit jaar vonden er elke dag een, twee of drie executies plaats. Niemand heeft daar ook maar iets over gezegd. Men heeft het wel voortdurend over de sancties tegen Israël.

Veel mensen pleiten voor diplomatie, maar beste collega's, dat wordt al 47 jaar geprobeerd. Het Iraanse regime beschouwt dat als een teken van zwakte, als smeken. Het regime voelt zich sterker dan ooit, alleen omdat wij blijven toegeven, omdat we niets anders doen dan praten. Mijnheer de minister, praten kan soms voor een oplossing zorgen, maar dat is bij dat regime nog nooit het geval geweest.

Ik herinner u eraan dat de Verenigde Staten na 47 jaar, na de twaalfdaagse oorlog, lang hebben geprobeerd om via diplomatie een oplossing te vinden, maar dat bleek onmogelijk. Khamenei heeft altijd gezegd dat hij nooit naar 'de Grote Satan' of naar de Europese landen zou luisteren. Dat is wat jullie niet willen begrijpen. Als men niets kan doen, doet men beter niets. Dat is mijn overtuiging. Praten met Araghchi of het regime heeft geen zin. Wie is Araghchi? Hij is niemand. Zelfs Mojtaba Khamenei gelooft niet dat hij representatief is voor het regime.

Collega's, dat zijn allemaal mooie dromen, maar zo werkt het niet. We moeten sterk zijn en geen teken van zwakte laten zien. Dat moeten we voortdurend voor ogen houden.

**02.10 Sandro Di Nunzio (Anders.):** Mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord.

Het laatste woord is duidelijk nog niet gezegd. Ik neem aan dat we hier in de toekomst verder over zullen debatteren.

Ik stip nog twee punten aan. Ik hoor zeggen dat er niet zou worden gesproken over de executies in Iran. Dat klopt absoluut niet. In de bespreking van de resoluties rond de doodstraf is daar wel degelijk over gesproken. De leden van de commissie voor Buitenlandse Zaken liggen daar wel degelijk wakker en het houdt hen bezig, net als de doodstraf die is ingevoerd in Israël. Dat wil ik toch even rechtzetten; we liggen daar wel degelijk wakker van. Ten tweede, als het gaat over het lot van de Iraanse bevolking, denk ik dat meerdere leden, zowel nu als in het verleden, hebben gezegd dat we voorstander zijn van een vrij Iraans volk dat zichzelf kan besturen. Ik denk dat iedereen dat wil; niemand kan daartegen zijn.

Wat veel leden van deze commissie echter van in het begin hebben gezegd, is dat dat niet zal gebeuren door de onrechtvaardige en onwettige aanval van de VS en Israël op Iran. Van meet af aan heb ik gezegd, samen met mijn collega van Groen en andere collega's, dat die aanvallen er niet toe zullen leiden dat het moorddadige regime, zoals de collega van het Vlaams Belang het noemt, verwijderd zal zijn.

Het feit dat we nu in de pers, onder meer bij de VRT, lezen dat Trump eraan denkt om met Khamenei te spreken, wijst erop dat het die richting uit zal gaan. Volgens mij ligt die man totaal niet wakker van het lot van de Iraanse bevolking.

Ik heb dus empathie voor de collega en zelfs heel veel empathie voor het lot van het Iraanse volk, maar de weg die we nu zijn ingeslagen zal helaas geen enkele oplossing bieden.

**02.11 Lydia Mutyebele Ngoi (PS):** Merci monsieur le ministre pour vos réponses.

Souvent, on entend une phrase que je trouve absolument belliciste: "Qui veut la paix, prépare la guerre". Mais avec Israël, cela donne en fait: "Si tu ne veux pas la paix, continue la guerre". Et cela dure depuis des années. Alors, que ce soit au Liban ou en Iran, on ne cesse de dénoncer que les objectifs annoncés

sont inatteignables et que les guerres n'auront pour conséquence que la souffrance des populations civiles.

Comment peut-on croire avec tout cela qu'Israël veut encore la paix ou respecte la souveraineté libanaise quand elle rase des villages entiers? Les Libanais se retrouvent confrontés à une mort aveugle, à l'anéantissement de leurs foyers, à des déplacements forcés. Ce sont des générations entières qui n'ont connu que la guerre, sans aucune perspective de paix.

La population iranienne, quant à elle, continue à compter ses morts. Elle a souffert le martyr suite à la répression irréaliste de son gouvernement en début d'année, puis avec ses bombardements israélo-américains, le tout dans un contexte économique pire que jamais, avec un gouvernement qui s'est encore plus radicalisé. On pensait cela difficilement possible, mais malheureusement c'est une réalité.

Alors, comment peut-on croire qu'on prépare la paix dans cette région? Il est plus que temps que nous puissions œuvrer à la paix, qu'on puisse rétablir, contrairement à ce que certains collègues disent, une véritable diplomatie.

Comme vous l'avez dit, cette diplomatie consiste d'abord à pousser Israël à mettre fin à sa politique ultra-violente en essayant de suspendre, comme je l'ai dit tout à l'heure, l'accord d'association. Je sais que vous le faites, mais je vous exhorte et je continuerai à vous exhorter à prendre position pour que la Belgique prenne ses responsabilités et agisse pour mettre fin à ce chaos qui règne depuis plusieurs années.

**02.12 Michel De Maegd** (Les Engagés): Madame la présidente, pour le compte rendu, j'acte qu'une fois que l'on ne parle plus de la Palestine, les collègues du PTB ainsi que Mme Schlitz désertent cette salle. Il me semble pourtant que la situation au Moyen-Orient devrait retenir toute notre attention, dans la mesure où elle concerne des victimes du régime tortionnaire des mollahs en Iran et qu'elle a un impact sur les citoyens belges. Mais dois-je m'en étonner?

Monsieur le ministre, je vous remercie pour vos réponses. Elles confirment à quel point les équilibres régionaux restent fragiles. Au Liban, le cessez-le-feu doit redevenir un véritable outil de désescalade, ce qui suppose l'arrêt des frappes, mais aussi la fin des attaques du groupe terroriste Hezbollah. J'entends certains affirmer qu'Israël ne souhaite pas la paix. J'aimerais appeler à davantage de nuance dans ce débat. Israël est confronté à des attaques terroristes, et il ne faut pas l'oublier. Tout cela impacte également le respect de la souveraineté libanaise, qui demeure fondamentale à nos yeux, ainsi que la pleine mise en œuvre de la résolution 1701.

En Iran, la vigilance doit rester totale. Les discussions diplomatiques sont nécessaires mais elles doivent s'accompagner d'une grande fermeté concernant le programme nucléaire iranien, les menaces qui pèsent sur la liberté de navigation dans le détroit d'Ormuz ainsi que le soutien apporté par le régime tortionnaire des mollahs à des groupes armés "proxy" qui déstabilisent toute la région.

L'Union européenne, comme vous l'avez indiqué, a un rôle à jouer pour soutenir la désescalade, défendre le droit international, protéger les civils, garantir la liberté de navigation et soutenir la souveraineté du Liban. La Belgique est prête à y contribuer sous certaines conditions: fermeté face à l'Iran et au Hezbollah, respect de la souveraineté libanaise, protection des civils et refus d'un embrasement régional. Ce sont là les mots-clés de notre action. Il s'agit d'une ligne responsable, et je vous encourage, monsieur le ministre, à continuer à la défendre avec constance au sein des instances européennes.

**02.13 Els Van Hoof** (cd&v): Mijnheer de minister, ik wil even reageren op wat de collega's Safai en Di Nunzio hebben gezegd. We hebben inderdaad een resolutie over de doodstraf ingediend, gelet op wat er in Iran gebeurt en de meer dan 2.000 executies die daar plaatsvinden. Dat werd hier ook heel duidelijk gezegd. Iran bekleedt de eerste plaats in de rangschikking wat betreft executies. Dat is schandelijk en daarom zullen we binnen enkele weken een resolutie aannemen.

Hoe men het ook draait of keert, diplomatie zal uiteindelijk de enige uitweg zijn, ook voor Iran. Ik vrees dat het monsterachtige regime, waarvan u van heel dichtbij getuige bent geweest, mevrouw Safai, met deze oorlog al zijn duivels heeft ontbonden. Ik vrees dat de situatie er niet op zal verbeteren, maar dat het integendeel zal verergeren. In die zin heeft die oorlog niets opgelost. Ook de Verenigde Staten

komen stilaan tot dat besef en willen onderhandelen.

Wat betreft de Koerdische regio in Irak, samen met mevrouw van Riet hebben wij de *head of mission* ontvangen. Zij zeggen de tweede aangevallen regio te zijn, maar niet als dusdanig te worden erkend. De Koerdische oppositie in Iran wordt vanuit Irak aangevallen door pro-Iraanse militieën. Zij voelen zich enorm onveilig en spreken van meer dan 900 droneaanvallen. Die situatie is te weinig bekend.

U hebt gezegd dat u eind vorig jaar en begin dit jaar contact hebt gehad, en dat is belangrijk. De zaken evolueren, dus het is misschien goed dat er vanuit de FOD Buitenlandse Zaken opnieuw contact is met de Koerdische regio in Irak en met de *head of mission* om te bekijken wat er mogelijk is. De Koerdische oppositie voelt zich bedreigd omdat zij aan de kant van de Verenigde Staten heeft gestaan in de strijd tegen IS, reden waarom Iran de Koerden daar nu aanvalt.

**02.14 Meyrem Almaci** (Ecolo-Groen): Mijn vraag heeft als titel "De Israëlische agressie in Libanon en Gaza". Ik vind het nogal opmerkelijk dat ik het verwijt krijg dat ik vragen stel over Libanon, Gaza en Israël. Daar neem ik akte van. Het debat gaat over de titel zoals vermeld op de website van de commissie, het Midden-Oosten. Ik vind het dan ook vreemd dat collega's het verwijt krijgen dat ze vragen stellen over de situatie in het Midden-Oosten. Het staat iedereen uiteraard vrij om een specifieke invalshoek te kiezen. Ik heb trouwens al meermaals mijn invalshoeken inzake Iran toegelicht, ook daarnet nog in een vraag die wel over Gaza ging. Ik vind sommige dynamieken eigenlijk problematisch – niet alleen problematisch, maar ook aanvallend op een ongepaste manier. Feitelijk klopt het immers niet, noch met wat er op de website staat, noch met de vragen die zijn ingediend.

We hebben hier al gedebatteerd over de doodstraf. Ik weet zelf wat wij daarover hebben gezegd en hoe duidelijk we de situatie in Iran hebben aangeklaagd, samen met mevrouw Van Hoof, de heer Di Nunzio en de collega's van Vooruit. We hebben ook gedebatteerd over de vraag hoe we de bevolking daar het best kunnen helpen.

Dan komen we bij het derde debat, het debat over de vraag of een roekeloze oorlog zonder plan de beste manier is om een bevolking te helpen. Mijn mening is van niet. Dat is mijn bescheiden mening. Daarover kunnen we van mening verschillen, maar doen uitschijnen dat collega's, omdat ze die mening hebben, niet begaan zijn met de bevolking van Iran, is echt een onaanvaardbare brug te ver. Het is niet de eerste keer, niet de tweede keer, niet de derde keer, maar de honderdste keer. Ik wil mij niet persoonlijk aangesproken voelen, ik heb ook best een dik vel, maar voor de mensen die deze vergadering volgen is het belangrijk dat zij weten wat de feiten zijn.

Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Ik wil u graag aanmoedigen om op internationaal niveau een civiele beschermingsmacht op gang te brengen en er alles aan te doen opdat we ook blauwhelmen kunnen sturen om de bevolking van Libanon te helpen. Het is duidelijk dat die bevolking vogelvrij is als we dat niet doen, net zoals de bevolking van Gaza en Palestina vandaag. Laten we alles doen wat in onze macht ligt, inclusief binnen de regering bekijken of de financiële steun kan worden opgetrokken. Nu is het moment om te handelen, voor het nog erger wordt. Dank u wel.

**02.15 Darya Safai** (N-VA): (...)

De **voorzitter**: Mevrouw Safai, ik kan u normaal gesproken het woord niet verlenen. Mevrouw Almaci heeft u overigens niet bij naam vernoemd.

Vragen nog andere leden het woord in dit actualiteitsdebat? (*Nee*)

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**03** **Samengevoegde vragen van**

- Achraf El Yakhoulfi aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De religieuze vrijheid in Jeruzalem" (56014732C)
- Rajae Maouane aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De toegang tot gebedsplaatsen in Jeruzalem" (56014786C)

**03** **Questions jointes de**

- Achraf El Yakhoulfi à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La liberté religieuse à Jérusalem" (56014732C)
- Rajae Maouane à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'accès aux lieux de culte à Jérusalem" (56014786C)

**03.01** **Achraf El Yakhoulfi** (Vooruit): Mijnheer de minister, de Israëlische politie versperde op Palmzondag de toegang tot de Heilig Grafkerk, een van de belangrijkste christelijke heiligdommen in Jeruzalem. Ik ben naar een katholieke school gegaan, Sint-Victor, en daar heb ik geleerd dat Palmzondag het begin van de Goede Week is. Net op die dag werd aan leden van de christelijke gemeenschap door de Israëlische politie de toegang ontzegd onder het mom van veiligheidsmaatregelen.

Dat incident staat bovendien niet op zichzelf. Er zijn verschillende signalen dat de toegang tot heilige plaatsen in Jeruzalem stelselmatig wordt bemoeilijkt. Gelovigen uit diverse religieuze gemeenschappen ondervinden hinder bij het beleven van hun geloof. Dat is bijzonder problematisch in Jeruzalem, een stad die voor verschillende geloofsgemeenschappen van groot belang is en waar die gemeenschappen al jarenlang samenleven.

Mijnheer de minister, bent u op de hoogte van die incidenten waarbij de toegang tot de Heilig Grafkerk werd ontzegd aan religieuze leiders en gelovigen?

Welke stappen zet u, eventueel in Europees verband, om bij de Israëlische autoriteiten aan te dringen op het respect voor de religieuze vrijheid van alle geloofsgemeenschappen, niet alleen in Jeruzalem maar ruimer in Palestina en de hele regio?

Bent u bereid de schendingen van de status quo met betrekking tot de heilige plaatsen concreet aan te kaarten, bijvoorbeeld bij de Israëlische ambassadeur?

Hoe zet België zich momenteel in voor de bescherming van de universele vrijheid van religie en de veiligheid van alle gelovigen in de regio?

**03.02** Minister **Maxime Prévot**: Mevrouw de voorzitter, mijnheer El Yakhoulfi, ik betreur het incident met de Latijnse patriarch op Palmzondag.

Je regrette d'ailleurs aussi que la mosquée al-Aqsa ait été interdite d'accès durant le mois de Ramadan, en ce compris durant la fête de l'Aïd. Je peux comprendre les préoccupations sécuritaires, mais elles n'expliquent pas tout.

Ik verwelkom het feit dat er redelijk snel een oplossing werd gezocht die tegemoetkwam aan de onmiddellijke noden wat de Latijnse patriarch betreft.

Je continuerai à plaider pour le respect du *statu quo* historique et à soutenir le rôle important que joue la Jordanie concernant les lieux saints. Je m'exprime également en français parce qu'au départ, Mme Maouane s'était aussi associée à la question.

Het belang van het behoud van deze status quo werd eveneens herhaald in de conclusies van de Europese Raad van 19 maart 2026. Mijn diensten en onze post in het bezet Palestijnse gebied, inclusief Jeruzalem, toonden in de voorbije periode een verhoogde waakzaamheid. Ons consulaat-generaal bezocht samen met de consulaten-generaal van de andere EU-lidstaten begin februari 2026 verschillende religieuze leiders en sites. Op basis van die gesprekken werd lokaal een verklaring gepubliceerd waarin de Europese Unie en haar lidstaten hun ernstige bezorgdheid uitspraken over het toegenomen risico van escalatie in en rond de heilige plaatsen.

Au-delà des déclarations, l'importance que la Belgique attache à la question de la coexistence pacifique

des différentes religions à Jérusalem s'illustre aussi dans le financement, par mon ministère, pendant plusieurs années, d'un projet de l'Institut Herbert C. Kelman, focalisé notamment sur la médiation autour de l'accès à l'esplanade des Mosquées.

**03.03 Achraf El Yakhouloufi** (Vooruit): Mijnheer de minister, tijdens het actualiteitsdebat daarstraks was ik misschien wat emotioneel. Als we alle feiten objectief benaderen en de onaanvaardbare dingen zien die daar elke dag gebeuren, dan kunnen we Israël toch geen democratie meer noemen? Dat is een gigantisch probleem. Mensen die gewoon op hun matje willen bidden of naar de kerk willen gaan, kunnen dat zelfs niet meer. Het is overduidelijk wat er in Israël aan het gebeuren is, namelijk een genocide, een etnische zuivering.

Nogmaals, ik was blij te horen dat geen enkele collega hier u met de vinger wijst. Iedereen weet dat u zich ontzettend hard inzet. Ik ben daarvan overtuigd. Ik zit met u in de meerderheid, dus ik weet dat. Ik hoop dat u er samen met uw collega-ministers alles aan zult doen om ervoor te zorgen dat het importverbod geen lege doos wordt. Ik weet dat het moeilijk is, maar het mag geen lege doos zijn. Op zijn minst moet het gesloten akkoord goed worden uitgevoerd. We moeten streng zijn voor Israël en dit niet toelaten. Ik weet dat de eerste minister hier de moeilijkheid is, maar ik vraag u toch met aandring om het te proberen. Mijn oprechte dank voor uw inspanningen. Die apprecieer ik enorm.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

#### **04 Samengevoegde vragen van**

- Kathleen Depoorter aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De vrijlating van de Rwandese oppositieleider Ingabire" (56015109C)

- Els Van Hoof aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Victoire Ingabire" (56015387C)

#### **04 Questions jointes de**

- Kathleen Depoorter à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La libération de la dirigeante de l'opposition rwandaise, Victoire Ingabire" (56015109C)

- Els Van Hoof à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Victoire Ingabire" (56015387C)

**04.01 Els Van Hoof** (cd&v): Ik heb een vraag in opvolging van de resoluties die we daarover hebben ingediend. Het is immers zorgwekkend. Op 27 maart verwierp het Rwandees Grondwettelijk Hof het beroep dat door Victoire Ingabire was aangetekend tegen haar arrestatie in juni 2025. Hierdoor zijn er geen belemmeringen meer om haar te berechten, waardoor haar een levenslange gevangenisstraf boven het hoofd hangt. Ze wordt er samen met negen andere personen van beschuldigd deel uit te maken van een criminele organisatie. Amnesty International neemt het voor haar op en vroeg opnieuw de onmiddellijke vrijlating van deze tien personen. Daarbij wijst de organisatie op de context van willekeurige arrestaties en intimidatie van de politieke oppositie.

U gaf tijdens de commissievergadering van 1 oktober vorig jaar aan dat het bij gebrek aan diplomatieke betrekkingen met Rwanda minder eenvoudig is om een pleidooi te houden ten gunste van mevrouw Ingabire of andere mensenrechtenkwesties aan te kaarten bij de Rwandese autoriteiten. Toch gaf u aan de kwestie van fundamentele vrijheden, waaronder de persvrijheid en de vrijheid van meningsuiting, te zullen blijven aankaarten, via Europese of internationale instanties. U hebt dat ook meegegeven aan haar zoon, die u op uw kabinet hebt ontvangen.

Welke stappen werden op Europees niveau concreet ondernomen om de zaak van mevrouw Ingabire aan te kaarten bij de Rwandese autoriteiten en om haar vrijlating te bepleiten?

Op welke concrete wijze blijft ons land bezorgdheden uiten over het patroon van intimidatie tegen de politieke oppositie in Rwanda?

**04.02 Minister Maxime Prévot:** Mevrouw Van Hoof, zoals ik herhaaldelijk tegenover deze commissie heb verklaard, volgen we het dossier van mevrouw Victoire Ingabire van nabij op, met inbegrip van de gerechtelijke procedure en haar detentiesituatie. Mijn diensten hebben onlangs een ontmoeting gehad

met haar familie om naar hun bekommernissen te luisteren, overeenkomstig de gebruikelijke diplomatieke praktijk in dergelijke gevallen.

Ter herinnering, daar wij geen diplomatieke betrekkingen meer hebben met Rwanda, is het voeren van een pleidooi ten gunste van mevrouw Ingabire of inzake andere politieke kwesties, inclusief mensenrechten, bij de Rwandese autoriteiten minder eenvoudig en vermoedelijk ook minder doeltreffend.

Niettemin zullen we alle kwesties in verband met de fundamentele vrijheden, met inbegrip van de persvrijheid en de vrijheid van meningsuiting, blijven aankaarten via de Europese of internationale instanties. Ter illustratie, tijdens de vierde cyclus van de Universal Periodic Review van Rwanda, die begin dit jaar in Genève heeft plaatsgevonden, hebben we erop aangedrongen dat bij alle arrestaties de waarborgen van een eerlijk proces gerespecteerd moeten worden en dat deze in volledige transparantie plaatsvinden. België heeft op deze aanbeveling tot op heden nog geen antwoord van de Rwandese autoriteiten ontvangen

**04.03 Els Van Hoof** (cd&v): Dank u wel voor uw antwoord, mijnheer de minister, al verschilt het niet veel van uw antwoord van vorig jaar.

Het is wel goed dat de gerechtelijke procedure wordt opgevolgd, net als de detentieomstandigheden. Het blijft natuurlijk verwerpelijk wat daar gebeurt. Als men enige oppositie tot stand brengt, wordt die gefnuikt.

Ik kan getuigen dat het niet evident is om daarmee als politica mee bezig te zijn, ook niet vanuit België. Men aanvaardt dat daar niet. Men is daar persona non grata indien men dat doet. U hebt zelf ondervonden welke reactie dat teweegbrengt vanuit Rwanda. Het is zeldzaam in de diplomatieke relaties dat zoiets gebeurt. Men moet kunnen praten, men moet kritiek kunnen geven. Dit toont nogmaals aan dat democratie in Rwanda niet hoog in het vaandel wordt gedragen.

We moeten echter blijven opkomen voor die mensen. Ik heb dat tijdens de vorige legislatuur ook gedaan. Ik meen dat de druk zal worden opgevoerd. Men voelt heel duidelijk dat er vanuit Amnesty International, maar ook vanuit allerlei landen, bijvoorbeeld Noorwegen, een actie bezig is voor mevrouw Ingabire. Ik meen dat het belangrijk is dat België zich daar blijft over uitspreken, omdat het onaanvaardbaar is dat men politieke oppositie zonder meer oppakt.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

De **voorzitster**: Heel wat vragen zijn niet meer aan de orde. Vraag nr. 56015206C van mevrouw Mutyebele Ngoi wordt uitgesteld. Mevrouw Depoorter is niet aanwezig om haar vraag nr. 56015253C te stellen.

**05 Vraag van Achraf El Yakhoulfi aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De Israëlische moorden op journalisten" (56015265C)**

**05 Question de Achraf El Yakhoulfi à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les meurtres de journalistes commis par Israël" (56015265C)**

**05.01 Achraf El Yakhoulfi** (Vooruit): Mevrouw de voorzitster, ik verwijs naar de schriftelijke versie van mijn vraag.

*Meneer de minister, op 8 april werd opnieuw een journalist in Gaza vermoord door Israëlische aanvallen. Al Jazeera-journalist Mohammed Samir Washa werd het slachtoffer van een doelgerichte drone-aanval. Hij zou zeggend onderdeel zijn geweest van Hamas: een flagrante leugen. De cijfers zijn onthutsend: sinds oktober 2023 zijn er in Gaza minstens 260 journalisten gedood. Sinds de escalatie met Iran op 28 februari loopt het dodentol van journalisten ook in Libanon hoog op: Israël gebruikt daar dezelfde vernietigingsstrategie, zonder enig respect voor recht en mensenlevens.*

*Journalisten zijn burgers. Volgens artikel 79 van het Aanvullend Protocol I bij de Geneefse Conventies genieten zij volledige bescherming. De structurele aard van deze aanvallen wijst echter op een*

*systematisch patroon waarbij de persvrijheid fysiek wordt geëlimineerd om verantwoording onmogelijk te maken.*

*Daarom heb ik de volgende vragen:*

*Hoe beoordeelt u de bescherming van journalisten in deze regio in het licht van het internationaal humanitair recht? Kwalificeert u het systematisch viseren van de pers als oorlogsmisdaden?*

*Welke concrete acties heeft u ondernomen om de veiligheid van journalisten te waarborgen, en maakt u deze specifieke bezorgdheden duidelijk in al uw contacten met Israël?*

*Bent u van mening dat diplomatieke verklaringen volstaan? Welke concrete druk of maatregelen, zowel bilateraal als in EU-verband, overweegt u om Israël te dwingen de persvrijheid en het leven van journalisten te respecteren?*

*Zal België aandringen op een onafhankelijk internationaal onderzoek naar deze moorden, aangezien de interne Israëlische onderzoeksprocedures slechts een rookgordijn zijn en niets helpen om deze straffeloosheid tegen te gaan?*

**05.02** Minister **Maxime Prévot**: Mijnheer El Yakhloufi, journalisten genieten inderdaad dezelfde bescherming als andere burgers, tenzij zij rechtstreeks deelnemen aan de vijandelijkheden. Het opzettelijk doden van journalisten die niet rechtstreeks deelnemen aan de vijandelijkheden, is een ernstige schending van het internationaal humanitair recht en kan een oorlogsmisdrijf vormen. Het Internationaal Comité van het Rode Kruis preciseert daarbij dat verslaggeving, documentatie, filmen of interviewen op zich geen deelname aan de vijandelijkheden is.

De aanval op de journalist op 8 april 2026 is spijtig genoeg geen alleenstaand geval. Volgens VN-experts werden sinds 2023 door Israël minstens 259 journalisten en mediawerkers gedood in Gaza en Libanon. Minstens 64 van hen zouden opzettelijk zijn gedood.

Ons land kaart regelmatig de veiligheid van journalisten in de regio aan, onder meer in de Mensenrechtenraad van de Verenigde Naties en als lid van de Media Freedom Coalition. Op verzoek van de Foreign Press Association was onze ambassade eind januari 2026 als een van de weinige diplomatieke missies ook aanwezig bij de tweede hoorzitting van het Israëlische Hooggerechtshof in de zaak over de toegang van internationale journalisten tot Gaza. Die actie onderstreepte nogmaals het belang dat ons land hecht aan de persvrijheid, ook in de context van gewapende conflicten.

Wij blijven ten slotte druk uitoefenen via de uitvoering van alle maatregelen waartoe de regering in september 2025 heeft beslist. Dat zijn heel concrete maatregelen, veel concreter dan dewelke de meeste andere landen tot nu toe hebben genomen.

**05.03** **Achraf El Yakhloufi** (Vooruit): Ik dank u voor het oprechte antwoord, mijnheer de minister.

U herhaalt en slaat daarmee de nagel op de kop dat het gaat om het zoveelste ernstige misdrijf tegen het internationaal recht. Ik ben met 27 jaar nog niet zo lang van de schoolbanken af en ik heb daar geleerd dat we als democratisch land het internationaal recht moeten verdedigen, dat het motto moet zijn 'Tweede Wereldoorlog, dat nooit meer', en dat we daar lessen uit moeten trekken. Toch laten we dergelijke misdrijven toe, als onderdeel van het politieke spel.

U was recent vlakbij een aanval in de regio en kon zelf vaststellen hoe daar voortdurend doden vallen, van gewone burgers tot politici en journalisten. U geeft toe dat 64 journalisten doelbewust werden vermoord. Ik begrijp dat niet. Ik ben misschien maar een simpele ziel, die op een geweldige basisschool in Turnhout, in de mooie Kempen in Vlaanderen, les heeft gevolgd en daar heeft geleerd dat we de geschiedenis moeten kennen om de fouten uit het verleden nooit meer te herhalen. We mogen oorlog nooit meer toelaten, maar toch zien we wat daar gebeurt.

In 1948 werden de Joden in Palestina verwelkomd. Ik heb enorm veel respect voor de Joodse gemeenschap. Ik zeg dat openlijk, omdat daar soms discussie over bestaat. Wat daar nu gebeurt, heeft echter niets meer met geloof te maken. Volgens mij is hier een zionistische genocide bezig. Dat is degoutant en we mogen dat nooit toelaten.

Mijnheer de minister, ik roep u nogmaals op om de punten van het akkoord zo goed mogelijk uit te voeren.

*L'incident est clos.*

*Het incident is gesloten.*

#### **06 Questions jointes de**

- Lydia Mutyebele Ngoi à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'impact des coupes budgétaires de la coopération au développement sur les ONG" (56015316C)

- Els Van Hoof à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La coopération belge au développement" (56016322C)

#### **06 Samengevoegde vragen van**

- Lydia Mutyebele Ngoi aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De gevolgen van de besparingen op ontwikkelingssamenwerking voor de ngo's" (56015316C)

- Els Van Hoof aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De Belgische ontwikkelingssamenwerking" (56016322C)

**06.01 Els Van Hoof** (cd&v): Mijnheer de minister, binnen de FOD Buitenlandse Zaken zouden meerdere strategische reflecties aan de gang zijn over de toekomstige positionering van onder andere ontwikkelingssamenwerking. De DGD zou reflecteren over de concrete invulling van *mutually beneficial partnerships* voor de Belgische ontwikkelingssamenwerking en de mogelijke impact hiervan op onze partnerlanden.

Tegelijk zouden er pistes worden uitgewerkt om de DGD sterker te integreren in de bredere werking van Buitenlandse Zaken. Het federaal regeerakkoord voorziet in een fusie van bevoegdheden van Buitenlandse Zaken en Ontwikkelingssamenwerking om de coherentie optimaal te verzekeren. Tegelijk stelt het regeerakkoord ook dat een aparte Directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp behouden blijft voor het beheer van het budget en de bevoegdheden.

In een context van snel veranderende geopolitieke verhoudingen is het normaal dat er wordt nagedacht over een sterkere coherentie tussen de verschillende dimensies van het buitenlands beleid. Tegelijk is het belangrijk dat meer coherentie niet leidt tot een louter transactionele benadering, waarbij ontwikkelingssamenwerking meer gericht is op kortetermijnbelangen inzake economie, migratie of veiligheid. Ontwikkelingssamenwerking onderscheidt zich immers traditioneel van buitenlands beleid of buitenlandse handel door haar focus op duurzame ontwikkeling, armoedebestrijding, aanpak van ongelijkheden, langdurige partnerschappen en voorspelbaarheid op lange termijn.

We hebben gisteren een heel interessante hoorzitting gehad over Global Gateway en daar hebben we kunnen vaststellen dat die strategie nog heel wat kinderziektes kent en niet wordt gedragen door partnerlanden, dat sociale sectoren amper worden benaderd en dat ook ngo's en andere indirecte actoren niet worden betrokken. Heel wat collega's waren hier aanwezig. Het is een oefening die toch wat reflectie vraagt indien men in die richting zou gaan.

Mijnheer de minister, ik heb dan ook de volgende vragen. Wanneer worden beide reflectietrajecten gefinaliseerd? Wat beschouwt u zelf als de kernfinaliteit van de Belgische ontwikkelingssamenwerking binnen het concept van *mutually beneficial partnerships*? Daar worden immers middelen van ontwikkelingssamenwerking voor gebruikt. Welke plaats behouden armoedebestrijding, de aanpak van ongelijkheden en duurzame ontwikkeling nog binnen die partnerschappen? Hoe zorgt u ervoor dat die integratie niet leidt tot een uitholling van ontwikkelingssamenwerking en dat de autonomie van de indirecte actoren wordt gevrijwaard?

**06.02 Minister Maxime Prévot:** Mevrouw Van Hoof, dank u voor uw verschillende vragen.

De strategische reflecties rond de concretisering van wederzijds voordelige partnerschappen maken deel uit van een consultatieproces waarbij zowel mijn departement, mijn kabinet als de belangrijkste partnerorganisaties betrokken zijn. In dat kader vonden al verschillende interne consultaties en uitwisselingen met diverse stakeholders plaats, waaronder Enabel, BIO en de ngo's. De denkoefening

wordt tevens gevoed door een voortdurende dialoog met onze partnerlanden en internationale actoren, die het belang bevestigen van een gelijkwaardige, transparante en duurzame invulling van partnerschappen. Die denkoefening zal eind juni worden geconsolideerd.

De blueprint van de hervorming van mijn departement werd in mei voorgesteld aan het voltallige personeel van de FOD. De concrete implementatie van de nieuwe structuur en de daaraan gekoppelde werkwijze gaan in op 1 september van dit jaar. U zult binnenkort een uitnodiging ontvangen om daarover met alle leden van de commissie te spreken op 15 juli. U kunt die datum alvast in uw agenda noteren. Zoals vorig jaar zullen de speciale gezanten aanwezig zijn en ook deze keer plannen we een aangenaam moment met alle leden van de commissie. De uitnodigingen zullen binnenkort worden verstuurd. De hervorming zal het belangrijkste onderwerp zijn van die ontmoeting.

Deze hervorming past in een sterk veranderde internationale context, gekenmerkt door geopolitieke fragmentatie, economische rivaliteit en een toenemende verwevenheid tussen diplomatie, veiligheid, economie en ontwikkeling, waardoor een meer geïntegreerde en coherente aanpak noodzakelijk is. De Belgische ontwikkelingssamenwerking blijft verankerd in haar kernfinaliteit, zoals internationaal vastgelegd, namelijk het bijdragen aan duurzame en inclusieve ontwikkeling en armoedebestrijding.

De lopende reflectieoefening stelt deze doelstellingen geenszins ter discussie. Ze beoogt wederom op transparante en evenwichtige wijze de belangen van de partnerlanden en de belangen van België te articuleren, met respect voor de fundamentele principes van de ontwikkelingssamenwerking en via een open en gelijkwaardige dialoog.

De *Global Public Goods* als klimaat, gezondheid, en stabiliteit staan hierin centraal, evenals *country ownership*, waarbij de partnerlanden hun eigen prioriteiten bepalen. Concreet houdt dit het volgende in. Ten eerste, de prioriteit blijft uitgaan naar de noden en de prioriteiten van de partnerlanden. Ten tweede, er wordt groot belang gehecht aan hun eigenaarschap en aan de afstemming op hun strategieën. Ten derde, er wordt voortgebouwd op duurzame en voorspelbare langetermijnpartnerschappen, erkend als een van de sterke punten van de Belgische samenwerking.

Het is precies de combinatie van wederkerigheid, transparantie en respect voor de prioriteiten van de partnerlanden dat het verschil maakt met paternalistische benaderingen uit het verleden. Deze maturiteit en gelijkwaardigheid van onze partnerschappen leiden tot een meer duurzame en geloofwaardige samenwerking. Het gaat er bij deze reflectie dan ook niet om dit in vraag te stellen, maar wel om onze partnerschappen aan te passen aan de internationale context, die fundamenteel geëvolueerd is.

Het is evenmin de bedoeling om de ontwikkelingssamenwerking af te leiden van haar kerntaak, maar wel om de coherentie van het Belgische buitenlands beleid te versterken. De regering heeft duidelijk bepaald dat een afzonderlijke Directie-generaal Ontwikkelingssamenwerking en Humanitaire Hulp behouden blijft, met verantwoordelijkheid voor haar eigen budget en bevoegdheden. Dat maakte deel uit van het regeerakkoord.

Binnen dat kader worden meerdere garanties geboden. Zo blijft de specifieke expertise inzake ontwikkelingssamenwerking verankerd binnen een daarvoor bestemde structuur, met name de DGD, nu DG INT, wat staat voor Internationale Samenwerking en Partnerschap. Tegelijk worden de impact en de langetermijnlogica van de samenwerking gevrijwaard. De ontwikkelingssamenwerking wordt bovendien ingebed in een meer coherente benadering van het buitenlands beleid, zonder haar ondergeschikt te maken aan louter economische of veiligheidsbelangen en zonder afbreuk te doen aan haar eigen finaliteit.

Het beleidsdomein Ontwikkelingssamenwerking behoudt daarbij zijn eigen karakter, expertise, instrumenten en doelstellingen binnen een meer geïntegreerde en samenhangende benadering van het externe optreden van België. De keuze van partnerlanden, partnerorganisaties en financieringsinstrumenten zal blijven steunen op de prioriteiten die door de partners zelf worden geformuleerd en op de specifieke meerwaarde en expertise van de Belgische ontwikkelingssamenwerking en rekening houdend met de belangen en prioriteiten van België. We spreken altijd over *mutually beneficial partnerships*. Dat betekent duidelijk dat ook onze eigen belangen moeten worden verdedigd. Daarbij wordt bijzondere aandacht besteed aan het versterken van de veerkracht van samenlevingen, onder meer via robuuste gezondheidssystemen, duurzame

voedselsystemen en de ontwikkeling van lokale economieën. Dat laat toe niet alleen in te spelen op acute noden, maar ook structureel bij te dragen aan het voorkomen van toekomstige crisissen. De wederzijds voordelige partnerschappen combineren een logica van langetermijnengagement en voorspelbaarheid enerzijds met de nodige flexibiliteit om zich aan te passen aan veranderende contexten anderzijds.

Wat de safeguards betreft, is het net de bedoeling van de 360°-benadering dat de verschillende beleidsdomeinen en instrumenten van Buitenlandse Zaken op een meer coherente en complementaire wijze worden ingezet. De autonomie van de indirecte actoren en met name van de ngo's, vormt een essentieel onderdeel van het Belgisch model voor ontwikkelingssamenwerking. Die autonomie wordt gewaarborgd door het meerjarige financieringskader, door mechanismen die gebaseerd zijn op subsidiariteit en de eigen verantwoordelijkheid van de actoren en door het respect voor de principes van de doeltreffendheid van hulp.

De lopende reflecties over partnerschappen en instrumenten zijn er niet op gericht die autonomie in vraag te stellen, maar wel om de slagkracht van de Belgische internationale samenwerking verder te versterken. Die slagkracht bestaat net dankzij het ecosysteem van de verschillende Belgische actoren die, elk vanuit hun specifieke meerwaarde en complementair aan elkaar, daaraan bijdragen.

**06.03 Els Van Hoof (cd&v):** Er zijn inderdaad bezorgdheden die ook vanuit de ngo-sector tot ons komen. Ik denk dat het belangrijk is dat u benadrukt dat die expertise inzake ontwikkelingssamenwerking behouden moet blijven, dat er geen instrumentalisering van ngo's komt in het kader van uitsluitend Belgische belangen of ontwikkelingssamenwerking en dat het gaat om wederzijds voordelige partnerschappen die dus niet louter transactioneel zijn.

Er is natuurlijk wel de vrees dat als het budget naar beneden gaat, dezelfde principes naar voren worden geschoven als bij de Global Gateway, maar vervolgens niet worden nageleefd. Dat hebben we gisteren kunnen vaststellen. Het gaat om een uitgesproken top-downbenadering, waarbij Europese bedrijven de projecten formuleren en waarbij men, gelet op het kritische rapport van het Europees Parlement, toch ziet dat men opnieuw richting gebonden hulp evolueert. Dat zijn allemaal zaken waaruit we kunnen leren om het net niet op die manier aan te pakken.

We moeten ontwikkelingssamenwerking inderdaad complementair benaderen. Als men middelen voor ontwikkelingssamenwerking gebruikt, dan moeten de partnerlanden daarin een belangrijke mate van ownership hebben, zoals u ook aanhaalt. Zij moeten ook inspraak hebben en het initiatief moet gedeeltelijk van hen uitgaan, in samenwerking met de Europese partners. Dat kunnen ook kmo's of bedrijven zijn, maar het moet gebeuren op een manier die ervoor zorgt dat zij er daadwerkelijk iets aan hebben en niet alleen het bedrijf in kwestie.

Ik haal dit aan omdat we gisteren interessante hoorzittingen hebben gehad die de moeite waard zijn om te bekijken, ook vanuit uw kabinet, om te zien welke valkuilen er zijn wanneer men ontwikkelingssamenwerking zogenaamd complementair gaat beschouwen aan een bedrijfsgerichte aanpak. Ik hoop dus dat we daaruit kunnen leren en op die manier ontwikkelingssamenwerking kunnen behouden als een belangrijke pijler binnen een beleidscoherente aanpak. We kijken uit naar de bijeenkomst van 15 juli daarover. Dank u wel.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Mevrouw Huybrechts is niet aanwezig voor haar vraag nr. 56015474C.

**07** **Samengevoegde vragen van**

- Britt Huybrechts aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Bangladesh" (56015478C)
- Ellen Samyn aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De mensenrechtensituatie van christenen, atheïsten en bekeerde Rohingya in Bangladesh" (56015738C)

**07** **Questions jointes de**

- Britt Huybrechts à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Le Bangladesh" (56015478C)
- Ellen Samyn à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La situation des droits humains des chrétiens, des athées et des Rohingyas convertis au Bangladesh" (56015738C)

De **voorzitter**: Mevrouw Huybrechts is er niet, dus het woord is aan mevrouw Samyn.

**07.01** **Ellen Samyn** (VB): Mijnheer de minister, ik verwijs naar de tekst van mijn vraag zoals ingediend.

*Op 20 april ontving u in Brussel de minister van Buitenlandse Zaken van Bangladesh, de heer Khalilur Rahman. Na afloop werd in de communicatie sterk de nadruk gelegd op de duurzame band tussen België en Bangladesh, op de wil om de relatie verder te verdiepen, en op de geplande verdere bilaterale consultaties later dit jaar. Ook de opvang van Rohingya-vluchtelingen door Bangladesh kwam daarbij aan bod.*

*Dat diplomatiek overleg kan uiteraard nuttig zijn, maar het roept ook een aantal vragen op. Bangladesh is een overwegend islamitisch land waar de druk op religieuze minderheden en niet-gelovigen al geruime tijd bijzonder hoog is. Organisatie Open Doors wijst erop dat christenen er geconfronteerd worden met zware intimidatie en geweld, en dat ook bekeerlingen uit een moslim- of Rohingya-achtergrond bijzonder kwetsbaar zijn. Voor atheïsten en andersdenkenden is de situatie al even zorgwekkend: internationale rapporten herinneren eraan dat atheïsten in Bangladesh in het verleden letterlijk doelwit waren van dodelijk geweld en dat velen hun overtuiging niet vrij durven uiten.*

*Heeft u tijdens uw ontmoeting met minister Rahman expliciet de onderdrukking van christenen, atheïsten en bekeerde Rohingya in Bangladesh aangekaart? Heeft u gesproken over intimidatie, geweld op en sociale uitsluiting van christelijke bekeerlingen en in het bijzonder over vrouwen en personen afkomstig uit de Rohingya-gemeenschap? Zo ja, welke engagementen of antwoorden heeft u daar van uw gesprekspartner precies op gekregen?*

*Zal u deze mensenrechtenthema's ook meenemen in de verdere bilaterale consultaties met Bangladesh die later dit jaar in Brussel gepland zijn?*

*Zal u in de verdere uitbouw van de Belgisch-Bengaalse relatie duidelijke voorwaarden of minstens duidelijke politieke verwachtingen koppelen aan de bescherming van religieuze minderheden, bekeerlingen en niet-gelovigen?*

Mevrouw Huybrechts heeft me overigens gevraagd om haar te verontschuldigen voor haar afwezigheid.

**07.02** Minister **Maxime Prévot**: Mevrouw Samyn, het huidige samenwerkingsakkoord tussen de EU en Bangladesh dateert uit 2001. Het omvat niet alle domeinen die relevant zijn voor onze samenwerking en werd bovendien ondertekend met het Bengaalse ministerie van Handel. Dat maakt het moeilijk om het volledige spectrum aan thema's te bestrijken, waaronder migratie en mensenrechten.

Het nieuwe partnerschaps- en samenwerkingsakkoord zal daaraan tegemoetkomen, door een hedendaags kader te bieden. België heeft dat akkoord gesteund en tijdens de onderhandelingen gewaakt over de Belgische belangen, waaronder het evenwicht tussen legale migratie en readmissie.

Op handelsvlak bevat het partnerschaps- en samenwerkingsakkoord een klein hoofdstuk over handel en principes, maar het voorziet niet in tariefpreferenties. Er zullen geen aanzienlijke economische, sociale of milieugevolgen zijn voor de EU.

De nieuwe SAP-verordening zal naar verwachting op 1 januari 2027 in werking treden. Dat introduceert

een nieuwe voorwaardelijkheid, die het mogelijk maakt om tariefvoorkeuren op te schorten bij gebrek aan samenwerking inzake de overname van irreguliere migranten.

Het partnerschaps- en samenwerkingsakkoord benadrukt een holistische visie op migratie, waarbij onze bestaande nationale bevoegdheden niet aangetast worden. Het akkoord zal het voor de EU, haar lidstaten en Bangladesh gemakkelijker maken om samen te werken rond legale en irreguliere migratie en rond zaken als corruptie, vervalste documenten en mensenhandel.

Mevrouw Samyn, u verwijst naar het onderhoud dat ik op 20 april jongstleden had met de nieuwe minister van Buitenlandse Zaken van Bangladesh. Het betrof in de eerste plaats een kennismakingsgesprek met een nieuwe ambtgenoot, die intussen voorzitter is geworden van de Algemene Vergadering van de Verenigde Naties. Daarnaast bood dat gesprek de gelegenheid om de democratische transitie van een land met een recente en turbulente geschiedenis, te verwelkomen.

Zoals u weet, werden in februari jongstleden verkiezingen gehouden. In haar voorlopige verslag heeft de EU-waarnemingsmissie die verkiezingen als vrij en democratisch bestempeld. Ik heb dan ook van de gelegenheid gebruikgemaakt om mijn ambtgenoot te feliciteren en tevens heb ik het belang benadrukt dat ons land hecht aan democratie en mensenrechten.

Hoewel ik mij ervan bewust ben dat de opvang van meer dan 1 miljoen vluchtelingen een grote uitdaging vormt voor een land als Bangladesh, heb ik tijdens de ontmoeting ook de belangrijke rol van Bangladesh in de crisis onderstreept.

De situatie van de Rohingya zal, evenals andere mensenrechtenkwesties, zeker aan bod komen tijdens de volgende politieke consultaties tussen België en Bangladesh. De datum is nog niet vastgelegd.

Mensenrechten stonden overigens steeds op de agenda van eerdere consultaties. Mijn diensten blijven de mensenrechtensituatie in Bangladesh dan ook van nabij opvolgen met inbegrip van discriminatie en schendingen van de rechten van de verschillende etnische, religieuze en taalkundige gemeenschappen in het land.

**07.03 Ellen Samyn (VB):** Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

De feiten die ik in mijn vraagstelling heb beschreven zijn scherp. Meer dan 100 christelijke gezinnen staan in Bangladesh onder actieve druk om hun geloof af te zweren. Inmiddels zijn minstens tientallen aanvallen op christenen of hun eigendommen gemeld. Bekeerlingen worden afgesneden van waterbronnen, economisch geboycot en uit families gestoten. Atheïsten of seculieren die religie durven te bekritisieren, riskeren vervolging. Wij zien bovendien dat islamitische groeperingen daar sterker worden.

Ik noteer dat u het dossier opvolgt. Ik verwacht ook dat u de punten effectief opnieuw ter sprake brengt bij verdere bilaterale consultaties in de toekomst en dat de uitbouw van de relatie met Bangladesh gepaard gaat met duidelijke politieke verwachtingen op het vlak van de bescherming van religieuze minderheden en niet-gelovigen.

Diplomatiek overleg heeft immers pas meerwaarde als het ook op moeilijke onderwerpen concrete resultaten oplevert. Ik reken dus op u.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**08** **Samengevoegde vragen van**

- Britt Huybrechts aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De deal tussen Congo en de M23" (56015475C)
- Kathleen Depoorter aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De bewapening van de bevolking in het gebied van de Grote Meren" (56016018C)
- Pierre Kompany aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het akkoord van april 2026 tussen de Democratische Republiek Congo en de rebellenbeweging M23" (56016541C)
- Els Van Hoof aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het conflict in Oost-Congo" (56016549C)

**08** **Questions jointes de**

- Britt Huybrechts à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'accord entre le Congo et le M23" (56015475C)
- Kathleen Depoorter à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La militarisation de la population dans la région des Grands Lacs" (56016018C)
- Pierre Kompany à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'accord d'avril 2026 entre la République démocratique du Congo et le M23" (56016541C)
- Els Van Hoof à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Le conflit dans l'Est du Congo" (56016549C)

De **voorzitter**: Mevrouw Huybrechts en de heer Kompany zijn niet aanwezig.

**08.01 Els Van Hoof** (cd&v): Mijnheer de minister, ondanks de akkoorden van Washington en de bemiddelingspogingen door Qatar blijft het conflict in Oost-Congo voortwoeden, met regelmatige confrontaties tussen de Congolese regering, de M23 en andere milities.

Er zijn wel een aantal gebieden waaruit de M23, vermoedelijk onder Amerikaanse druk op Rwanda, sinds maart 2026 is vertrokken. Ondertussen werd echter een lucratieve deal gesloten door de Verenigde Staten rond het gevestigde bedrijf Evolution Energy, samen met de Congolese staatskobaltonderneming, waarbij een kobaltleveringsketen werd opgezet vanuit de Democratische Republiek Congo.

Niettemin blijven de heikele punten van het conflict onopgelost. Er is ook nog steeds geen sprake van een functioneel staakt-het-vuren of van geloofwaardige veiligheidsgaranties.

Ik krijg ook vanuit Broederlijk Delen en het Europese EurAc-netwerk de oproep om de financiële steun aan Rwanda via de European Peace Facility niet te verlengen. Tot op heden zijn er immers onvoldoende garanties dat geen EPF-middelen worden ingezet voor de bezetting op Congolees grondgebied, waarvoor wij altijd hebben gevreesd.

Uit het rapport van het VN-expertenpanel voor de Democratische Republiek Congo van 3 juli 2025 blijken bovendien verbanden te bestaan tussen de Rwandese operatie in Mozambique en de bezetting in Oost-Congo.

U bent destijds inderdaad opgekomen om het *memorandum of understanding* over kritieke grondstoffen met Rwanda stop te zetten. Tot op heden is dat echter nog steeds niet geschrapt, ondanks de gedocumenteerde steun van Rwanda aan de M23.

Mijnheer de minister, wat is de stand van zaken van de verschillende vredesprocessen rond Oost-Congo?

Zal België zich binnen de Europese Raad uitspreken voor een niet-verlenging van de EPF-steun aan Rwanda? Werd dat op Europees vlak besproken?

Steunt België nog actief de opschorting van het *memorandum of understanding* over kritieke grondstoffen met Rwanda?

**08.02** Minister **Maxime Prévot**: Mevrouw Van Hoof, ik zal antwoorden op uw vragen, maar ook op de oorspronkelijke vragen die werden ingediend door uw Franstalige en Nederlandstalige collega's.

La plupart de vos questions ont déjà trouvé réponse lors de la séance du 22 avril, au cours de laquelle j'ai pu faire état de ma position concernant les négociations de Montreux entre la RDC et le M23. Je la résume ici en substance.

La Belgique accueille évidemment ces négociations positivement, mais sans naïveté. Si ces processus sont fragiles, ils ont au moins le mérite d'exister et de rassembler les acteurs autour de la table, ce qui est difficile à réaliser dans d'autres conflits. Une prochaine réunion du processus de Doha pourrait se tenir au cours du mois de juin.

Il faut donc tout faire pour les soutenir. C'est ce à quoi la diplomatie belge et moi-même nous employons. Le cessez-le-feu doit être respecté par toutes les parties, et les attaques de drones doivent être stoppées pour laisser la place à une solution politique. En parallèle, le Rwanda doit respecter l'intégrité territoriale de la RDC.

Quant à l'approche générale de la Belgique relative au processus de médiation, à nos priorités et à notre rôle, je me suis également déjà exprimé à plusieurs reprises à ce sujet. Je me contenterai donc de rappeler, premièrement, que nous ne comptons pas nous substituer aux médiateurs, mais que nous les soutenons par de nombreuses démarches diplomatiques, en étant en contact avec tous les acteurs.

Deuxièmement, nous estimons indispensable que les acteurs régionaux, tels que le Burundi ou l'Ouganda, soient directement impliqués dans les efforts de paix, tout comme les acteurs de la société civile, y compris les femmes.

Troisièmement, une paix véritable ne pourra se réaliser sans un processus complémentaire de dialogue national rassemblant tous les acteurs et visant à trouver des solutions endogènes, et non conçues depuis l'extérieur. Il en va de l'appropriation de ce processus de paix par l'ensemble de la société congolaise, mais aussi de la cohésion interne. Nous constatons en effet que, ces derniers temps, certaines mesures tendent à resserrer l'espace politique plutôt qu'à chercher à l'ouvrir.

Toute approche de division peut s'avérer dangereuse et contraire à l'objectif de rassemblement, pourtant nécessaire au rétablissement de l'autorité de l'État sur l'ensemble du territoire.

Op humanitair vlak blijft ons land de internationale gemeenschap en in het bijzonder de EU mobiliseren. Dat engagement werpt ook zijn vruchten af. Na de Raad Buitenlandse Zaken in januari en de missie van commissaris Lahbib zijn de eerste humanitaire EU-hulpkonvooien in Uvira aangekomen. Tegelijk wordt aan de totstandbrenging van veilige humanitaire corridors voortgewerkt.

Er blijven uiteraard nog heel wat uitdagingen bestaan, zoals de heropening van de luchthaven in Goma en de moeilijkheden bij de toegang tot hulp in de Hauts Plateaux in Zuid-Kivu, maar het is belangrijk om de geboekte vooruitgang die er is te erkennen.

De situatie in het grensgebied tussen de DRC en Burundi blijft precair. Tegelijk is het positief dat de M23 en het Rwandese leger zich geleidelijk uit de Rusizivlakte hebben teruggetrokken.

Het is geen geheim dat de Congolese strijdkrachten in het huidige conflict in Oost-Congo door diverse actoren worden gesteund. Zo is het Burundese leger aanwezig op Congolees grondgebied, op verzoek van de Congolese autoriteiten. Daarnaast blijven de Congolese autoriteiten een beroep doen op de Wazalendomilities en de FDLR, onder meer door hen te bewapenen. We hebben de Congolese overheid reeds eerder gewezen op het bijzonder problematische karakter en de aanzienlijke risico's van die samenwerking.

Mevrouw Huybrechts, ik hecht uiteraard groot belang aan de versterking van onze economische veiligheid. Daarover voeren wij vruchtbare gesprekken met onze Congolese partners. Hoewel stabiliteit en veiligheid kunnen bijdragen tot betrouwbare en transparante toeleveringsketens, vereist dit een geïntegreerde aanpak die verder gaat dan louter een defensiesamenwerking. De Belgische militaire steun aan de Congolese strijdkrachten bestaat al geruime tijd en is voornamelijk gericht op opleiding en training. Voor meer informatie over deze samenwerking verwijs ik graag naar mijn collega Theo

Francken, minister van Defensie.

Mevrouw Van Hoof, voor uw vragen over Rwanda verwijs ik naar de specifieke bespreking van dit onderwerp in deze commissie.

**08.03 Els Van Hoof** (cd&v): Dank u wel.

Ik kijk verder uit naar de antwoorden op de volgende vragen, want dat waren mijn vragen. Ik denk dat u op de verschillende vragen van de collega's hebt geantwoord. Het is goed dat België blijft inzetten op een politieke oplossing in samenspraak met de verschillende partners die daarbij betrokken zijn, zoals Qatar, maar ook met de betrokkenheid van andere landen, zoals Burundi en Oeganda. Die *dialogue national* is zeker belangrijk, want de Congolese regering speelt een gevaarlijk spel waarbij ze ondersteuning geeft aan de Wazalendo en aan de FDLR, terwijl ze in het verleden ontkende dat te doen. Dat is een slechte evolutie die we nauwlettend in het oog moeten houden.

Ik kijk ook uit naar de antwoorden op de vragen die ik stelde over de EPF-steun aan Rwanda en over het *memorandum of understanding* inzake kritieke grondstoffen met Rwanda op Europees niveau. Ik hoop dat die vragen later zullen worden beantwoord. Het is een bezorgdheid die leeft bij heel wat actoren die bezig zijn met Congo.

*L'incident est clos.*

*Het incident is gesloten.*

**09 Questions jointes de**

- Christophe Lacroix à Bart De Wever (premier ministre) sur "Les 250 ans d'indépendance des États-Unis d'Amérique" (56015484C)
- Annick Lambrecht à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La collecte de fonds pour le 250e anniversaire des États-Unis" (56015966C)
- Meyrem Almaci à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La fête d'anniversaire des États-Unis" (56015975C)
- Matti Vandemaele à Bart De Wever (premier ministre) sur "Freedom 250" (56016067C)
- Philippe Courard à Bart De Wever (premier ministre) sur "Les 250 ans d'indépendance des États-Unis d'Amérique" (56016347C)

**09 Samengevoegde vragen van**

- Christophe Lacroix aan Bart De Wever (eerste minister) over "De 250ste verjaardag van de onafhankelijkheid van de Verenigde Staten van Amerika" (56015484C)
- Annick Lambrecht aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De inzamelingsactie voor de 250ste verjaardag van de Verenigde Staten" (56015966C)
- Meyrem Almaci aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het verjaardagsfeest van de Verenigde Staten" (56015975C)
- Matti Vandemaele aan Bart De Wever (eerste minister) over "Freedom 250" (56016067C)
- Philippe Courard aan Bart De Wever (eerste minister) over "De 250ste verjaardag van de onafhankelijkheid van de Verenigde Staten" (56016347C)

**09.01 Christophe Lacroix** (PS): Monsieur le ministre, notre pays sait-il encore prendre un peu de recul? Notre pays et sa capitale sont-ils devenus quelque chose qui plaît au président Trump – qui habite en Floride –, un Disneyland où les États-Unis peuvent, dans l'espace public et au cœur de nos musées fédéraux, faire leur promotion comme si de rien n'était?

En effet, ce qui était pourtant un "trou à rats" – je cite le président Trump il y a quelques années, lorsqu'il parlait de la Belgique et de Bruxelles – deviendrait au début du mois de juillet l'écrin d'un événement incroyable et fantastique, *amazing* – pour reprendre les termes de l'ambassadeur américain désigné par Donald Trump – afin de célébrer les 250 ans de la Déclaration d'indépendance des États-Unis. On parle ainsi d'un survol par des F-35 et des A400M, d'un grand feu d'artifice ainsi que du concert d'une star américaine devant des milliers de personnes sur l'esplanade du Cinquantenaire.

Bref, c'est magnifique, mais j'aimerais, monsieur le ministre, vous poser les questions suivantes. Confirmez-vous ces informations? Confirmez-vous le survol de la capitale par ces avions? Cela

implique-t-il la fermeture de l'espace aérien bruxellois? Quels avions ou autres matériels militaires belges sont-ils prévus? Car il s'agit effectivement d'avions belges, même si les F-35 sont américains à l'origine, puisqu'ils appartiennent désormais à la Défense belge. Des budgets belges sont-ils alloués à ces événements? Une facturation pour l'utilisation des lieux et des infrastructures fédérales est-elle prévue?

**09.02 Meyrem Almaci** (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, de Amerikaanse ambassadeur heeft ons Jubelpark afgehuurd voor een groot privéfeest, met enkel toegang voor de naar eigen zeggen 8.000 genodigden, die dan ook allemaal specifiek geselecteerd zullen zijn, vermoed ik. Hij liet de pers ook al weten dat Belgische ministers naar het feest komen om een toespraak te houden. De premier zal ook gaan, zoals hij onder vrienden heeft aangegeven.

De ambassadeur plant het overvliegen van F-35's, F-16's, A-400-gevechtsvliegtuigen en vliegtuigen uit de Tweede Wereldoorlog. Daarbij zou het vliegverkeer in het Belgische luchtruim worden stilgelegd, maar daarover klonk toch een ander signaal van de heer Crucke. De ambassadeur zou de bogen van het Jubelpark willen versieren met een enorme Stars-and-Stripesvlag en 2.000 Amerikaanse vlaggen en een groot concert willen organiseren, waarop Katy Perry – die liet weten dat ze niet zou komen – en andere artiesten zouden optreden. Voor het evenement in het hart van Europa zou ook Commissievoorzitter von der Leyen uitgenodigd zijn om een grote taart mee te nemen.

Het evenement en de uitnodiging ertoe lijken verbonden te zijn aan nauwelijks verholen dreigementen dat Amerika ons en de sponsorende bedrijven enkel gunstig gezind zou zijn als die bedrijven, die ook in België en in de VS aanwezig zijn, over de brug komen met de juiste financiering. Het was interessant om te lezen dat verschillende Belgische bedrijven telefoontjes hadden gekregen van de Amerikaanse ambassadeur, die hen een gift afdwong en vroeg om daaraan een nulletje toe te voegen. Alle geadresseerden waren, tegen GDPR in, allemaal zichtbaar in de mails. De timing van het evenement valt samen met de 4th-of-Julydeadline die de VS heeft vastgelegd in het handelsconflict met de Europese Unie.

Dat is allemaal geen toeval en ik heb daarom de volgende vragen.

Wordt dat privé-evenement georganiseerd door de Amerikaanse ambassade, door Freedom 250 of door nog een andere entiteit? Indien ja, welke dan?

Welke concrete rol op het vlak van onder andere logistiek en financiering, of nog op een ander vlak, speelt de federale regering bij de organisatie van het evenement? Zal de regering of zullen enkele ministers deelnemen? Hoe wordt dat beslist? Zullen Belgische ministers speechen? Zal de koning effectief niet deelnemen, zoals ik in de krant kon lezen?

Ik heb ook gelezen dat het Brussels luchtruim niet zal worden gesloten. Klopt dat? Werd er druk uitgeoefend door de Amerikaanse ambassade om het evenement zo groots mogelijk te maken, bijvoorbeeld door ervoor te zorgen dat zoveel mogelijk bedrijven sponsoren? Werd dat gekoppeld aan de Amerikaanse militaire aanwezigheid in ons land en aan investeringen en/of handelssancties in de VS en in ons land? Kunt u wat licht werpen op de situatie?

**09.03 Maxime Prévot**, ministre: Mesdames et monsieur les parlementaires, merci pour vos questions.

L'organisation des célébrations du 250<sup>e</sup> anniversaire des États-Unis relève des autorités américaines. Vu le grand nombre d'acteurs impliqués, le Protocole des Affaires étrangères a, dès le départ, invité l'ambassade des États-Unis à introduire les demandes d'autorisation nécessaires en temps utile et à veiller à se conformer aux règles applicables en Belgique. Je n'ai connaissance d'aucune plainte à cet égard et j'estime donc que l'ambassade a probablement suivi correctement les consignes.

Compte tenu de l'ampleur de l'événement et de la présence attendue de nombreux invités, y compris des VIP, les mesures de sécurité habituelles s'appliquent et les différentes autorités concernées de l'État belge assument leurs responsabilités en tant que pays hôte.

Les décisions opérationnelles, notamment en matière d'espace aérien ou de logistique, relèvent donc des autorités compétentes et sont traitées au sein des réunions de coordination spécifiques, comme pour l'organisation de n'importe quel événement d'ampleur se déroulant sur le territoire bruxellois tout

au long de l'année.

La question de la demande de survol de l'espace aérien lors de l'événement et de ses éventuelles conséquences est dès lors à l'étude, à l'heure où l'on se parle, dans les administrations compétentes qui, pour cette question, relèvent du ministre Crucke en charge de la Mobilité.

Wat de sponsoring betreft, die valt onder de verantwoordelijkheid van de Amerikaanse autoriteiten. Ter vergelijking, voor evenementen die door mijn departement worden georganiseerd of medegeorganiseerd, geldt een strikt ethisch kader met regels inzake integriteit, transparantie en het voorkomen van belangenconflicten. Die regels zijn echter niet van toepassing op de activiteiten van buitenlandse diplomatieke missies, die onder het eigen juridisch kader vallen.

Niet alleen de 250ste verjaardag van de Verenigde Staten wordt in de kijker gezet, maar ook de relaties met onze grootste niet-Europese handelspartner en belangrijkste bondgenoot op het vlak van veiligheid. Daarom heb ik inderdaad de intentie om op 28 juni, als chef van de Belgische diplomatie, de viering bij te wonen om het belang van die bilaterale relatie te benadrukken.

**09.04 Christophe Lacroix (PS):** Je vous souhaite bonne chance le 28 juin, monsieur le ministre. Pour ma part, je n'ai pas l'obligation d'y assister et je comprends bien – vous ne me le direz pas aujourd'hui, et peut-être ne me le direz-vous jamais – que cela ne doit pas être une partie de plaisir. Cela étant dit, soyons bien clairs, je ne m'attaque pas à une fête organisée par les États-Unis. J'ai beaucoup de respect pour ce pays, pour ce peuple, pour ses grandes figures historiques, politiques, artistiques, musicales, pour les grandes figures de la société civile qui ont fait avancer les droits de l'homme, etc. Je pourrais citer une pléiade de personnalités.

Ce qui pose problème aujourd'hui, c'est une fête de la liberté et de l'indépendance d'un peuple organisée par un ambassadeur qui représente un gouvernement dont une composante est fascisante. Et cela me pose effectivement un problème que cela se passe en Belgique. J'espère que votre collègue Crucke aura le courage de résister aux sirènes américaines, parce que fermer l'espace aérien pour une démonstration de force et de puissance au service des États-Unis, qui menacent la paix à travers le monde et qui sont devenus une puissance impérialiste, serait de mauvais goût. Cela aurait en outre des impacts économiques importants.

Je ne serai pas beaucoup plus long. Vous avez dit que ce pays était un partenaire et un allié. Vous avez pris connaissance comme moi du sondage mené auprès des Belges: en Flandre, en Wallonie et à Bruxelles, une grande majorité de Belges considère que les États-Unis ne sont plus des alliés, même plus des partenaires, et peuvent devenir en l'occurrence, parfois, des ennemis. Il faudra y faire scrupuleusement attention.

**09.05 Meyrem Almaci (Ecolo-Groen):** Dank u wel, mijnheer de minister.

Zoals de collega zei, gaf u een onderkoeld, maar wel interessant antwoord. Ik wil twee elementen aanstippen.

Ten eerste, het gaat om een privéfeest van Trump en de zijnen. Het is geen feest van een bevriend land of van een officiële instantie. Dan vind ik dat dat de regering door haar duidelijke aanwezigheid politiek op een slappe koord danst. Daarmee dient zij veeleer de PR-campagne van een specifieke ideologie dan dat zij met een diplomatiek initiatief de vriendschap tussen landen onderstreept. Zeker gezien het feit dat de ambassadeur aanval na aanval op ons land inzet, ons antisemitisme verwijt – waar u terecht scherp op hebt gereageerd – en ondertussen de Amerikaanse veiligheidsstrategie om Europese democratieën, ook de onze, te ondergraven in de praktijk brengt.

Ik heb mijn vragen ook aan minister Clarinval gericht, die bij de bestemmingen staat van de e-mail, samen met bedrijfsleiders die allemaal onder druk worden gezet om veel geld te betalen, tussen 10.000 en 250.000 euro, waarna ze een telefoontje krijgen met de vraag er misschien toch nog een nul achter te zetten voor het privéfeest.

De eerste minister gaat, minister Clarinval gaat en u gaat. Was er in de regering geen discussie over de vraag of men daarmee niet bijdraagt aan windowdressing van een regime dat terecht zwaar onder druk staat in eigen land wegens mensenrechtenschendingen door ICE, wegens roekeloos beleid op

het vlak van buitenlandse zaken – wat uw werk niet gemakkelijker maakt –, wegens de verschrikkelijke economische situatie en chantage van onze bedrijfsleiders? U geeft het verkeerde signaal. Ik hoop dat de regering zich bezint en daar niet *en masse* aanwezig is voor een leuk feestje om het ego op te poetsen van iemand in de Verenigde Staten die de wereld veel schade toebrengt. Dat is geen diplomatie meer. Dat is windowdressing.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**[10] Vraag van Fatima Lamarti aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De financieringscrisis in de Afrikaanse gezondheidszorg" (56015507C)**

**[10] Question de Fatima Lamarti à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La crise du financement des systèmes de santé africains" (56015507C)**

**[10.01] Fatima Lamarti (Vooruit):** Na de abrupte en afschuwelijke stopzetting van de USAID-financiering en de brede trend van besparingen op de ODA door westerse donoren, staat Afrika voor een tekort van bijna 12 miljard dollar voor essentiële gezondheidsdiensten, zoals moeder- en kindzorg, hivbehandeling en pandemiepreventie.

De OESO verwacht voor 2026 een verdere daling van 5,8 %, zonder dat ze daarbij al rekening houdt met de bijkomende druk van de aanhoudende crisis in het Midden-Oosten. Die evolutie dreigt twee decennia gezondheidsvoortgang in partnerlanden ernstig te ondermijnen, terwijl sterkere en veerkrachtigere publieke gezondheidssystemen cruciaal zijn.

Aangezien gezondheid een van de speerpunten vormt van de Belgische ontwikkelingssamenwerking en België internationaal erkende expertise heeft inzake gezondheidsversterking en samenwerking op dat vlak, wens ik u, mijnheer de minister, enkele vragen voor te leggen.

Hoe waarborgt u dat de Belgische ontwikkelingssamenwerking zich aanpast aan dat nieuwe financieringslandschap zonder 20 jaar geboekte gezondheidsvoortgang op het spel te zetten?

Hoe sluit dit aan bij de hervormingsagenda van Africa CDC? Meer specifiek, hoe ondersteunt België de overgang naar de hervormingen waartoe Africa CDC begin april 2026 nog opriep, zoals duurzame binnenlandse gezondheidsfinanciering, innovatieve inkomstenmechanismen zoals solidariteitsbelastingen en publiek-private samenwerkingen?

Ondersteunt België binnen de Europese Unie of andere multilaterale fora initiatieven om de huidige neergang van de klassieke ODA-donoren te compenseren via internationale financieringsmechanismen voor mondiale gezondheid? Zo ja, welke concrete initiatieven verdedigt België daar?

Deelt u de analyse dat de terugtrekking van de traditionele donoren ook een geopolitiek vacuüm creëert waarin andere actoren hun invloed in Afrikaanse gezondheidssystemen en dus hun globale invloed kunnen vergroten? Welke strategische implicaties daarvan ziet u voor België en Europa?

**[10.02] Minister Maxime Prévot:** Mevrouw Lamarti, het staat buiten kijf dat de Belgische internationale samenwerking zich voortdurend dient aan te passen aan een veranderend internationaal financieringslandschap, met als duidelijke leidraad de beleidskeuze om globale gezondheid stevast te prioriteren. Om de huidige uitdagingen het hoofd te bieden, waaronder de scherpe daling van externe middelen, zet België in op een combinatie van efficiëntie, duurzaamheid en versterkt eigenaarschap.

In lijn met de door de WHO gehoste hervorming van de mondiale gezondheidsarchitectuur ondersteunt België actief processen die fragmentatie verminderen, samenwerking versterken en middelen doelgericht inzetten. Initiatieven zoals de Lusaka Agenda in november 2025, het hervormingsproces van de Verenigde Naties, de UN80-reform, en de conferentie rond Financing for Development in Sevilla vorig jaar in juli, illustreren deze inzet om het systeem structureel performanter en coherenter te maken.

België legt de nadruk op het versterken van duurzame financieringsbronnen, zonder de toegankelijkheid van basisgezondheidszorg in het gedrang te brengen. Daarbij wordt ingezet op een

realistische en sociaal rechtvaardige versterking van de binnenlandse middelenmobilisatie, aangevuld met innovatieve financieringsmechanismen zoals solidariteitsheffingen en publiek-private financieringsinstrumenten.

Tegelijk waakt België erover dat deze transitie geleidelijk en haalbaar blijft, zeker in landen met een hoge schuldenlast, en vermijdt het dat basisgezondheidszorg afhankelijk wordt van bijkomende schuldfinanciering. Deze benadering sluit aan bij de hervormingsagenda van de Africa Centres for Disease Control and Prevention, dus het programma *Africa's Health Financing in a New Era*.

Mondiale gezondheid blijft ook een prioriteit in de gouvernementele en de niet-gouvernementele samenwerking. De focus ligt daarbij op het versterken van de gezondheidssystemen en op het verbeteren van de toegang tot kwaliteitsvolle basisgezondheidszorg, in het bijzonder voor kwetsbare groepen als vrouwen en jongeren.

Deze inzet wordt geïntegreerd met andere domeinen, zoals voeding, water, *sanitation* en gendergelijkheid. In fragiele contexten, onder meer in de Sahel en in Guinée, ligt de nadruk bijkomend op het versterken van de weerbaarheid van gemeenschappen en het garanderen van de continuïteit van zorg, ondanks structurele uitdagingen als tekort aan personeel, infrastructuur en medicijnen.

België beschikt daarvoor over een erkende expertise, onder meer op het vlak van seksuele en reproductieve gezondheid en rechten en systeemversterking. België werkt complementair met internationale partners en met het maatschappelijk middenveld. Daarnaast hecht België groot belang aan de rol van sterke Afrikaanse regionale instellingen en onderhoudt het nauwe partnerschappen met de Afrikaanse Unie, de Africa Centers for Disease Control and Prevention en het African Medicines Agency. Door hun leiderschap te ondersteunen, draagt België bij tot schaalvoordelen, betere coördinatie en grotere strategische autonomie van het continent, onder meer op het vlak van gezondheidssysteemversterking, gezondheidsveiligheid, regulering en gezamenlijke aankoopmechanismen.

Op multilaterale en Europese fora pleit België consequent voor een herijking van de internationale gezondheidsfinanciering, waarbij de terugval van traditionele ODA wordt opgevangen door een mix van betere coördinatie, innovatieve financiering en versterkte publiek-private samenwerking.

Tegelijkertijd erkent België dat de terugtrekking van bepaalde donoren bredere geopolitieke implicaties heeft, met het risico van toenemende invloed van andere actoren in de Afrikaanse gezondheidssystemen. Dit benadrukt het belang voor België en de Europese Unie om een betrouwbare en constructieve partner te blijven die inzet op gelijkwaardig partnerschap, institutionele versterking en duurzame impact op lange termijn.

**10.03 Fatima Lamarti** (Vooruit): Dank u voor uw antwoord, mijnheer de minister.

Ik blijf benadrukken dat gezondheid niet zomaar een sector binnen de ontwikkelingssamenwerking is, maar een fundament voor stabiliteit, veerkracht en menselijke waardigheid. Net daarom is het cruciaal dat België, samen met Europa, niet alleen de gaten probeert te dichten die ontstaan door terugtrekkende donoren, maar ook actief meebouwt aan een duurzamer, autonomer en eerlijker gefinancierd gezondheidssysteem in Afrika. Ik hoop dan ook dat België hierin een voortrekkersrol blijft opnemen, zowel bilateraal als op de Europese en multilaterale fora.

*Het incident is gesloten.*  
*L'incident est clos.*

**11** **Samengevoegde vragen van**

- Fatima Lamarti aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De redding van de USAID-voorraad voor seksuele en reproductieve rechten" (56015512C)

- Caroline Désir aan Frank Vandenbroucke (VEM Sociale Zaken, Volksgezondheid, belast met Armoedebestrijding) over "De stock van USAID-contraceptiva in Geel" (56015216C)

**11** **Questions jointes de**

- Fatima Lamarti à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La sécurisation des stocks de l'USAID en matière de droits sexuels et reproductifs" (56015512C)

- Caroline Désir à Frank Vandenbroucke (VPM Affaires sociales, Santé publique, chargé de la Lutte contre la pauvreté) sur "Le stock de contraceptifs de l'USAID entreposé à Geel" (56015216C)

**11.01** **Fatima Lamarti** (Vooruit): Mijnheer de minister, de Trumpadministratie blokkeert momenteel een enorme voorraad anticonceptiemiddelen van USAID in Geel en Kallo. Die blokkade duurt inmiddels bijna een jaar. De opgeslagen middelen hebben een waarde van 9,7 miljoen dollar. Voor 8 miljoen dollar aan producten is volgens recente rapporten al onbruikbaar geworden.

Het laten vervallen van die voorraad heeft dramatische menselijke gevolgen. De vernietiging van die middelen leidt tot 362.000 ongewenste zwangerschappen en meer dan 100.000 onveilige abortussen. Dat resulteert rechtstreeks in 718 vermijdbare sterfgevallen onder moeders. Die cijfers maken van de blokkade een humanitair drama voor vrouwen in het Globale Zuiden.

De tijd raakt op. Vele bestemmingslanden hanteren strikte invoerregels voor medische producten. Tanzania weigert bijvoorbeeld anticonceptiemiddelen waarvan minder dan 60 % van de totale houdbaarheidstermijn overblijft. De logistieke keten en de verdeling op het terrein vergen immers tijd.

België verdedigt seksuele en reproductieve gezondheid en rechten als een kernpunt van zijn buitenlands beleid. Vooruit erkent uw voortdurende inspanningen op dat domein. Tegelijkertijd tikt de klok onverbiddelijk verder in de onderhandelingen met de Amerikaanse overheid.

We moeten voorkomen dat die levensreddende middelen uiteindelijk in België in een verbrandingsoven belanden. Daarom heb ik de volgende vragen.

Wat zijn de exacte houdbaarheidsdata van de resterende bruikbare producten in Geel en Kallo?

Welke datum hanteert de federale regering als uiterste deadline, waarna export en effectieve distributie in de partnerlanden niet meer haalbaar zijn?

Wat is de actuele stand van de gesprekken met de Amerikaanse overheid en de International Planned Parenthood Federation?

Welke alternatieve juridische of diplomatieke pistes bereidt u voor als de Trumpadministratie de blokkade handhaaft tot aan de vervaldatum?

Bent u bereid om samen met de Europese partners de politieke druk op Washington te verhogen om die humanitaire verspilling te stoppen?

**11.02** **Maxime Prévot**, ministre: Merci, madame la présidente.

Je vais répondre à vos questions, madame Lamarti, et à celles initialement déposées aussi par Mme Désir sur le même sujet, d'où la réponse dans les deux langues. Les quatre cargaisons de contraceptifs encore en état d'être réutilisés présentent des dates d'expiration qui sont comprises entre le 30 avril 2028 et le 30 septembre 2031.

Plus précisément, les produits expirant en 2028 sont principalement des pilules contraceptives et quelques implants. Ceux expirant en 2029 sont des implants contraceptifs, et les stérilets en cuivre disposent de la durée de conservation la plus longue, jusqu'au 30 septembre 2031. En ce qui concerne l'impossibilité d'exportation de ces produits, il n'est pas possible de fixer une date précise à ce stade.

En effet, l'exportation dépend des exigences minimales de durée de vie restante imposées par les pays destinataires. Dans l'hypothèse d'un accord de transfert, une analyse approfondie de la durée de vie restante permettra de déterminer concrètement les options d'exportation.

De bevoegde Belgische autoriteiten hebben binnen hun respectievelijke bevoegdheden reeds acties ondernomen. Zo heeft de Openbare Vlaamse Afvalstoffenmaatschappij maatregelen genomen om de overdrachten vanuit het magazijn in Geel tijdelijk op te schorten. Dat toont aan dat de situatie nauwgezet wordt opgevolgd en dat alle relevante aspecten van dit dossier zorgvuldig worden onderzocht.

Au cours des dix derniers mois, la Belgique a entrepris de nombreuses démarches diplomatiques, tant à Bruxelles qu'à Washington. Des propositions concrètes ont été transmises en décembre dernier, incluant notamment des garanties en matière de qualité, de documentation, de transparence et de distribution effective des produits. À ce jour, aucune réponse n'a cependant été reçue de la part des autorités américaines. Les discussions sont donc actuellement dans une situation de blocage, malgré la poursuite de nos efforts diplomatiques.

Er werden verschillende pistes onderzocht wat betreft de mogelijkheid om samen met de Europese partners bijkomende druk uit te oefenen. De betrokken contraceptiva blijven echter eigendom van de Amerikaanse overheid.

Die situatie valt onder het internationaal recht, in het bijzonder onder de regels inzake staatsimmunitet, die bepalen welke acties België eenzijdig kan ondernemen. De inbeslagneming of herverdeling van die goederen is in principe niet mogelijk zonder toestemming van de eigenaar, met name de Verenigde Staten. Daarnaast bevinden de producten zich op Belgisch grondgebied en vallen zij onder een complex geheel van federale, regionale en internationale regelgeving. Dat beperkt de mogelijkheden voor een unilaterale of zelfs Europese aanpak op juridisch vlak.

À ce stade, la priorité reste la poursuite active des efforts diplomatiques. Le gouvernement belge, en particulier grâce aux services compétents, continue de travailler sans relâche pour éviter la destruction de ce stock. En outre, la situation fait l'objet d'un suivi étroit au niveau ministériel. Soyez assurées que mon objectif reste de parvenir à une solution permettant la redistribution des contraceptifs.

Ik blijf mij op het internationale niveau duidelijk en consequent inzetten voor de universele toegang tot seksuele en reproductieve gezondheid en rechten. Ik zal mij blijven engageren om een eerlijke toegang tot moderne, kwaliteitsvolle en betaalbare contraceptieve middelen voor iedereen te ondersteunen.

**11.03 Fatima Lamarti** (Vooruit): Mijnheer de minister, dank u voor uw antwoord, maar de urgentie blijft groot. Elke week uitstel maakt export en verdeling moeilijker. België mag het niet laten gebeuren dat de levensreddende anticonceptiemiddelen hier vervallen of vernietigd worden. Ik vraag u daarom om de druk op Washington maximaal op te voeren en alle juridische en diplomatieke pistes klaar te houden. De klok tikt. Vrouwen in het Globale Zuiden mogen daarvan niet de dupe zijn.

*L'incident est clos.*

*Het incident is gesloten.*

**12** Questions jointes de

- Michel De Maegd à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La protection du patrimoine culturel dans le Haut-Karabagh" (56015529C)

- Els Van Hoof à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La destruction du patrimoine arménien dans le Haut-Karabagh" (56016545C)

**12** Samengevoegde vragen van

- Michel De Maegd aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De bescherming van cultureel erfgoed in Nagorno-Karabach" (56015529C)

- Els Van Hoof aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De vernietiging van Armeens erfgoed in Nagorno-Karabach" (56016545C)

**12.01** **Michel De Maegd** (Les Engagés): Monsieur le ministre, la Chambre a, à plusieurs reprises, exprimé ses préoccupations quant à la préservation du patrimoine culturel arménien dans le Haut-Karabagh, notamment par le vote de résolutions.

Pourtant, plusieurs sources indiquent que cette destruction méthodique continue. Selon *Caucasus Heritage Watch*, sur la base d'images satellites, la cathédrale de la Sainte-Mère-de-Dieu à Stepanakert, symbole majeur de la présence arménienne dans le Haut-Karabagh, aurait été détruite très récemment, de même que l'église Saint-Jacques. Le Mémorial du génocide arménien, lui aussi à Stepanakert, aurait subi le même sort.

Ces faits s'inscrivent dans une série plus large d'atteintes au patrimoine culturel et religieux arménien dans la région, suscitant de vives préoccupations quant au respect des engagements relatifs à la protection du patrimoine. Ils posent également la question du respect des mesures provisoires déjà indiquées par la Cour internationale de Justice ainsi que de la capacité de la communauté internationale à documenter, prévenir et, le cas échéant, sanctionner ces destructions. Devrais-je dire "l'incapacité"?

Dans ce contexte, disposez-vous d'informations concrètes confirmant la poursuite de ces destructions? Quelle est l'analyse de la Belgique quant à la conformité de tels actes avec les obligations internationales, notamment celles relatives à la protection du patrimoine culturel et religieux et aux mesures provisoires de la Cour internationale de Justice?

Cette question de la destruction du patrimoine arménien au Haut-Karabagh a-t-elle été abordée au niveau européen ou dans les enceintes multilatérales, notamment auprès de l'UNESCO?

Enfin, avez-vous connaissance de démarches visant à documenter et prévenir la destruction du patrimoine culturel dans cette région?

**12.02** **Els Van Hoof** (cd&v): Mijnheer de minister, ik sluit mij graag aan bij de vragen van collega De Maegd, die de problematiek van de vernietiging van het cultureel erfgoed in Nagorno-Karabach al uitstekend heeft geschetst. Die gaat gewoon door, ondanks de voorlopige maatregelen die door het Internationaal Gerechtshof werden genomen ter bescherming van het Armeense erfgoed. We hebben een resolutie aangenomen waarin werd gepleit voor een UNESCO-missie. Die wacht al sinds december 2020 op een toelating om de huidige staat van het erfgoed vast te stellen, maar ik denk dat er niet veel meer overblijft om te inventariseren.

Ik heb nog een tweede vraag. We vernamen recent dat naar aanleiding van de Europese top in mei, waarop verschillende regeringsleden en ook de Kamervoorzitter aanwezig waren, de Russische ambassadeur werd teruggetrokken uit Jerevan voor overleg vanwege de Armeense toenadering tot de EU. Rusland stelt dat Armenië moet kiezen tussen de EU en de door Moskou geleide Euro-Aziatische Economische Unie.

Ik heb daarom de volgende vragen, die in de richting gaan van de vragen van collega De Maegd. Werd de noodzaak van bescherming van Armeens cultureel erfgoed aangekaart in bilaterale contacten met Azerbeidzjan? Welke boodschap werd concreet gegeven? Worden op Europees niveau maatregelen genomen om het Armeense erfgoed in Nagorno-Karabach te beschermen? Over welke maatregelen

gaat het? Welke mogelijke impact kan het terugroepen van de Russische ambassadeur hebben op Armenië? Hoe zal de Europese Unie reageren om mogelijke negatieve gevolgen op te vangen?

**12.03 Maxime Prévot**, ministre: Madame Van Hoof, monsieur De Maegd, selon mes informations, les autorités azerbaïdjanaises investissent dans la rénovation du patrimoine religieux datant d'avant 1991, dans l'ancienne région du Haut-Karabakh.

Ainsi, la cathédrale de Ghazanchetsots à Choucha a récemment fait l'objet d'une rénovation, et le monastère de Dadivank – ou Khutavank – est en cours de restauration. J'espère que les personnes originaires de ces régions, si elles relisent le compte rendu ou visionnent cette vidéo, ne me tiendront pas rigueur d'éventuels défauts de prononciation.

En revanche, la cathédrale de la Sainte-Mère-de-Dieu, dont la construction remonte à 2019, a effectivement été démolie.

De Azerbeidzjaanse autoriteiten zijn van mening dat die kathedraal illegaal werd gebouwd, aangezien de bouw dateert uit de periode waarin de regio onder controle stond van Armenië. Die controle wordt volgens het internationaal recht beschouwd als een bezetting van het Azerbeidzjaanse grondgebied.

Quant à l'UNESCO, la Convention de 1972 concernant la protection du patrimoine mondial, culturel et naturel n'est pas d'application, cette cathédrale n'étant pas un bien inscrit au patrimoine mondial. Je me dois également de rappeler la répartition des compétences entre l'autorité fédérale et les entités fédérées en ce qui concerne les matières traitées au sein de l'UNESCO.

In oktober 2023 en 2024 heeft de Europese Unie in de marge van de zittingen van de Uitvoerende Raad van UNESCO, Azerbeidzjan herinnerd aan zijn verantwoordelijkheid om het culturele erfgoed in de regio te beschermen. De kwestie van het Armeense erfgoed werd niet op de agenda geplaatst van de laatste vergaderingen van de culturele conventies van UNESCO.

La protection des biens culturels dans l'ancienne région du Haut-Karabagh a été mentionnée explicitement dans une résolution de la Francophonie pendant son 19<sup>e</sup> sommet à Paris en octobre 2024.

**12.04 Michel De Maegd** (Les Engagés): Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse.

Détruire une église, ce n'est jamais un acte anodin. Il s'agit d'un lieu où des générations se sont rassemblées pour baptiser leurs enfants, pour se marier, pour honorer les défunts. C'est la trace d'une histoire, d'une présence. La détruire, c'est donc tenter d'effacer cette histoire.

La symbolique est encore plus forte lorsqu'il s'agit du Mémorial du génocide arménien. Un mémorial bâti pour rappeler les victimes et transmettre leur mémoire. Le détruire, c'est envoyer un message extrêmement grave aux descendants des victimes et plus largement à tous ceux qui considèrent que la mémoire des crimes de masse doit être protégée. C'est pour cela que cette question dépasse en réalité largement le seul enjeu patrimonial. Elle touche au respect du droit international, bien sûr, à la protection des biens culturels et religieux, mais aussi à une question fondamentale: peut-on accepter, après le départ forcé d'une population, que les traces de son histoire soient progressivement effacées? Pour moi, je vous le dis franchement, la réponse est non. Cela ne peut pas arriver et cela ne peut pas être toléré.

Dans ce dossier comme dans d'autres, la voix de la Belgique peut porter. Je vous encourage donc à poursuivre votre action diplomatique avec la fermeté qui s'impose, à soutenir la paix, à encourager le dialogue, mais aussi à rappeler que la paix durable ne peut pas se construire sur l'effacement de la mémoire.

**12.05 Els Van Hoof** (cd&v): Ik sluit mij aan bij de woorden van Michel. We kunnen het inderdaad niet uitwissen alsof het niet heeft bestaan.

Als het over Nagorno-Karabach gaat, vind ik dat men Azerbeidzjan nogal gemakkelijk zijn gang laat gaan. Met drie leden, die hier vandaag niet aanwezig zijn, hebben we in april een missie naar Jerevan ondernomen. Het is duidelijk dat de kwestie van Nagorno-Karabach steeds moeilijker komt te liggen,

omwille van de toenaderingspogingen tussen Azerbeidzjan en Armenië voor vrede.

Dat neemt echter niet weg dat er internationale rechtspraak bestaat die moet worden gerespecteerd wanneer het gaat over de culturele identiteit die in Nagorno-Karabach wordt uitgeveegd. Er verblijven ook heel wat vluchtelingen in Jerevan. Zij krijgen de nodige steun, dat is duidelijk, maar de vraag is op welke manier men nog respect opbrengt voor hun culturele autonomie en identiteit.

Ik vind het belangrijk dat we de resoluties die we met een meerderheid hebben goedgekeurd ook proberen na te leven en op de agenda blijven zetten. Ook al wordt het misschien niet meer expliciet door de autoriteiten gevraagd, het wordt wel door de bevolking gevraagd. We hebben zelf kunnen vaststellen hoe diep het trauma zit bij oude mensen die van de ene dag op de andere moesten vertrekken, hun wagen moesten nemen en hun hebben en houden moesten achterlaten. Hun identiteit en hun cultureel erfgoed worden nu ook vernietigd. Ik denk dat we ook daartegen moeten blijven optreden, ook al wordt dat door de autoriteiten zelf niet hoog op de agenda geplaatst.

U hebt niet geantwoord op de vraag hoe Rusland reageert op de toetreding van Armenië tot de Europese Unie. Misschien kan dat op een later moment. Het is belangrijk dat we erop blijven toezien dat er geen negatieve gevolgen voor Armenië zelf zullen zijn.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**13 Vraag van Sam Van Rooy aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De aanwijzing van de Islamitische Republiek Iran als lid van een VN-mensenrechtencommissie" (56015619C)**

**13 Question de Sam Van Rooy à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La désignation de l'Iran au sein d'un comité de l'ONU traitant des droits de l'homme" (56015619C)**

**13.01 Sam Van Rooy (VB):** Iemand moet eens iets positiefs over de VS zeggen in onze commissie voor Buitenlandse Betrekkingen en die taak neem ik graag op mij. Het zijn namelijk de VS die zich verzetten tegen de voordracht van de Islamitische Republiek Iran voor een VN-commissie die zich – hou u vast – buigt over onder andere mensenrechten, vrouwenrechten, ontwapening en terrorismebestrijding. Dat verzet heeft helaas niets uitgehaald.

Ik ben zeer benieuwd naar de houding die België ter zake aanneemt, mijnheer de minister. Zal België bezwaar tegen de voordracht aantekenen bij de VN of is dat al gebeurd? Zo niet, waarom niet?

Misschien zal dat niet veel uithalen als zelfs de VS daar geen stokken in de wielen kan steken, maar symbolisch zou het misschien wel mooi zijn dat u bezwaar aantekent bij de VN, via welke weg dan ook, om toch het signaal te geven dat het werkelijk van de pot gerukt is dat de Islamitische Republiek Iran met zijn jihadisten, dat dagelijks massaal de mensenrechten schendt – het zijn een van de grootste mensenrechtenschenders op aarde –, nu in een commissie zitting krijgt die zich over de mensenrechten, vrouwenrechten, ontwapening en terrorismebestrijding buigt. Ik heb me laten vertellen dat het land zelfs het vicevoorzitterschap van die commissie waarneemt. Wilt u dat bij de VN veroordelen, mijnheer de minister?

**13.02 Minister Maxime Prévot:** Mijnheer Van Rooy, als ik het goed begrijp, verwijst u naar de kandidatuur van de Islamitische Republiek Iran voor de Commissie voor de Status van de Vrouw. Dat is een functionele commissie van de Economische en Sociale Raad van de Verenigde Naties (ECOSOC). De samenstelling van die commissie, waarvan België op dit ogenblik lid is, wordt beslist door de leden van ECOSOC. België is op dit ogenblik geen lid van ECOSOC en kon dus niet meestemmen.

Ik kan u verder melden dat de Islamitische Republiek Iran effectief kandidaat was, maar tijdens de verkiezingen van 8 april het onderspit heeft moeten delven tegen Tadzjikistan en Kiribati.

**13.03 Sam Van Rooy (VB):** Mijnheer de minister, er is hier sprake van een verwarring. Ik heb het net nog even opgezocht: het gaat hier over het Committee for Programme and Coordination. Die commissie buigt zich onder andere over vrouwenrechten, mensenrechten, ontwapening en terrorismebestrijding.

De Islamitische Republiek Iran is daar nu al vicevoorzitter van. Daar hebt u dus niets aan gedaan. België heeft daar geen enkel verzet tegen aangetekend. De republiek stelt zich nu opnieuw kandidaat om vicevoorzitter te worden of gewoon deel te nemen aan die commissie. De Verenigde Naties zijn symptomatisch genoeg verworpen tot een geïslamiseerde en gepalestiniseerde instelling. De Verenigde Naties bashen continu Israël, nochtans een democratie en vrije samenleving, maar zijn tegelijkertijd poeslief voor jihadistische terreurstaten en terreurorganisaties.

Men zou soms denken dat de VN staan voor verenigde nazi's, zeker nu de VN toestaan dat de islamonazi's van de Islamitische Republiek Iran zitting hebben in een commissie die gaat over vrouwenrechten, mensenrechten, ontwapening en terrorismebestrijding. Wat zeg ik? De Islamitische Republiek is er zelfs vicevoorzitter van. Daarover horen we u natuurlijk niet, minister Prévot. U bent veel te druk bezig met het bashen van Israël. De Belgische regering is laf en u bent daar de vaandeldrager van, minister Prévot.

De **voorzitster**: U hebt de verdere debatten niet gevolgd, waardoor de reactie wat vreemd overkomt.

**13.04 Sam Van Rooy (VB)**: Mevrouw de voorzitter, wat bedoelt u met die kleine opmerking?

De **voorzitster**: U zegt dat de minister niets doet en daarna zegt u dat hij basht. Wat vandaag in deze commissievergadering wordt gezegd, is allemaal nogal tegenstrijdig en hevig. U verwijt de minister zaken, terwijl anderen hem het tegenovergestelde verwijten. Dat komt een beetje raar over. Dat is alles. U hebt de actuedebatten, onder andere over het Midden-Oosten, hier niet gevolgd. Misschien moet u die eens beluisteren.

**13.05 Sam Van Rooy (VB)**: Mevrouw de voorzitter, u weet niet of ik al dan niet het debat heb gevolgd. Wie weet heb ik dat wel gedaan. En wie weet is dit ook mijn conclusie.

De minister wist blijkbaar niet eens over welke commissie in de VN het ging, wist blijkbaar niet eens dat het ging over het feit dat de Islamitische Republiek daar al vicevoorzitter is en zich opnieuw kandidaat stelt. Ik dacht toch dat ik dat duidelijk heb uitgelegd.

Mevrouw de voorzitter, ik vind het dus een beetje raar – als ik dat toch mag zeggen – dat u zich geroepen voelt om deze opmerking daarover te maken. Ik vind dat eigenlijk niet gepast, als ik dat mag zeggen.

De **voorzitster**: Het is een lange dag geweest. Mijn excuses.

**13.06 Sam Van Rooy (VB)**: Ik heb er begrip voor dat het een lange dag is.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**14 Vraag van Sam Van Rooy aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De ontmoeting van de minister met Mohammad Mustafa" (56015636C)**

**14 Question de Sam Van Rooy à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La rencontre entre le ministre et Mohammad Mustafa" (56015636C)**

**14.01 Sam Van Rooy (VB)**: Minister, in de marge van de conferentie van de Global Alliance hebt u de kersverse Palestijnse premier Mohammed Mustafa gesproken. Hoe hij dat geworden is, Joost mag het weten, want verkiezingen, laat staan eerlijke verkiezingen, worden daar natuurlijk niet georganiseerd. Dat zit daar niet in de cultuur en dat zal wellicht ook nooit het geval zijn. U was in ieder geval enthousiast over die ontmoeting. We lezen dat op uw X-account.

Hebt u, naast uw enthousiasme en uw voorliefde voor de Palestijnen en een Palestijnse staat, hem ook aangesproken op het antisemitisme en de verheerlijking van jihadistische terreur in Palestijnse schoolboeken? Hebt u Mohammed Mustafa aangesproken op het antisemitisme en de verheerlijking van jihadistische terreur op de Palestijnse televisie? U kunt die verheerlijking dagelijks bekijken, als u dat zou wensen. De nazi's zouden er jaloers op zijn, mijnheer de minister.

Hebt u hem aangesproken op het feit dat de Palestijnse Autoriteit nog altijd salarissen aan jihadistische terroristen, jodenmoordenaars, en hun familie betaalt?

Last but not least, hebt u hem aangesproken op de infiltratie van Hamas, Islamitische Jihad en andere van die fantastische bewegingen in UNRWA, de zogenaamde hulporganisatie waaraan België elk jaar opnieuw miljoenen geeft? 400 medewerkers van UNRWA zouden in werkelijkheid militanten zijn van Hamas, Islamitische Jihad of andere daar actieve groeperingen.

Mijnheer de minister, ik ben zeer benieuwd of u wat dat betreft ook een kritische noot hebt laten horen bij de nieuwe Palestijnse premier.

**14.02** **Maxime Prévot**, ministre: Avant de répondre à la question, je vais quand même émettre un commentaire.

Vous aviez, monsieur Van Rooy, introduit une question de deux lignes qui parlait notamment du droit des femmes. J'ai donc commencé par vous répondre en disant qu'il nous semblait que c'était cette commission des droits des femmes que vous souhaitiez remettre en question. Je vous ai répondu à ce sujet. Que la réponse que je vous ai procurée ne vous satisfasse pas, cela peut arriver. Que vous soyez même tout à fait en désaccord avec les réponses que je peux parfois vous formuler, cela arrive souvent et cela a comme effet, d'ailleurs, de me rassurer.

En revanche, que vous soyez obligé de verser dans les excès de langage en qualifiant de nazi tout ce qui bouge est autre chose. Vous savez, en général, dans les analyses psychologiques, on a tendance à dire que, quand on parle systématiquement de quelque chose, c'est qu'on a soi-même un problème avec cela. Je pense qu'il n'y a aucune intervention, ou alors rarement, de votre part dans cette commission où vous n'insérez pas le mot "nazi" dans l'une de vos phrases. Je vais finir par croire, honnêtement, que dans la problématique de tout ce qui a l'air fascisant ou nazi, s'il faut choisir son origine entre vous-même et les Nations Unies, elle ne sera pas à trouver du côté des Nations Unies. Donc, même si vous faites votre beurre par les excès de langage, vous avez quand même la possibilité d'être un minimum respectueux. Vous savez qu'à titre personnel, je n'ai pas une grande opinion du parti politique que vous représentez. Cela ne m'empêche pas de répondre systématiquement de manière respectueuse aux questions que vos membres m'adressent. Cela ne coûte pas grand-chose.

J'en viens à la réponse sur le fond, parce que c'est ce qui m'intéresse beaucoup plus que vos effets de manche théâtraux.

Zoals u op X kon lezen, heb ik inderdaad een gesprek gevoerd met de Palestijnse premier, Mohammad Mustafa. Tijdens dat gesprek zijn tal van kwesties aan bod gekomen, met name de verontrustende ontwikkelingen ter plaatse en het vredesplan voor Gaza, waarbij het uitblijven van vooruitgang aanleiding geeft tot grote bezorgdheid.

We hebben ook gesproken over de uitdagingen, onder andere op financieel vlak, waarmee de Palestijnse Autoriteit nu wordt geconfronteerd, en over de hervormingsinspanningen die ze levert. Een van die hervormingen, die meerdere keren in de commissie aan de orde is gekomen en die door ons land en door de Europese Unie op de voet wordt gevolgd in de context van de Palestinian Donor Group, heeft te maken met de vergoedingen voor martelaren.

**14.03** **Sam Van Rooy** (VB): Voorzitter, sta me toe even in te gaan op de opmerking van de minister in verband met de vorige vraag.

Minister, als u meent dat ik u een islamonazi genoemd zou hebben, hebt u niet goed geluisterd. Wat ik hier in de commissie telkens opnieuw zeg en ook zal blijven zeggen, is dat u zich door u zo eenzijdig en systematisch te kanten tegen de enige democratie en vrije samenleving in het Midden-Oosten, in de islamitische wereld, namelijk de enige Joodse staat, en door in verhouding daarmee de fluwelen handschoentjes aan te trekken wanneer het gaat over alle mogelijke vormen van jihad in die regio, van de taliban over Al Qaida, Islamitische Staat, het IRGC, de Palestijnse Jihad tot Hezbollah – ik zeg dit niet alleen, lees maar een paar arabisten of een paar islamologen erop na –, die heel wat gemeen hebben met het nazisme, niet alleen ideologisch – lees hun geschriften, lees hun heilige geschriften, bekijk hun mediakanalen, luister naar hun preken of lees de nazigeschriften die in Ramallah gewoon

op straat verkocht worden, waar kinderen geïndoctrineerd worden met nazistisch gedachtengoed –, en door volledig voorbij te gaan aan een proportionele benadering van de vraag wat nu het kwaad is in het Midden-Oosten en wat zich daartegen verzet, eigenlijk schaaft achter die islamonazi's.

Mijn vrouw komt uit een land waar het regime gewoon dweept met Hitler, namelijk de Islamitische Republiek Iran. Ik weet dat dus uit eerste hand. Ik zal me dus nooit laten aanpraten, zeker door u niet, dat ik die vergelijking niet mag maken.

Door uw eenzijdige blik en door uw totaal gebrek aan zicht op proportie – wat is het kwaad in het Midden-Oosten en wat verzet zich tegen het kwaad? –, schaaft u zich de facto aan de zijde van Hezbollah en Hamas. Zij feliciteren u. Hamas heeft de Belgische regering al een aantal keer gefeliciteerd met alle acties tegen Israël. Dat zal ik blijven zeggen.

Het feit dat u uit mijn vraagstelling, die inderdaad nogal beknopt was, zelf niet hebt afgeleid over welke commissie het gaat, zegt natuurlijk wel veel. Dat toont aan dat u heel obsessief tekeergaat tegen Israël en niet of nauwelijks wakker ligt van de infiltratie van de jihad in instellingen zoals UNRWA en ook de Verenigde Naties. Misschien moet u zich daar eens samen met uw medewerkers in verdiepen. Dan zult u misschien, naar ik hoop, ooit het licht zien en zal ik u daar ook niet meer over lastigvallen. Zolang dat niet het geval is, zal ik dat blijven stellen.

Mevrouw de voorzitter, ik kom tot mijn repliek op mijn vraag. Mijnheer de minister, de president van de Palestijnse Autoriteit, Mahmoud Abbas, is een negationistische jihadist in maatpak. Hij heeft zopas in mei 2026 zelf toegegeven dat het verwerpelijke pay-for-slaysysteem nog altijd bestaat. De beelden zijn er.

De Palestijnse Autoriteit betaalt dus nog altijd salarissen aan moorddadige jihadistische terroristen en hun families. Nog altijd zijn Palestijnse schoolboeken en Palestijnse media doordrongen van antisemitisme. Nog altijd verheerlijken zij dodelijke jihadistische terreuraanslagen.

UNRWA heeft minstens 400 medewerkers die banden hebben met een jihadistische organisatie zoals Hamas. Het is niet de eerste keer dat ik dat aankaart, maar de Belgische regering blijft dat allemaal negeren en blijft belastinggeld daaraan besteden. De facto gaat dat geld dus naar antisemitisme en naar haat tegen ons, de ongelovigen, de kuffar. Dat staat er zo. Lees de schoolboeken. De facto geeft de Belgische regering dus geld aan de islamitische jihad in de islamitische wereld in het Midden-Oosten. Ik vind dat crimineel beleid en ik zal dat blijven zeggen.

*Het incident is gesloten.*

*L'incident est clos.*

#### **15** **Samengevoegde vragen van**

- Britt Huybrechts aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het in brand steken van kerken" (56015746C)

- Ellen Samyn aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het toenemende aantal antichristelijke haatincidenten in Europa" (56015847C)

#### **15** **Questions jointes de**

- Britt Huybrechts à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'incendie volontaire d'églises" (56015746C)

- Ellen Samyn à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Le nombre croissant d'incidents de haine antichrétienne en Europe" (56015847C)

**15.01** **Ellen Samyn (VB):** Aangezien ik straks nog naar de commissie voor Binnenlandse Zaken moet, verwijs ik naar de schriftelijke versie van mijn vraag.

*Op 8 mei 2026 publiceerde OIDAC Europe zijn cijfers over april 2026. Volgens die organisatie werden in één maand tijd 38 anti-christelijke haatmisdrijven geregistreerd in Europa, gericht tegen kerken, religieuze symbolen, religieuze ruimtes en christenen zelf. Het ging onder meer om vandalisme, ontwijding, brandstichting, diefstal van religieuze voorwerpen, fysieke aanvallen, bedreigingen en verstoring van erediensten. Frankrijk telde in april het hoogste aantal incidenten, gevolgd door Duitsland*

en Italië.

*Die aprilcijfers staan bovendien niet op zichzelf. OIDAC meldde voor januari 2026 39 incidenten, voor februari 34, voor maart 41 en voor april 38. In zijn jaarrapporten wees de organisatie ook al op een bredere, zorgwekkende evolutie meer persoonlijke aanvallen en een sterke stijging van brandstichtingen.*

*Graag verneem ik van de minister.*

*Hoe beoordeelt u deze aanhoudend hoge en zorgwekkende reeks anti-christelijke haatincidenten in Europa?*

*Ziet u nood aan een sterkere Europese opvolging en rapportering van anti-christelijke haatmisdrijven, naast de bestaande aandacht voor andere vormen van religieus geïnspireerde haat?*

*Bent u bereid om dit thema op Europees niveau onder de aandacht te brengen, zodat de bescherming van de godsdienstvrijheid en de veiligheid van christelijke gemeenschappen explicieter op de agenda komt?*

**15.02** **Maxime Prévot**, ministre: Merci, madame Samyn, d'être toujours respectueuse indépendamment de la formation politique dans laquelle vous évoluez, preuve que c'est possible.

Elke aanval op een plaats van eredienst is uiteraard ten zeerste betreurenswaardig. De kwestie werd evenwel niet specifiek aangekaart door de collega's uit de betrokken landen, met wie België nauw blijft samenwerken. Zoals u weet, zijn de bevordering en bescherming van mensenrechten een prioriteit van het Belgische en Europese buitenlandse beleid, met inbegrip van de vrijheid van godsdienst of overtuiging. De EU beschikt over richtsnoeren die als leidraad dienen voor haar externe optreden op dit vlak. België heeft actief bijgedragen aan deze richtsnoeren en past ze ook toe. Daarnaast neemt België deel aan de EU-adviseursgroep inzake religie en diplomatie en ondersteunt het werk van de EU-speciale gezant voor de vrijheid van godsdienst of overtuiging buiten de Europese Unie.

Ik herinner u eraan dat het volledige Belgische diplomatieke netwerk over de mensenrechtensituatie in zijn ambtsgebied rapporteert, met inbegrip van de situatie inzake vrijheid van godsdienst of geloof en de situatie van religieuze minderheden. De kwestie wordt aangekaart in bilateraal of multilateraal verband met relevante landen.

Ook binnen de Verenigde Naties zetten België en de EU zich actief in voor de bescherming van de vrijheid van godsdienst of overtuiging. De EU dient jaarlijks resoluties in, waarvan België mede-indiener is, en ondersteunt het mandaat van de VN-speciaal rapporteur. Ons land steunt ook het mandaat van de VN-speciaal rapporteur voor de vrijheid van godsdienst of geloof en neemt deel aan de interactieve dialoog met deze speciaal rapporteur.

Mevrouw Huybrechts had ook een samengevoegde vraag. Wat haar vraag betreft over de concrete maatregelen die op nationaal niveau worden genomen om de bescherming van kerken en christelijk erfgoed te versterken, verwijs ik door naar de bevoegde minister, zijnde de minister van Binnenlandse Zaken.

**15.03** **Ellen Samyn** (VB): Dank u, mijnheer de minister, voor uw antwoord.

Mevrouw Huybrechts zal het antwoord ook kunnen lezen in het verslag. Ik zal het haar straks ook melden, want zij is momenteel nog aan het woord in de commissie voor Binnenlandse Zaken.

In mijn vraagstelling had ik verwezen naar het rapport van het Observatory on Intolerance and Discrimination Against Christians. We zien daarin helaas tientallen haatmisdrijven tegen kerken, religieuze ruimtes en christenen zelf, eigenlijk op maandelijks basis. Als we kijken naar de cijfers van 2024, dan zien we dat het al om meer dan 2.000 incidenten gaat. We stellen bovendien vast dat die incidenten jaar na jaar toenemen.

U kent mijn mening daarover. Wij vinden dat te ernstig om te negeren. Het betreft een structurele trend die Europese aandacht verdient, net zoals andere vormen van religieus geïnspireerde haat, waarvoor

terecht al uitgebreide aandacht bestaat. We missen echter nog altijd specifieke aandacht voor christenvervolging. Ik zal niet nalaten u daar in de toekomst opnieuw over te ondervragen. Dank u wel.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**16** **Vraag van Meyrem Almaci aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De nieuwe aanval van de Amerikaanse ambassadeur op ons land" (56015798C)**

**16** **Question de Meyrem Almaci à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La nouvelle attaque de l'ambassadeur américain contre notre pays" (56015798C)**

**16.01** **Meyrem Almaci** (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, het was een lange dag en deze vraag is intussen al wat achterhaald. Ik heb er daarnet ook al naar verwezen, dus ik zal ze niet voorlezen.

Ik heb wel één relevante vraag. Hebt u een afspraak gemaakt, onder andere met de premier, over hoe om te gaan met iets wat duidelijk een patroon is, namelijk de manier van handelen van deze ambassadeur?

**16.02** Minister **Maxime Prévot**: Mevrouw Almaci, in februari heb ik duidelijk het kader geschetst waarbinnen een ambassadeur kan handelen. Ambassadeur White gaf toen aan deze boodschap te hebben begrepen, inclusief het belang van de scheiding der machten. Er was een oprechte bereidheid tot de-escalatie.

Ik betreur daarom dat ik mijn boodschap op 6 mei heb moeten herhalen. Onze bilaterale betrekkingen zijn gebaseerd op vertrouwen. Het is aan de Amerikaanse ambassadeur om te beslissen of hij de relatie tussen de Verenigde Staten en hun bondgenoot en partner België wil versterken en of hij met zijn inspanningen onder andere de economische bilaterale banden wil intensifiëren of net schaden. De standpunten van de regering worden hoe dan ook niet beïnvloed door uitspraken op sociale media. Zoals u aangeeft, beschikt België bovendien over een eigen nationale veiligheidsstrategie die wordt geïmplementeerd en waarin de scheiding der machten vanzelfsprekend centraal blijft staan.

**16.03** **Meyrem Almaci** (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, ik denk dat vriendschap van twee kanten moet komen. Als de premier verwijst naar de vriendschapsband als reden om naar het privéfeestje van de ambassadeur en van Trump te gaan, is dat misschien een goede gelegenheid om in een discrete setting tegen de ambassadeur te zeggen dat herhaling niet echt zinvol is. Dit zal onze vragen over de werkelijke bedoelingen alleen maar doen toenemen. Het zet bovendien niet alleen druk op de binnenlandse agenda, maar ook op de agenda tussen de landen.

Ik denk dat de regering misschien eens moet nadenken over de concrete gevolgen van een derde keer, want ik denk dat het na drie keer wel genoeg is geweest. Ik heb alleszins de indruk dat men dit dossier niet wil lossen. Dat zijn de signalen die ik krijg. Het zou bijzonder kwalijk zijn als men op die manier druk op Justitie blijft zetten.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**17** **Samengevoegde vragen van**

- Meyrem Almaci aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De Russische ISDS-claims tegen België" (56015851C)
- Meyrem Almaci aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De conferentie van Santa Marta, het ISDS-mechanisme et het ECT" (56015852C)
- Annick Lambrecht aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De door Russische oligarchen aangespannen arbitrageprocedures" (56015959C)

**17** **Questions jointes de**

- Meyrem Almaci à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les recours déposés par la Russie à l'encontre de la Belgique au titre des dispositions RDIE" (56015851C)
- Meyrem Almaci à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La conférence de Santa Marta, le mécanisme RDIE et le TCE" (56015852C)
- Annick Lambrecht à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les procédures d'arbitrage engagées par des oligarques russes" (56015959C)

**17.01** **Meyrem Almaci** (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, we hebben het al eerder over dit onderwerp gehad. Ondertussen heeft er eind april in Santa Marta een conferentie plaatsgevonden over de uitfasering van fossiele brandstoffen. Tijdens die conferentie werd ISDS erkend als een belangrijke structurele belemmering voor vooruitgang op het vlak van klimaatbeleid. Het onmogelijk maken van de toegang tot ISDS voor investeerders in fossiele brandstoffen was daarbij een belangrijk agendapunt. Ons land was ook op die conferentie aanwezig. Heel wat beleidsmakers zijn zich vandaag nog niet echt bewust van de dreiging die ISDS vormt.

Ik heb het al eerder met u gehad over de BLEU-BIT's die Russische oligarchen, investeerders uit belastingparadijzen en bedrijven die worden beticht van corruptie of financiële criminaliteit, gebruiken om miljarden- en miljoenenprocessen te voeren tegen andere landen, vaak via postbusvennootschappen in ons land of in Luxemburg. Het gaat om rijke Russen die op die manier ook sancties trachten te omzeilen. Er zijn dus meerdere problemen met betrekking tot de dreiging van ISDS. Die Russen hebben reeds kennisgevingen van geschil ingediend, waarmee ze ons land de wacht aanzeggen, zodat ze na een afkoelingsperiode van zes maanden een arbitrageprocedure kunnen aanspannen. Met andere woorden, het is belangrijk dat staten hun blootstelling aan dergelijke ISDS-claims zo snel mogelijk afbouwen, of het nu gaat over fossiele brandstoffen, belastingparadijzen, corruptie, financiële criminaliteit of rijke Russische oligarchen.

De vorige regering heeft ervoor gezorgd dat de Europese Unie uit het ECT is gestapt vanwege de gevaren voor klimaat- en energiebeleid. De huidige regering blijft voorlopig als enige van alle buurlanden lid van het ECT en verwijst voortdurend naar een studie over een mogelijke uittreding. Eind januari heeft de Europese Commissie naar België een *letter of formal notice* gestuurd, omdat ons land voorlopig lid blijft van het Energy Charter Treaty, terwijl de Europese Unie en Euratom zich op 28 juni 2025 al uit dat verdrag hebben teruggetrokken. Net dat verdrag regelt de handels- en investeringsbetrekkingen in de energiesector tussen de verdragsluitende partijen.

Ik zal niet de volledige tekst van mijn ingediende vragen voorlezen. Ik ga over tot mijn vragen.

België had tot eind maart de tijd om op de ingebrekestelling van de Europese Commissie te reageren. Hoe zullen we ervoor zorgen dat het klimaatbeleid en de doelstellingen van België geen slachtoffer worden van ISDS-procedures via het BLEU-BIT of via het ECT? Wanneer zullen we ons terugtrekken uit het ECT? Waarom hebben we dat tot nu toe nog niet gedaan? Wat is ons antwoord geweest op de *letter of formal notice* van de Commissie? Hebben we al een met redenen omkleed advies van de Commissie gekregen of verwacht u dat we er een zullen krijgen?

Hoeveel kennisgevingen van geschil met betrekking tot de verschillende sanctiepakketten tegen Rusland en Wit-Rusland heeft ons land ondertussen ontvangen? Welke bedrijven en personen hebben die kennisgevingen aan ons land bezorgd? Op welke BIT's of andere verdragen beroepen die kennisgevingen zich? Over welke bedragen gaan die kennisgevingen van geschil? Op welke data heeft

ons land die kennisgevingen ontvangen? Heeft ons land ondertussen stappen gezet om de klagers tegemoet te komen, zoals voorzien in artikel 10 van de bilaterale investeringsverdragen met Kazachstan en Rusland? Zo ja, welke? Wat betekent dat voor het Europese sanctieregime?

Bij hoeveel van de kennisgevingen is de afkoelings- en onderhandelingsperiode van zes maanden, voorzien in artikel 10, al verlopen? Kan er dus nu, as we speak, een arbitrageprocedure worden aangespannen? Werden er ondertussen al arbitrageprocedures tegen België aangespannen in het kader van die voornoemde kennisgevingen? Zo ja, welke en hoeveel? Blijft u bij uw standpunt dat er geen enkele maatregel tegen het misbruik van de BIT's zal worden genomen?

**17.02** Minister **Maxime Prévot**: Mevrouw Almaci, mijn dank voor deze politiek gevoelige, maar ook zeer technische vragen.

Ik verwijs naar mijn antwoorden van april op de vraag over de *bilateral investment treaties*, de BIT's, waarin ik het had over *investor-state dispute settlement* (ISDS). Zowel op Europees als op internationaal vlak steunt België actief de hervorming van het ISDS-systeem. De investeringsbescherming is ingrijpend hervormd met de invoering van het Investment Court System op EU-niveau en op termijn met de doelstelling om een permanent multilateraal investeringshof op VN-niveau op te richten.

België heeft nog geen beslissing genomen over een mogelijke terugtrekking uit het Energiehandvestverdrag (ECT). De interfederale politieke consultaties zijn nog lopende. Op 30 januari 2026 heeft België van de Europese Commissie een ingebrekestelling ontvangen. Daarin wordt België opgeroepen om zich uit het ECT terug te trekken met ingang van de datum waarop de Unie en Euratom zich daadwerkelijk uit het ECT terugtrekken, namelijk 28 juni 2025.

België heeft zijn antwoord op die ingebrekestelling eind mei 2026 aan de Europese Commissie bezorgd. Tot op heden heeft België geen met redenen omkleed advies van de Europese Commissie ontvangen. We weten op dit moment ook nog niet of de Europese Commissie een dergelijk advies zal sturen, aangezien ze eerst ons antwoord op de ingebrekestelling zal analyseren. Het is gebruikelijk dat de Europese Commissie haar met redenen omkleed advies binnen twee maanden na ontvangst van het antwoord op haar ingebrekestelling verzendt.

Met uw vragen over potentiële arbitrageprocedures over de sancties tegen Rusland en Wit-Rusland als gevolg van hun agressie tegen Oekraïne, vraagt u mij informatie over het aantal, de inhoud en de status van procedures die zijn opgestart door Russische investeerders. Ik moet u echter erop wijzen dat de FOD Financiën bevoegd is voor de opvolging en het beantwoorden van administratieve procedures en arbitrageprocedures met betrekking tot bevroren tegoeden als gevolg van de Europese sancties tegen Rusland en Wit-Rusland. Ik verzoek u dan ook om u daarvoor tot mijn collega, vice-eersteminister Jambon, te richten.

Op de vraag over het bilateraal investeringsverdrag met Rusland ben ik in mijn vorige antwoord in april al ingegaan.

Nu beantwoord ik de vraag die mevrouw Lambrecht had ingediend.

Zij vroeg of de regering het voornemen heeft om alle andere bilaterale investeringsverdragen op te zeggen. Voor het antwoord op die vraag verwijs ik mevrouw Lambrecht graag naar het antwoord op een van de vorige vragen van mevrouw Almaci over ons standpunt inzake de BIT's, waarin ons werk met betrekking tot nationale en internationale hervormingsinitiatieven al werd toegelicht, evenals de wijze waarop dat in overeenstemming is met de EU-regelgeving.

De regering heeft aldus niet de intentie om al onze BIT's op te zeggen. In samenspraak met de andere regeringen beoordelen wij wel voortdurend de opportuniteit om onze bestaande stock van BIT's te moderniseren en te saneren. Daarbij worden alle opties afgewogen.

**17.03** **Meyrem Almaci** (Ecolo-Groen): Mijnheer de minister, ik had mevrouw Lambrecht gecontacteerd om te overleggen of ik de vraag al dan niet moest uitstellen. Aangezien ze het antwoord heeft gekregen via een antwoord op mijn vorige vraag, zal ik haar daarvan op de hoogte brengen. Dat is niet meer dan collegiaal.

Het klopt dat de Europese Commissie eind januari heeft beslist een *letter of formal notice* te sturen naar ons land, omdat wij niet hebben gedaan wat wij zouden moeten doen. Ik heb vernomen dat wij vorige maand een antwoord hebben gestuurd op die *letter of formal notice*. U bent echter niet ingegaan op mijn vraag wat in dat antwoord stond. We weten dus niet wat de inhoud is van die *letter of formal notice* die ons land naar de Europese Commissie heeft gestuurd. Ik heb echter wel begrepen dat u eind juni of in juli 2026 het antwoord van de Europese Commissie verwacht.

Ik vind het vreemd dat we nog geen beslissing hebben genomen en dat het interfederale traject nog altijd loopt, zeker omdat we spreken over een beslissing die Europa eind juni 2025 heeft genomen. We zijn dus bijna een jaar later. Dat is toch allemaal heel bizar.

Het allerbelangrijkste is echter dat, als de principiële positionering na de conferentie van Santa Marta van eind april inhoudt dat wij geen fundamentele herziening van die BLEU-BIT's en het ECT zullen bekijken, wij ons ongelooflijk kwetsbaar maken voor claims van investeerders in fossiele brandstoffen. Dan zal de regering, die op het vlak van energie en klimaat bezwaarlijk en zelfs helemaal niet ambitieus kan worden genoemd, het alleen nog maar moeilijker krijgen.

Ten tweede, in uw antwoord op de vorige vraag herhaalt u eigenlijk exact wat u op 22 april 2026 al hebt verklaard, namelijk dat u geen plannen hebt om de bestaande BIT's, zelfs niet die met Rusland, op te zeggen. Dat is natuurlijk heel verontrustend aangezien er ondertussen negen claims in een vergevorderd stadium zitten, waarbij rijke Russen die oude Belgische en Luxemburgse investeringsverdragen gebruiken om claims in te dienen tegen ons land en ons land aan te vallen omdat hun tegoeden na de invasie van Oekraïne werden geblokkeerd bij Euroclear. Dat staat haaks op alle krachtige uitspraken die de premier heeft gedaan over Euroclear.

Dat is een heel verontrustend antwoord, toen en nu, zeker als u verwijst naar de onderhandelingen over een modeltekst die een groot deel van de problemen gewoon niet aanpakt en bovendien een vorm van ISDS behoudt.

Ik zal de minister van Financiën daarover in ieder geval ondervragen, maar ik roep de regering toch echt op om, ten eerste, consequent te zijn met de uitspraken over Euroclear en, ten tweede, de dreiging van ISDS hoger op de politieke agenda te plaatsen en een andere positie in te nemen, zowel wanneer het gaat over sancties ten aanzien van Rusland als – zeker ook en minstens even belangrijk – wanneer het gaat over klimaat en energie na de conferentie van Santa Marta.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**18** **Samengevoegde vragen van**

- Katrijn van Riet aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De veroordelingen binnen het Chinese PLA" (56015856C)
- Katrijn van Riet aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De zware druk op de Chinees-Europese handelsrelatie" (56015858C)
- Katrijn van Riet aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De implicaties van de groeiende (handels)relatie tussen de VS en China" (56016001C)
- Katrijn van Riet aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De Chinese steun en opleiding voor Russische militairen" (56016326C)
- Werner Somers aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De Russische militairen die in China worden opgeleid om te worden ingezet in de Oekraïense oorlog" (56016343C)
- Katrijn van Riet aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De onzekerheid over de Amerikaanse wapenlevering aan Taiwan" (56016528C)
- Els Van Hoof aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Taiwan en China" (56016551C)

**18** **Questions jointes de**

- Katrijn van Riet à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les condamnations au sein de l'APL chinoise" (56015856C)
- Katrijn van Riet à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La forte pression pesant sur les relations commerciales sino-européennes" (56015858C)
- Katrijn van Riet à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les implications de la croissance des relations (commerciales) entre les États-Unis et la Chine" (56016001C)
- Katrijn van Riet à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Le soutien de la Chine et ses formations pour les militaires russes" (56016326C)
- Werner Somers à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les militaires russes en formation en Chine en vue d'être déployés dans la guerre en Ukraine" (56016343C)
- Katrijn van Riet à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'incertitude concernant la livraison d'armes américaines à Taïwan" (56016528C)
- Els Van Hoof à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Taïwan et la Chine" (56016551C)

**18.01** **Katrijn van Riet** (N-VA): Ik heb mijn vragen samengebundeld. Ik dacht dat ik maar 4 minuten zou krijgen. Dat was een beetje moeilijk, moet ik zeggen.

Mijnheer de minister, China voert sinds enkele jaren een grootschalige zuivering door binnen het Volksbevrijdingsleger. Daarbij werden tientallen hoge militairen en politiek verantwoordelijken vervolgd of uit hun functie gezet. Het gaat maar liefst om 52 % van de topfuncties. Dat is nogal wat.

Daaronder zijn twee voormalige ministers van Defensie. Volgens analisten wijst dit zowel op de aanhoudende corruptieproblemen – dat wordt door de regering gezegd – als op een verdere machtsconcentratie onder president Xi Jinping.

Dit alles roept vragen op over de betrouwbaarheid van China als strategische partner en ook over de interne machtsstrijd binnen het regime. Mijn vragen hier zijn de volgende.

Hoe beoordeelt u de recente veroordelingen van de Chinese ministers van Defensie? Beschouwt u deze ontwikkelingen als een teken van politieke instabiliteit binnen het Chinese regime?

Deelt u de bezorgdheid dat de steeds strengere controle van president Xi Jinping over het leger en het staatsapparaat wijst op een verdere autoritaire verharding van het regime?

China staat steeds centraler in de internationale economische en geopolitieke verhoudingen. Tijdens een bezoek aan China stelde u dat België en China in dialoog moeten blijven gaan en dit terwijl de Europese Unie sancties oplegt aan de Chinese entiteiten die Rusland zouden ondersteunen. Peking dreigt met tegenmaatregelen.

Tegelijkertijd lijken de Verenigde Staten en China hun onderlinge relaties te willen stabiliseren, met een brede reset. Zie ook het recente bezoek van president Trump. Onder meer handel, technologie en strategische bevoorradingsketens lagen op de gesprekstafel. Ook de situatie inzake Taiwan blijft een belangrijk aandachtspunt.

Die ontwikkelingen hebben ook belangrijke gevolgen voor Europa, zowel op economisch als op veiligheidsvlak.

Mijnheer de minister, ik heb de volgende vragen. Welke boodschap hebt u tijdens uw contacten met de Chinese autoriteiten overgebracht wat betreft de steun aan Rusland, de Europese sancties en de export van dual-usegoederen? Hoe beoordeelt u de Chinese reactie en de eventuele risico's voor Belgische en Europese ondernemingen?

Welke garanties kunt u bieden dat een economische samenwerking met China niet leidt tot een strategische afhankelijkheid van een regime dat Europese sancties ondermijnt? Hoe wilt u bijkomend pleiten binnen de EU voor controles op Chinese bedrijven die betrokken zijn bij deze sanctieomzeiling of steun aan de Russische oorlogseconomie?

Welke gevolgen kunnen de evoluerende relaties tussen China, de Verenigde Staten en de Europese Unie hebben voor België en Europa op het vlak van handel, technologie, strategische afhankelijkheden, kritische grondstoffen, energie en internationale besluitvorming? Acht u in dat kader een versterking van de Europese strategische autonomie en de geopolitieke positie noodzakelijk? Werd dit reeds besproken in EU-kader of met de NAVO? Welke analyse werd daar gemaakt?

Hoe beoordeelt u de impact van deze ontwikkelingen op de stabiliteit rond Taiwan en de Indo-Pacifische regio? Zal België binnen de EU blijven pleiten voor het belang van vrede en stabiliteit in de Straat van Taiwan en voor een coherente Europese aanpak ten aanzien van China? Quid met het mogelijk stopzetten van wapenleveringen van de Verenigde Staten aan Taiwan, waarvan enige tijd geleden sprake was?

Recente berichtgeving bracht aan het licht dat China Russische militairen opleidt in het gebruik van drones. Daarnaast worden in Russische wapensystemen geregeld Chinese componenten teruggevonden. Deze signalen roepen vragen op over de aard en de omvang van de militaire samenwerking tussen China en Rusland. Wat is er bekend over de militaire trainingsafspraken tussen China en Rusland? Welke signalen vangt u op over de evolutie van een militaire samenwerking? Wat is er bekend over de Chinese componenten die in Russisch militair materieel worden aangetroffen? Gaat het over dual-usegoederen of om onderdelen met een uitgesproken militaire toepassing? Zijn de betrokken producenten gekend?

Werden deze kwesties, zowel de militaire opleiding als de levering van componenten, besproken met de Chinese autoriteiten op Belgisch of Europees niveau? Welke boodschap werd daarbij overgebracht?

Dat was een hele boterham, maar het waren dan ook vijf vragen.

**18.02 Els Van Hoof** (cd&v): Mijnheer de minister, ik sluit mij bij die vragen aan.

Inderdaad, de wapenleveringen werden na het bezoek van president Trump aan China gepauzeerd. U bracht recent ook een bezoek aan China. België hanteert een één-Chinabeleid, maar pleit ook stevast voor terughoudendheid, de-escalatie en het behoud van de status quo in Taiwan. Vrede en stabiliteit in de Straat van Taiwan zijn in ieders belang, ook op economisch vlak, gezien de cruciale rol die het eiland speelt in de productie van halfgeleiders. België heeft ook uitgebreide economische banden met China, bijvoorbeeld op het vlak van handel. In dat opzicht is een missie naar China niet abnormaal.

Tegelijk zijn we niet blind voor mensenrechtenschendingen. In maart nam het Chinese Nationaal

Volkscongres de zogenaamde Ethnic Unity and Progress Law aan, die een Chinese assimilatiepolitiek ten aanzien van Tibetanen en andere etnische groepen verder formaliseert. Het Mandarijn wordt de onderwijstaal en ouders zijn verantwoordelijk om ervoor te zorgen dat kinderen van de communistische partij leren houden.

Mijnheer de minister, kunt u ons inlichten over het verloop van uw missie naar China? Wat kwam daarbij aan bod en welke boodschap bracht u? Werd de nood aan de-escalatie in de Straat van Taiwan tijdens die missie besproken? Kwamen de mensenrechten van onder meer Tibetanen en Oeigoeren aan bod tijdens uw missie? Wat werd daarover concreet besproken?

**18.03** Minister **Maxime Prévot**: Mevrouw van Riet, mevrouw Van Hoof, tijdens mijn werkbezoek aan China heb ik een dubbele, maar consistente boodschap overgebracht: België en de Europese Unie willen met China in dialoog blijven en samenwerken in domeinen waar dat wederzijds voordeel oplevert, maar tegelijk verwachten we dat China bijdraagt aan internationale stabiliteit en zich onthoudt van elke steun die de Russische oorlog tegen Oekraïne rechtstreeks of onrechtstreeks versterkt. Ik maakte aan mijn Chinese gesprekspartners duidelijk dat China, als permanent lid van de VN-Veiligheidsraad en als zelfverklaarde aanhanger van territoriale integriteit en soevereiniteit, de plicht heeft die principes te verdedigen en schendingen aan te klagen.

De berichten van Reuters over directe militaire steun of opleiding aan het Russische leger zijn pas na mijn bezoek naar buiten gekomen. Dat zou een stap zijn die veel verder gaat dan de huidige Chinese steun. Onze diensten en diplomaten volgen die ontwikkelingen dan ook op de voet.

In China heb ik benadrukt dat het voor de Europese Unie essentieel is dat leveringen die de Russische oorlogseconomie ondersteunen effectief worden stopgezet, omdat die rechtstreeks onze veiligheid en die van Oekraïne raken. EU-sancties zijn daarbij een legitiem en proportioneel instrument om bepaalde bedrijven of entiteiten tot ander gedrag aan te zetten. De Chinese gesprekspartners hebben hun bekende positie herhaald, namelijk dat zij sancties afwijzen en dat de handel volgens hen binnen hun wettelijke kaders verloopt. Ik betreur de scherpe Chinese reactie op het Europese sanctiepakket. Dat pakket staat wat ons betreft niet haaks op dialoog. Dialoog is net nodig om escalatie te vermijden en duidelijkheid te scheppen.

Kan dat betekenen dat de Europese Unie afziet van maatregelen wanneer onze veiligheidsbelangen worden ondermijnd? In de EU zal België blijven pleiten voor consequente handhaving tegen sanctieomzeiling, betere informatie-uitwisseling en gerichte maatregelen tegen entiteiten die aantoonbaar bijdragen aan de Russische oorlogseconomie. Dreigingen met tegenmaatregelen nemen we ernstig, ook gelet op de mogelijke impact voor Belgische ondernemingen. Daarom volgen we de situatie nauwgezet binnen het EU-kader op en blijven we bedrijven informeren over risico's en compliance.

Zoals ik hier al herhaaldelijk heb benadrukt en zoals ook wordt onderstreept in de gelekte brief van onze premier, mag economische samenwerking met China niet resulteren in strategische afhankelijkheden en moet ze gepaard gaan met een duidelijke deriskingstrategie. Dat heb ik ook tijdens mijn bezoek aan de Chinese autoriteiten uitgelegd. Onze oproep tot economische samenwerking is verenigbaar met de groeiende bezorgdheden in Europa, net omdat we de samenwerking koppelen aan duidelijke voorwaarden, namelijk transparantie, naleving van internationale regels, bescherming tegen inmenging en een eendrachtig Europees beleid dat onze waarden en veiligheidsbelangen beschermt.

Uiteraard heb ik ook de mensenrechtensituatie in China aangekaart in mijn onderhoud met mijn collega-minister Wang Yi en tijdens mijn politieke contacten in Hongkong, onder meer met Chief Executive John Lee. Ik heb minister Wang ook herinnerd aan de lijst met mensenrechtenverdedigers, voor wie we bijzondere aandacht vragen.

De uitspraak van president Macron onderstreept dat de EU zich in een complex geopolitiek krachtenveld bevindt. Dat pleit des te meer voor Europese eensgezindheid, strategische autonomie en een koers die tegelijk principieel en realistisch is. We moeten onze eigen capaciteit en weerbaarheid versterken, zonder afbreuk te doen aan internationale samenwerking.

De ontmoeting in Beijing tussen president Trump en president Xi Jinping kadert in een bredere poging van beide grootmachten om hun onderlinge relatie te stabiliseren in een context van blijvende rivaliteit.

De agenda omvatte onder meer handel, strategische bevoorradingsketens, energie, Taiwan en internationale conflicten. De ontmoeting leidde tot afspraken om de relaties te structureren rond strategische stabiliteit en versterkte communicatie, zonder dat de onderliggende spanningen werden opgelost. Een grote handelsdeal ten koste van de rest van de wereld, waarvoor sommigen vreesden, bleef uit. Er werden verder weinig details publiek gemaakt. Voor België en de Europese Unie zou een handelsdeal tussen beide landen merkbare economische gevolgen hebben. Wijzigingen in tarifaire afspraken, exportcontroles en de toegang tot kritieke grondstoffen, zoals zeldzame aardmetalen, kunnen mondiale toeleveringsketens beïnvloeden en zo ook Europese industrieën en handelsstromen raken. België volgt de situatie nauwgezet op binnen het Europese kader.

Taiwan lijkt een centraal spanningspunt te blijven in de Amerikaans-Chinese relatie, met duidelijke waarschuwingen van Chinese zijde over de mogelijke gevolgen van escalatie. Buitenlandminister Rubio verklaarde dat het Amerikaanse beleid tegenover Taiwan ongewijzigd blijft. Wat de wapenleveringen aan Taiwan betreft, tijdens een recente hoorzitting van de Senaatscommissie voor Begroting verklaarde de waarnemend secretaris van de Amerikaanse marine dat het slechts zou gaan om een pauzering van de wapenleveringen vanwege de oorlog met Iran. De Amerikaanse president kondigde eveneens aan dat hij de kwestie rechtstreeks zal aankaarten met de Taiwanese president. Tot nu toe werd hierover nog geen officiële beslissing genomen en blijft de Amerikaanse positie over Taiwan ongewijzigd.

De EU en de lidstaten hechten grote belangen aan de veiligheid en stabiliteit in de Indo-Pacifische regio. België en de EU dragen consequent dezelfde boodschap uit: de status quo moet worden behouden, er moet een vreedzame oplossing komen voor de geschillen over de Straat van Taiwan en we verwerpen het gebruik van dreiging of geweld, wat de mondiale welvaart en veiligheid in het gedrang kan brengen.

Het blijft belangrijk de dialoog en constructieve betrokkenheid te blijven aanmoedigen. In het licht van het één-Chinabeleid, dat de Volksrepubliek China erkent als de enige legitieme regering van China, hebben de EU en Taiwan goede niet-diplomatieke betrekkingen en nauwe samenwerking ontwikkeld in diverse domeinen van gemeenschappelijk belang. België deelt die visie en onderhoudt eveneens goede contacten met Taiwan. Ons land onderhoudt dus geen diplomatieke banden met Taiwan, maar er zijn contacten op economisch, technisch en administratief niveau. Taiwan is een betrouwbare en gelijkgestemde partner met gemeenschappelijke waarden, die in de uitdagende geopolitieke context steeds vaker onder druk komen te staan. De EU, de lidstaten en Taiwan delen ook gemeenschappelijke doelstellingen zoals de strijd tegen buitenlandse informatiemanipulatie en informatie-inmenging en de bevordering van stabiliteit, veiligheid en duurzame groei.

Over die thema's wordt op administratief en technisch niveau binnen het kader van het één-Chinabeleid van gedachten gewisseld. Ik verwijs hiervoor naar eerdere antwoorden op vragen over de ontwikkelingen in de Straat van Taiwan, waaronder onze rol in de totstandkoming van de EU Chips Act.

In de uitdagende geopolitieke context is het ook voor de EU noodzakelijk voorbereid te zijn op uiteenlopende veiligheidsuitdagingen voor Europa. In NAVO-verband wordt expliciet gewerkt met diverse mogelijke conflictscenario's. De Belgische regering hanteert eveneens een globale aanpak om de weerbaarheid van België te versterken met drie kernplannen: het Nationaal Veiligheidsplan, het Nationaal Enablementplan in het kader van de collectieve defensie en het Nationaal Weerbaarheidsplan, dat mede steunt op de betrokkenheid van de gewesten, de economische sector en de bevolking.

Mevrouw van Riet, ik kom tot uw vragen over veroordelingen in de Chinese defensieadministratie. Ik heb kennisgenomen van de berichten over disciplinaire en gerechtelijke procedures tegen hoge functionarissen van het Chinese defensieapparaat. Zoals ik heb aangegeven in mijn antwoord op uw vraag eerder dit jaar, passen de maatregelen in het kader van een anticorruptiecampagne die al loopt sinds het aantreden van president Xi. De bevoegde diensten volgen de evoluties in China nauwgezet, ook in overleg met onze Europese partners. Daar wordt rekening mee gehouden in de bredere analyse van de politieke en institutionele dynamiek in het land. De zaken waarnaar u verwijst, hebben geen rechtstreekse impact op België of op onze diplomatieke banden met China en werden daarom dan ook niet aangekaart tijdens mijn bezoek aan China.

**18.04** **Katrijn van Riet** (N-VA): Mijnheer de minister, mijn dank voor uw uitgebreide antwoord.

Er zijn toch bepaalde aandachtspunten. De dialoog moet blijven bestaan en we moeten zeker blijven samenwerken. U hebt gezegd dat samenwerking alleen zinvol is als beide partijen er voordeel uit halen. Tegelijk verwachten we wel dat China de wereldvrede ondersteunt en bijdraagt aan stabiliteit. De leveringen die momenteel plaatsvinden, wijzen echter niet in die richting. U zegt dat China onze EU-sancties afwijst omdat de handel volgens dat land conform de regels verloopt. Ik begrijp dat vanuit het standpunt van dat land zelfs, maar dat neemt niet weg dat we de kwestie nauwgezet moeten blijven opvolgen.

Economische samenwerking moet samengaan met de afbouw van onze afhankelijkheid en de naleving van internationale regels is daarbij cruciaal. De Verenigde Staten en China willen hun relatie stabiliseren. Dat is uiteraard nodig. Dat daar geen grote handelsdeal uit is voortgekomen, is misschien zelfs positief nieuws voor ons.

Onze bezorgdheid gaat ook uit naar Taiwan. Ik ben blij te vernemen dat de wapenleveringen van de Verenigde Staten aan Taiwan slechts gepauzeerd werden en dat er geen sprake is van een officiële beslissing om het beleid inzake Taiwan te wijzigen. We hebben inderdaad ook goede contacten met Taiwan, wat ik zelf kon ondervinden. We blijven voorstander van het principe van één China met twee systemen. Ik ben tevreden dat daarover op technisch en administratief niveau kan worden gesproken.

Dan kom ik tot de veroordelingen van leden van het PLA, het Volksbevrijdingsleger. Het argument dat die passen in het kader van een anticorruptiecampagne, is wel gemakkelijk. Elk autoritair regime zegt dat het corruptie of terrorisme bestrijdt als het bepaalde mensen wil kaltstellen. Ik begrijp echter dat er geen impact is op de directe relatie tussen België en de Volksrepubliek China. Men is daar bovendien nogal allergisch voor alles wat naar inmenging in binnenlandse aangelegenheden ruikt. Dat weet ik zeer goed.

**18.05 Els Van Hoof** (cd&v): Mijnheer de minister, dank voor uw antwoorden.

We blijven systematisch vragen stellen over Taiwan omdat de toestand daar zo gevoelig is dat we ook de regering bij de les willen houden. Het behoud van de status quo en het één-Chinabeleid zijn belangrijk. U had het over versterkte communicatie – dialoog is altijd goed –, zonder dat de onderliggende spanningen eigenlijk verdwijnen. Taiwan is een centraal spanningspunt met de Verenigde Staten. Het is goed dat Rubio heeft herhaald dat de houding onveranderd is en dat de wapenleveringen inderdaad slechts gepauzeerd zijn wegens Iran. Dat moeten we verder in het oog houden.

U spreekt over een principieel, realistisch, pragmatisch en waardegedreven buitenlands beleid. Zo'n beleid is erg belangrijk in de relatie met landen zoals China. U hebt de mensenrechten ter sprake gebracht bij de minister van Buitenlandse Zaken, ook wat Hongkong betreft, en dat is een goede zaak. We moeten dat blijven doen. Over de situatie van de Tibetanen en de Oeigoeren horen we amper nog iets. Dat betekent niet dat de problematiek niet meer bestaat, integendeel. Die bevolkingsgroepen worden verder onderdrukt en hun autonomie en culturele identiteit worden weggevaagd. We moeten dergelijke praktijken, die we ook zien in andere landen, blijven aankaarten, omdat ze onaanvaardbaar zijn. Ik herinner in dat verband aan de waarschuwing van onze assemblee voor het risico op genocide van de Oeigoeren, een bezorgdheid waaraan voormalig mensenrechtencommissaris Bachelet een dag voor haar aftreden nog uiting gaf en waarvoor zij door China werd geïntimideerd.

We volgen het dossier verder op, mijnheer de minister.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**19 Vraag van Sandro Di Nunzio aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De buitenlandse staatsinvloed via de Europese landbouwsubsidies" (56015906C)**

**19 Question de Sandro Di Nunzio à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'influence d'États tiers à travers les subventions agricoles européennes" (56015906C)**

**19.01** **Sandro Di Nunzio** (Anders.): Mijnheer de minister, zoals u ongetwijfeld ook weet, blijkt dat terwijl Belgische landbouwers moeten knokken voor elke euro steun, de koninklijke familie van de Verenigde Arabische Emiraten de voorbije jaren voor 71 miljoen euro Europese landbouwsubsidies heeft ontvangen via megaboerderijen in onder meer Roemenië, Spanje en Italië. Dat is 71 miljoen euro Europees belastinggeld voor een van de rijkste families ter wereld.

Wat zegt de Europese Commissie? Dat het systeem vandaag inderdaad te veel subsidies richting grote conglomeraten stuurt in plaats van naar de landbouwers die de steun het meest nodig hebben. Met andere woorden, Europa erkent zelf dat het landbouwbeleid zijn doel voorbijschiet. De onderhandelingen van het MFF zijn van start gegaan en dit nieuws zet de discussie op dat vlak op scherp.

Mijnheer de minister, ik heb enkele vragen. Vindt u het normaal dat buitenlandse regimes vandaag Europese landbouwgrond opkopen, Europese subsidies incasseren en tegelijk strategische invloed verwerven op onze voedselproductie? Deelt u de analyse dat dit niet alleen een probleem van landbouwbeleid is, maar ook van grote Europese strategische naïviteit?

Hebt u dit aangekaart bij uw Europese collega's en zult u pleiten voor een strengere screening van buitenlandse investeringen en voor een hervorming van het Europese landbouwbeleid? Hoe zal België ervoor zorgen dat in de volgende MFF-discussies Europese steun gerichtere terecht komt waar dat noodzakelijk is, met name bij actieve landbouwers en familiale bedrijven in Europa en in België?

**19.02** Minister **Maxime Prévot**: Mijnheer Di Nunzio, sta mij allereerst toe te verduidelijken dat het gemeenschappelijk landbouwbeleid (GLB) in België tot de bevoegdheid van de gewesten behoort. Dat buitenlandse actoren die landbouwgrond kunnen verwerven binnen de Europese Unie en aanspraak kunnen maken op Europese subsidies binnen het kader van dat GLB roept een fundamentele kwestie van billijkheid op.

GLB-steun moet in de eerste plaats de landbouwers ondersteunen die bijdragen aan de Europese voedselzekerheid, onze strategische autonomie en de leefbaarheid van onze plattelandsgebieden. Toegang tot land en voedselproductie is een soevereiniteitsvraagstuk, waarbij afhankelijkheid of buitensporige externe invloed moet worden vermeden. Dit vereist een meer coherente visie en waakzaamheid tussen landbouwbeleid, handelsbeleid en investeringscontrole. Dat betekent evenwel het versterken van de transparantiemechanismen in het GLB en het strenger beoordelen van bepaalde investeringen in landbouwgrond.

Deze kwestie wordt prioritair behandeld in het kader van de onderhandelingen over het GLB na 2027, om te waarborgen dat Europese subsidies daadwerkelijk terechtkomen bij degenen die ze het meest nodig hebben en die bijdragen aan het strategische belang van de Europese Unie.

**19.03** **Sandro Di Nunzio** (Anders.): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw toelichting over het GLB.

U geeft het passe-partoutantwoord dat u hierop zult toezien, samen met de administratie en met het buitenlands beleid, bij de behandeling van de MFF-discussies. Ik had ook niet anders verwacht, maar had toch gehoopt om iets meer concreets te horen. We zullen dit opvolgen en ik wens u alleszins veel succes bij het MFF. Ik heb de premier immers horen zeggen dat de Europese Commissie met de openingszet heel hoog gemikt heeft en dat er lager zal worden geland. Hoe laag dat dan zal zijn, zal nog moeten blijken.

Ik neem aan dat u als vicepremier, met de begrotingsuitdagingen waarvoor u en de regering staan, beseft dat we zorgvuldig moeten zijn met wat er nog extra bij komt dat Europa van ons verlangt. Ik wens u veel succes en hoop des te meer dat de fondsen zullen terechtkomen waar ze het meest nodig zijn, met name bij de landbouwers en de familiale bedrijven die er nood aan hebben.

*L'incident est clos.*

*Het incident is gesloten.*

**20** Question de Michel De Maegd à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La situation dramatique des LGBTQI+ au Sénégal" (56015941C)

**20** Vraag van Michel De Maegd aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De dramatische situatie van lgbtqi+'en in Senegal" (56015941C)

**20.01** **Michel De Maegd** (Les Engagés): Monsieur le ministre, début avril, vous nous aviez exposé la position de la Belgique face à l'adoption par le Parlement sénégalais d'une loi drastiquement plus répressive à l'égard des personnes LGBTQI+. Depuis lors, la situation s'est malheureusement considérablement aggravée.

La loi est désormais d'application et selon les informations rapportées par l'Agence Reuters, basées sur des activistes locaux et des médias sénégalais, 86 personnes auraient été arrêtées depuis le début le début de la vague de répression en février, dont 18 lors d'une seule opération le 19 avril. Des téléphones auraient également été utilisés pour identifier et tracer des personnes soupçonnées d'homosexualité. Des témoins parlent de véritables chasses à l'homme. La répression a par ailleurs déjà donné lieu à des condamnations. Un tribunal sénégalais a notamment condamné un homme de 24 ans à six ans de prison et à une amende de 2 millions de francs CFA pour "acte contre nature et outrage public à la pudeur".

Sur le plan de la santé publique, les conséquences sont également alarmantes. De nombreux homosexuels porteurs du VIH n'osent plus aller chercher leur traitement, faisant craindre aux spécialistes un retour en force de l'épidémie de sida au Sénégal. L'Agence Reuters fait état d'une baisse de plus 25 % de la fréquentation de 22 centres de traitement du VIH.

Monsieur le ministre, depuis la promulgation de la loi, des contacts bilatéraux concrets ont-ils eu lieu entre la Belgique et les autorités sénégalaises? Dans l'affirmative, quel message précis a été transmis?

La loi prévoit des sanctions pour ceux qui "soutiennent ou financent" les personnes LGBTQI+. Avez-vous des informations sur nos partenaires de la coopération au développement sur place? Sont-ils exposés à des poursuites pénales en vertu de cette disposition?

Des ressortissants belges ou des personnes bénéficiant d'une protection belge se trouvent-ils actuellement en détention au Sénégal en lien avec cette législation?

Vu l'évolution de la situation sur place, estimez-vous que des prises de positions plus fortes, notamment dans le cadre européen ou onusien, devraient voir le jour?

La Equal Rights Coalition, dont la Belgique est membre active, a-t-elle adopté ou compte-t-elle adopter une position commune sur le sujet?

**20.02** **Maxime Prévot**, ministre: Je vous remercie, monsieur De Maegd, pour votre question.

Je partage évidemment entièrement vos préoccupations et les évolutions de ces dernières semaines ne sont pas du tout encourageantes. Nous avons effectivement été informés de cas d'arrestations, de harcèlement ou de situations problématiques en matière d'accès aux soins, ce qui montre une volonté de faire appliquer cette loi dans toute sa rigueur et son caractère discriminatoire.

Des contacts bilatéraux ont eu lieu à Dakar pour exprimer nos préoccupations et nos incompréhensions face à de tels développements. L'impact sur la santé publique globale a également été abordé et, dans le cadre d'un dialogue ancré dans un partenariat historique, il est normal de pouvoir exprimer de telles divergences de vues sans pour autant être dans une posture d'ingérence. Je reste également persuadé qu'une stratégie d'engagement est davantage susceptible d'apporter des résultats que de se lancer dans une diplomatie du mégaphone ou de rupture du dialogue, qui s'avère souvent stérile, voire contre-productive.

Dans le même temps, comme vous l'évoquez, le canal européen ou multilatéral, par exemple via le Conseil des droits de l'homme ou l'Examen périodique universel, constitue un bon instrument pour faire passer nos messages et nos préoccupations. Le Sénégal, comme la Belgique, a adopté toute une série

d'instruments juridiques internationaux et régionaux en matière de droits humains, y compris dans le domaine de la non-discrimination. Face à ces obligations communes, nous sommes donc redevables vis-à-vis de nos pairs, ce qui permet un dialogue respectueux entre égaux.

À ce stade, l'Equal Rights Coalition n'a pas adopté de déclaration conjointe sur la situation au Sénégal. Si une déclaration devait être envisagée, nous y participerions de manière constructive, toujours dans le respect du principe du *do no harm*. Concernant les sanctions contre ceux qui soutiennent ou financent les personnes LGBTQIA+, prévues dans le dispositif légal, leurs modalités d'application demeurent à ce stade incertaines en l'absence de décrets ou d'instructions plus précises.

Pour finir, je peux vous rassurer: aucun ressortissant belge ni aucune personne bénéficiant de la protection belge ne se trouvent actuellement en détention au Sénégal en raison de cette législation.

**20.03** **Michel De Maegd** (Les Engagés): Je vous remercie, monsieur le ministre.

Je pense que la Belgique doit évidemment agir avec responsabilité, en gardant à l'esprit la sécurité des personnes concernées sur le terrain. Il serait en effet contre-productif que nos prises de position exposent davantage celles et ceux que nous voulons protéger. Cela dit, je crois que la gravité de la situation requiert une attention constante. Les informations qui nous parviennent sont, je l'ai dit, extrêmement préoccupantes: arrestations, condamnations, climat de peur, risques pour les défenseurs des droits humains, mais aussi conséquences très concrètes en matière de santé publique, notamment pour les personnes vivant avec le VIH.

Ce qui m'inquiète particulièrement, c'est que cette loi semble produire un effet d'intimidation beaucoup plus large que sur les seules personnes LGBTQIA+. Elle peut aussi fragiliser celles et ceux qui les accompagnent, les soignent ou travaillent avec elles. Je pense notamment aux acteurs de santé, aux associations locales et aux partenaires de la coopération.

Dans ce contexte, monsieur le ministre, il est primordial de maintenir ce dossier à l'agenda diplomatique européen. Je pense que la Belgique peut continuer à jouer un rôle utile par le dialogue bilatéral avec les autorités sénégalaises, par la coordination européenne ainsi que dans les enceintes multilatérales.

Je sais que je peux compter sur votre vigilance. Merci à vous.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**[21] Samengevoegde vragen van**

- Sam Van Rooy aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Belgen die werden opgepakt op de Global Sumud Flotilla" (56016108C)
- Achraf El Yakhoulfi aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De onderschepping van de door de Global Sumud Flotilla vervoerde humanitaire hulp" (56016179C)
- Meyrem Almaci aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De Israëlische onderschepping van een hulpvloot met Belgische opvarenden" (56016199C)
- Kathleen Depoorter aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De repatriëring van deelnemers aan de Gaza Flotilla" (56016298C)
- Sarah Schlitz aan Bart De Wever (eerste minister) over "Het stilzwijgen van de premier na de onderschepping van de Gazavloot en de vernederingen" (56016362C)

**[21] Questions jointes de**

- Sam Van Rooy à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'arrestation de Belges dans le cadre de la Global Sumud Flotilla" (56016108C)
- Achraf El Yakhoulfi à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'interception de l'aide humanitaire transportée par la flottille Global Sumud" (56016179C)
- Meyrem Almaci à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'interception par Israël d'une flottille humanitaire ayant des passagers belges à bord" (56016199C)
- Kathleen Depoorter à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Le rapatriement de participants à la Flottille pour Gaza" (56016298C)
- Sarah Schlitz à Bart De Wever (premier ministre) sur "Le silence du premier ministre suite à l'interception de la flottille et aux traitements dégradants" (56016362C)

**[21.01] Sam Van Rooy (VB):** Mijnheer de minister, op het moment dat ik deze vraag indiende, waren er drie Belgen opgepakt op de Global Sumud Flotilla. Allicht zouden er meer volgen, schreef ik toen.

Mijnheer de minister, in welke mate zal de Belgische Staat bijstand verlenen of heeft hij die al verleend? Waaruit bestaat die bijstand of waaruit kan die potentieel bestaan? Gebeurt dat op vraag van de betrokkenen of hun families? Of onderneemt de Belgische Staat zelf bepaalde acties om hen bij te staan en welke? Wie draagt de kosten die deze bijstand met zich meebrengt? In hoeverre hielden deze flotilla-activisten zich aan het reisadvies van de Belgische overheid? Speelt dat een rol bij de beoordeling om al dan niet bepaalde vormen van bijstand te verlenen? Kan en zal de Belgische overheid de eventuele kosten op de betrokkenen verhalen als zou blijken dat zij tegen het reisadvies zijn ingegaan?

**[21.02] Achraf El Yakhoulfi (Vooruit):** Mijnheer de minister, Israël heeft enige tijd geleden een zeilboot van een humanitair konvooi, de Global Sumud Flotilla, in internationale wateren onderschept. Aan boord bevonden zich dokters, verplegers en andere vrijwillige hulpverleners, die uitsluitend medisch materiaal en humanitaire hulpgoederen voor de Gazastrook meehadden. Onder de gearresteerde activisten bevinden zich enkele Belgen, waaronder de hulpverlener Isja. Hun families maken zich grote zorgen.

Het oppakken van vreedzame hulpverleners in internationale wateren schendt het internationaal zeerecht. De humanitaire crisis in Gaza blijft verschrikkelijk door het gebrek aan medische voorraden. Die hulpverleners proberen de tekorten aan te vullen. Zij hebben recht op bescherming onder het internationaal humanitair recht. Daarom vraagt mijn partij, Vooruit, aan de federale regering om een krachtig diplomatiek signaal te geven. U hebt al toegezegd deze situatie op te volgen. Daarom stel ik u de volgende vragen.

Welke concrete diplomatieke stappen hebt u ondernomen tegenover de Israëlische autoriteiten sinds de onderschepping van het konvooi? Kunt u bevestigen of de Belgische ambassade in Tel Aviv al consulaire contact met die Belgische onderdanen heeft gehad sinds dit is gebeurd? Welke garanties eist

u van Israël? Hebt u aan Israël gevraagd om onze Belgische burgers vrij te laten en de hulpgoederen over te dragen?

Hoe zult u het specifieke incident van de entree in internationale wateren aankaarten in de Europese Raad Buitenlandse Zaken om zo tot een gezamenlijk Europees protest te komen? Op welke manier zult u de komende weken de veiligheid van andere humanitaire transporten over zee naar de Gazastrook, naar Palestina, waarborgen?

**21.03** **Maxime Prévot**, ministre: Mevrouw de voorzitter, je voudrais commencer par préciser que, si je respecte pleinement ces flottilles et que je comprends bien ce qui motive leur départ, je ne les cautionne pas pour autant.

J'ai eu l'occasion de m'exprimer par le passé pour redire l'inutilité de cette mise en danger volontaire de la part d'une série de citoyens. Ils prétextent vouloir livrer de l'aide humanitaire – qui bien souvent ne se trouve, du reste, pas sur les bateaux qu'ils empruntent. À travers ces flottilles, ils cherchent – ce qui, en soi, est respectable – à attirer l'attention médiatique sur un conflit qui pourtant, me semble-t-il, n'en manque pas. Cela constitue une mise en danger inutile. Nous avons pu constater la manière dont Israël réagit.

Indépendamment du débat de savoir si la réaction d'Israël est adéquate ou légitime, si on est ou pas dans les eaux territoriales internationales, si on enfreint ou pas le droit international, cela mobilise énormément les réseaux diplomatiques des pays concernés. Ces initiatives nécessitent des interventions de nature consulaire dans des cas délicats, détournant le travail de ces diplomates de ce que sont peut-être leurs priorités d'action pour agir opportunément dans cette région.

Au demeurant, préalablement au départ de la dernière flottille, j'avais fait savoir par écrit aux associations qui m'avaient interpellé que je ne cautionnais pas cette démarche, qu'un risque était pris et qu'à partir du moment où, de manière consciente, on décide de prendre ce risque et de l'assumer, on ne peut pas automatiquement revendiquer l'aide consulaire de la Belgique. Notre cadre légal ne prévoit d'ailleurs pas cette automaticité.

Nous avons une fois encore exercé cette aide consulaire, mais on ne peut pas en même temps discuter de la nécessité de responsabiliser les citoyens lorsqu'ils accomplissent des actes dans des régions du monde où ils savent pertinemment qu'il existe un danger, et qu'ils le font en conscience et, simultanément, considérer que c'est un droit acquis que l'autorité publique se mobilise après pour leur prêter assistance. Cela a de nouveau été fait, mais il me semblait quand même important de rappeler cet élément.

J'en arrive à la question spécifique du traitement de nos compatriotes et d'autres membres de la flottille lors de leur dernière opération.

De beelden en de informatie die ons hebben bereikt over de onderschepping in internationale wateren en de vernederende behandeling en fysieke verwondingen van de activisten van de Gazavloot hebben mij diep geschokt. Zoals u weet, waren er zeven Belgen aan boord van de vloot die op weg was naar Gaza.

Ik heb het gebeurde onmiddellijk veroordeeld en mijn diensten gevraagd om de Israëlische ambassadrice op het matje te roepen, wat heel snel is gebeurd. Wij hebben haar onze grote verontwaardiging laten blijken over die praktijken, die de meest elementaire beginselen van menselijke waardigheid schenden. We hebben erop aangedrongen dat alle gedetineerden met waardigheid worden behandeld, snel worden vrijgelaten en dat al hun rechten worden gerespecteerd. We hebben erop aangedrongen dat zij consulaire bijstand krijgen.

De Israëlische autoriteiten hebben beslist om alle leden van de vloot snel uit te zetten, meestal naar Turkije. De Belgische consul in Israël was aanwezig op de luchthaven van Eilat en kon enkele Belgen visueel identificeren toen zij voorbijwandelden. Enig mondeling contact werd echter niet toegestaan door de Israëlische autoriteiten.

De Belgische Staat heeft aan de betrokken onderdanen consulaire bijstand verleend in Israël en ook in Turkije, in overeenstemming met het Consulair Wetboek. De consulaire bijstand gebeurt in de eerste

plaats op vraag van de betrokkenen en/of hun families. Tegelijkertijd volgden onze diplomatieke posten de situatie proactief op en ondernamen zij waar nodig en mogelijk de gepaste stappen om de belangen van de Belgische onderdanen te behartigen, onder meer via contact met de lokale autoriteiten.

Voor de kosten blijft het algemene principe van toepassing dat de kosten verbonden aan consulaire bijstand worden gedragen door de betrokken personen zelf en/of hun families.

**21.04 Sam Van Rooy (VB):** Mijnheer de minister, dank u voor uw duidelijke antwoord.

De Gaza Flotilla was in feite een Hamasvloot die niet gevuld was met hulpgoederen, maar wel met nuttige idioten van de islamitische jihad. Flotilla-activisten kregen bij hun terugkomst serieuze meppen van de Spaanse politie.

Flotilla-activisten zitten al tien dagen weg te rotten in *hellhole* Libië. Dat boeit natuurlijk niemand, want *no Jews, no news*. De Spaanse of Libische ambassadeur wordt uiteraard niet op het matje geroepen. Dat is een antisemitische dubbele standaard. Naar Jemen, Iran of Soedan, waar de noden echt zijn, zullen ze ook nooit varen, want, opnieuw: *no Jews, no news*.

Ondertussen werd elke Pallywoodleugen van elke halfgare Flotilla-dramaqueen – sommigen verdienen een Oscar – gretig omarmd en verspreid: antisemitisme 2.0. Israël had hen beter laten doorvaren naar hun geliefde jihadstrook.

Mijnheer de minister, laat het duidelijk zijn: naar die decadente, overjaarse pubers met hun identiteitscrisis mag geen cent belastinggeld gaan.

**21.05 Achraf El Yakhoulfi (Vooruit):** Mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord.

Het was heel leuk om het verschil te zien tussen wat u daadwerkelijk zei en wat u in uw voorbereid antwoord had meegekregen en vervolgens als antwoord op onze vragen hebt gegeven.

Ik begrijp uw bezorgdheid. Ik vond het goed dat u hebt meegegeven dat die mensen u vooraf hebben gecontacteerd. Ik denk dat hun doel goed is. Ik vraag me wel af of wat daar gebeurt ideaal is en of zij hun eigen veiligheid niet in gevaar brengen. Nogmaals, het doel is nobel door aandacht te vragen voor de situatie en hulpgoederen te leveren. Toch blijft het volgens mij onze taak als overheid om, wanneer het om Belgen gaat die zich in een dergelijke preciaire situatie bevinden, onze verplichtingen na te komen. Dat hebt u ook gedaan.

Ik begrijp bovendien dat u vooraf duidelijk hebt gemaakt dat daaraan gevolgen verbonden kunnen zijn en dat het niet vanzelfsprekend is. Die bekommernis begrijp ik.

Ik heb daarnet een terechte opmerking van de vorige spreker gehoord. Het gaat niet alleen over het Palestijns-Israëlische conflict. We zouden ook bij andere conflicten veel meer solidariteit moeten tonen, of het nu gaat over Iran, Jemen, Soedan of eender welke andere plaats. Er is geen enkel verschil. We moeten ervoor zorgen dat mensen die onrechtvaardig worden behandeld en slachtoffer zijn van conflicten, worden gesteund. Dat mag op elke mogelijke manier gebeuren.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**22 Vraag van Els Van Hoof aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De toenemende druk van antigenderbewegingen" (56016204C)**

**22 Question de Els Van Hoof à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La pression croissante des mouvements antigénres" (56016204C)**

**22.01 Els Van Hoof (cd&v):** Ik verwijst naar de tekst van mijn ingediende vraag.

*Mijnheer de minister, de 70ste zitting van de VN-Commissie voor de Status van de Vrouw (CSW70) van begin maart dit jaar toonde duidelijk dat anti-genderstandpunten terrein winnen op het*

*internationale niveau. Hoewel de VS zich grotendeels afzijdig hielden tijdens de onderhandelingen, kwamen ze op cruciale momenten tussen met uitgesproken anti-genderstandpunten. Met name dienden ze amendementen in en een resolutie die trachtte het begrip gender te herdefiniëren en af te zwakken tot een verwijzing naar mannen en vrouwen op basis van biologisch geslacht. De interpretatie van het begrip gender uit Beijingverklaring werd daarbij bewust verdraait. Dankzij de Belgische no-action motion kon de Amerikaanse poging uiteindelijk worden afgeblokt, toch illustreren deze gebeurtenissen de nieuwe rol die de VS bereid zijn in te nemen op het multilaterale niveau om anti-genderstandpunten te verspreiden. Bij ngo's en belangenorganisaties is er bovendien bezorgdheid over mogelijke fusie tussen UN Women en UNFPA waardoor het promoten van gendergelijkheid en vrouwenrechten ondergeschikt zou kunnen worden aan economische of geopolitieke prioriteiten.*

*Tegen deze achtergrond is het cruciaal dat landen als België gendergelijkheid en vrouwenrechten systematisch blijven verdedigen. In april 2021 nam de Kamer een resolutie aan over de aanstelling van een Belgisch Speciaal Gezant voor Vrouwenrechten, Meisjesrechten en Gendergelijkheid. Het is meer dan ooit relevant daar werk van te maken zodat er in ons land een structurele coördinatie kan gebeuren van die inspanningen zoals in Australië, het Verenigd Koninkrijk of Spanje.*

*Ik heb voor u volgende vragen:*

*Welke concrete inspanning zal ons land leveren om via onze diplomatie gendergelijkheid en vrouwenrechten te blijven uitdragen in internationale fora en in te gaan tegen anti-genderstandpunten? Welk standpunt neemt België in rond een fusie van UN Women en UNFPA, en meer bepaald het vrijwaren de promotie van gendergelijkheid en vrouwenrechten als prioriteiten? Overweegt u alsnog om een Speciaal Gezant voor Vrouwenrechten, Meisjesrechten en Gendergelijkheid aan te stellen binnen onze diplomatie? Indien niet, wat zijn de concrete bezwaren?*

**22.02** **Maxime Prévot**, ministre: J'ai une longue réponse.

Mevrouw Van Hoof, zoals u weet, zijn gendergelijkheid en de mensenrechten van vrouwen en meisjes al lange tijd een prioriteit van het Belgische buitenlands beleid. Ze maken integraal deel uit van de dagelijkse opdracht van mijn diensten.

Zo kaart België deze thematiek aan tijdens relevante bilaterale ontmoetingen, waarbij ons land vaak ook voorstelt om deze onderwerpen verder uit te diepen in bilaterale uitwisselingen tussen experts. Gendergelijkheid en vrouwenrechten staan eveneens prominent op de agenda van de Europese Unie. België behoort daarbij tot de gelijkgezinde landen die actief een progressief standpunt ter zake uitdragen in de verschillende werkgroepen en op de diverse niveaus.

Tot slot stelt België alles in het werk om ook op multilateraal vlak gendergelijkheid en vrouwenrechten te bevorderen en het internationale normatieve kader ter zake te versterken. Dat gebeurt over de hele lijn, met name in internationale en regionale organisaties zoals de Verenigde Naties, de NAVO, de OVSE, de Raad van Europa, de Wereldgezondheidsorganisatie, de OESO en ad-hoccoalities, bijvoorbeeld door het onderwerp aan te kaarten tijdens onderhandelingen over resoluties of standpunten, via Belgische interventies en in het kader van het Universeel Periodiek Onderzoek.

Hiermee geeft de FOD Buitenlandse Zaken uitvoering aan het Nationaal Actieplan Vrouwen, Vrede en Veiligheid, waarover jaarlijks aan het Parlement wordt gerapporteerd, en aan het Nationaal Actieplan ter bestrijding van alle vormen van gendergerelateerd geweld.

Zoals u zelf aangeeft, zijn we vandaag getuige van steeds beter georganiseerde antigenderbewegingen en van antigenderbeleid dat op lokaal, nationaal en internationaal niveau gericht is op de afbraak van internationale normen en kaders inzake gendergelijkheid. De afgelopen sessie van de Commission on the Status of Women heeft dit eens te meer duidelijk gemaakt.

België blijft in deze context actief streven naar de bescherming van het normatieve kader en naar een betere uitvoering ervan op het terrein. Mijn diensten nemen regelmatig deel aan expertise-uitwisselingen inzake antigenderbewegingen en organiseren ook zelf uitwisselingen en evenementen over dit onderwerp. Op die manier draagt ons land bij aan een beter begrip en een betere analyse van deze actoren en hun strategieën, met het oog op een adequatere respons.

België trekt daarnaast mee aan de kar voor nauwere samenwerking en coördinatie tussen gelijkgezinde landen, zowel binnen de Europese Unie als daarbuiten en in multilaterale fora. Dat gebeurt niet alleen in onderhandelingen en fora die specifiek op gendergelijkheid focussen, maar ook transversaal ten aanzien van thema's die een impact hebben op gendergelijkheid. Om die systematische aandacht voor het onderwerp binnen de FOD Buitenlandse Zaken te realiseren, worden regelmatig interne opleidingen georganiseerd en informatieve instructies naar de posten verstuurd.

Als minister van Buitenlandse Zaken sta ik daarnaast garant voor de zichtbaarheid en het internationaal uitdragen van deze Belgische prioriteit. In tegenstelling tot een speciale gezant heeft dit als voordeel dat het thema niet apart wordt aangekaart, maar integraal deel uitmaakt van het Belgisch buitenlands beleid. De aanstelling van een speciale gezant voor vrouwenrechten, meisjesrechten en gendergelijkheid is momenteel dan ook niet aan de orde.

Tot slot, wat uw vraag betreft over een mogelijke fusie tussen UN Women en UNFPA, België steunt het UN80-initiatief volledig en beschouwt het als een belangrijke kans om de Verenigde Naties klaar te maken voor toekomstige uitdagingen. Onze aanpak is pragmatisch, inclusief en gebaseerd op een sterk engagement voor multilateralisme. Hervormingen dienen alomvattend, coherent en toekomstgericht te zijn om de relevantie, legitimiteit en doeltreffendheid van de organisatie te waarborgen. Ze moeten de belangen van individuele entiteiten overstijgen.

Wat Work Package 4 en een mogelijke fusie tussen UN Women en UNFPA betreft, België is al lang partner van beide agentschappen en blijft zich sterk inzetten voor gendergelijkheid en seksuele en reproductieve rechten en gezondheid. België erkent dat er nog mogelijkheden zijn om hun impact en efficiëntie te verbeteren. Recent werd een evaluatierapport gepubliceerd dat de haalbaarheid en de potentiële voordelen van een volledige fusie tussen UN Women en UNFPA analyseert. Die evaluatie bevatte echter geen alternatieve scenario's voor een dergelijke fusie. Een gezamenlijk rapport over alternatieve opties wordt momenteel opgesteld door UN Women en UNFPA.

In dit stadium is België niet in staat zich voor of tegen een fusie uit te spreken, aangezien het nog niet over alle noodzakelijke elementen beschikt om een weloverwogen beslissing te nemen. Het Belgische standpunt is duidelijk. Elke evolutie van het institutionele kader van deze agentschappen kan alleen worden overwogen indien hun respectieve mandaten volledig worden behouden en geenszins worden verzwakt.

In de huidige stand van zaken beschikt België niet over alle noodzakelijke elementen om zich voor of tegen een fusie uit te spreken, onder meer wegens het ontbreken van vergelijkbare opties die een goed onderbouwde beoordeling mogelijk maken. België zal zich evenwel sterk verzetten tegen elke poging om de bestaande mandaten te heropenen of in vraag te stellen.

**22.03 Els Van Hoof (cd&v):** Ik dank u voor uw interessante antwoord.

Het thema wordt inderdaad *gemainstreamd* in de verschillende thema's en departementen die de FOD Buitenlandse Zaken behelst, wat een goede zaak is. Ook dankzij de nationale actieplannen en resolutie 1325 van de VN-Veiligheidsraad, komt het thema regelmatig aan bod.

Dat expertise wordt opgebouwd rond antigenderbewegingen, is een goede zaak. Het is immers een fenomeen dat niet zal afnemen, maar eerder zal uitbreiden, gelet op de evolutie van de voorbije tien jaar, en dat ik ook van nabij opvolg. Het is goed dat men inzicht heeft in wat daar gebeurt.

Dat er binnen de Commission on the Status of Women niet langer met consensus kan worden beslist, terwijl dat decennialang wel het geval was, is uiteraard het gevolg van het feit dat de Verenigde Staten een andere houding aannemen. We moeten daarvoor zeer alert blijven. Die systematische aandacht is dus zeker geen luxe, maar een noodzaak.

Wat de speciaal gezant betreft, weet ik dat we het daar niet over eens zijn, maar ik maak mij zorgen over de evolutie. Ik had onlangs een vergadering – u hebt die ook gehad – met de vrouwelijke ambassadeurs in Brussel, die een eigen netwerk hebben. U hebt daar, naar ik vernomen heb, eveneens gesproken. Ik ben binnenkort opnieuw uitgenodigd door de Griekse voorzitter, die afscheid neemt. Ook zij pleiten voor een speciaal gezant en verschillenden onder hen beschikken in hun eigen land over een dergelijke functie. In dat netwerk maken we ons allemaal zorgen over de

antigenderbewegingen.

Ik blijf er dan ook van overtuigd. Misschien komt die functie er ooit, misschien ook niet, maar het belangrijkste is dat het thema op een goede manier wordt benaderd door de FOD Buitenlandse Zaken. Dank u wel.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**23** Vraag van Els Van Hoof aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De export van Europese surveillancetechnologie naar Rwanda" (56016205C)

**23** Question de Els Van Hoof à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'exportation de technologies de surveillance européennes vers le Rwanda" (56016205C)

**23.01** Els Van Hoof (cd&v): Ik verwijs naar de tekst van mijn ingediende vraag.

*Op 12 mei 2026 bracht Human Rights Watch een rapport uit ("Looking the Other Way - EU Failure to Prevent Surveillance Exports to Rights Violators") over de export van surveillance technologie van Europese staten naar landen buiten de EU. Daarin komt onder meer aan bod dat Polen in 2023 bepaalde "telecommunicatie interceptie systemen" heeft verkocht aan Rwanda.*

*Het rapport kon niet exact uitzoeken om welk product het gaat of aan welk specifiek bedrijf werd verkocht. Maar aangezien de Rwandese regering erom bekend staat dissidenten en journalisten digitaal te surveilleren, is het risico aanzienlijk dat de exportgoederen worden gebruikt om mensenrechten te schenden.*

*De Rwandese autoriteiten onderdrukken de politieke oppositie in eigen land en in het buitenland, en maar weinig journalisten, maatschappelijke activisten of oppositieleiden durven zich in het openbaar uit te spreken tegen de regering of over gevoelige onderwerpen. Digitale surveillance vormt een belangrijk onderdeel van deze onderdrukking, zowel in Rwanda zelf als in de diaspora wereldwijd.*

*In 2013 heeft Rwanda met een nieuwe wet haar bevoegdheden op het gebied van surveillance aanzienlijk uitgebreid, de autoriteiten kunnen sindsdien zonder veel argumentatie of juridische controle communicatie onderscheppen en monitoren. Laten we ook niet vergeten dat Rwanda sinds 2017 de Israëlische spyware Pegasus gebruikt om journalisten en dissidenten te bespioneren.*

*Op schriftelijke vragen heeft het Poolse ministerie van Economische Ontwikkeling en Technologie geantwoord dat Polen beschikt over een interdepartementaal proces voor mensenrechtenbeoordelingen van de uitvoer van goederen voor dual use, waarbij "het risico van mogelijk misbruik van goederen in een derde land wordt onderzocht, met inbegrip van het risico dat de goederen worden gebruikt om de mensenrechten te schenden. Bij de analyse van de betreffende gevallen is een dergelijk risico niet vastgesteld, wat heeft geleid tot de afgifte van een uitvoervergunning voor deze goederen naar Rwanda".*

*Mijn vragen:*

*Zal u in uw bilaterale gesprekken met uw Poolse homoloog deze problematische transacties naar voren brengen?*

*Zal u ook vragen aan uw Poolse homoloog om rekening te houden met de mensenrechtensituatie in de ontvangende landen en bij de eindgebruikers van deze technologieën?*

**23.02** Minister **Maxime Prévot**: Mevrouw Van Hoof, het is uiteraard zeer belangrijk dat dergelijke technologieën niet worden misbruikt om de rechten en vrijheden van de burgerbevolking te schenden. Ik neem nota van de verklaring van het Poolse ministerie van Economische Ontwikkeling en Technologie. Zijn procedure bevat blijkbaar de nodige due diligence en het is niet aan mij om die in twijfel te trekken.

**23.03** **Els Van Hoof** (cd&v): Het werd inderdaad aangehaald door Human Rights Watch in het rapport *Looking the Other Way: EU Failure to Prevent Surveillance Exports to Rights Violators*. Het is goed dat het Poolse ministerie due diligence toepast, maar het is wel verontrustend dat dit gebeurt, aangezien Rwanda een land is dat bepaalde technologie toepast om te bespioneren en te onderdrukken.

We hebben dat zelf ook ondervonden. Tijdens de Zweedse regering werden bepaalde politici opgevolgd via Pegasus. Ikzelf had contact met de dochter van een opposant en was zo ook onderhevig aan de Pegasusaffaire. De Rwandese autoriteiten kochten Pegasus aan om opposanten of mensen die zich kritisch uitlaten over Rwanda te bespioneren.

Deze vraag komt dus niet uit het niets. Het betreft een bezorgdheid die men toch mag hebben als men weet dat Rwanda niet aan zijn proefstuk toe is. Ik hoop dan ook dat het departement dit verder opvolgt en het misschien toch informeel ter sprake brengt bij de Poolse homologen.

*Het incident is gesloten.*

*L'incident est clos.*

**24** **Vraag van Sam Van Rooy aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het al dan niet op het matje roepen van de ambassadeur van de Islamitische Republiek Iran" (56016223C)**

**24** **Question de Sam Van Rooy à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'éventuel rappel à l'ordre de l'ambassadeur de la République islamique d'Iran" (56016223C)**

**24.01** **Sam Van Rooy** (VB): Mijnheer de minister, zopas werd bekend dat de Islamitische Republiek in Iran – hoe kan het ook anders – achter de recente antisemitische aanslagen in België zit. Dit betekent concreet dat de Islamitische Republiek op ons grondgebied jihadistische aanslagen pleegt. Dat soort aanslagen ter ondermijning en ontwrichting passen ook in de islamisering van onze samenleving, een te weinig gekende en te weinig erkende doelstelling van de Islamitische Republiek en het IRGC.

Mijn vraag is evident. Zult u daarover de ambassadeur van de Islamitische Republiek op het matje roepen? Zo neen, waarom niet?

**24.02** Minister **Maxime Prévot**: Mijnheer Van Rooy, ik veronderstel dat u verwijst naar de aanhouding en de uitlevering van Mohammad Baqer Saad Dawood al-Saadi. De heer al-Saadi is een Iraakse commandant van de militie Kata'ib Hezbollah, en werd op 15 mei in Turkije gearresteerd door de Amerikaanse autoriteiten.

Ze verdachten hem ervan om bijna 20 terroristische acties in Europa te hebben bevolen, waaronder de explosie voor de synagoge in Luik, op 9 maart. Die aanslagen dienden als vergelding voor de Amerikaans-Israëlische aanvallen op Iran.

De onderzoeken naar de recente aanslagen in Luik en Antwerpen zijn nog gaande. Wegens de geheimhouding van het onderzoek kan er geen aanvullende informatie meegedeeld worden naast wat al door het openbaar ministerie gecommuniceerd werd.

Hoewel de aanvallen zijn bewezen, zal het aan het onderzoek toekomen om de exacte toeschrijving vast te stellen. Ik raad u aan om contact op te nemen met mijn bevoegde collega's indien u daarover meer informatie wilt verkrijgen. Op het niveau van Buitenlandse Zaken hebben we onze zorgen rechtstreeks aan de Iraanse autoriteiten in Teheran geuit via onze ambassadeur ter plaatse. Dat is overigens nog een reden om onze communicatiekanalen met Teheran te behouden, waarvan u ons zo vaak oproept om ze te verbreken.

**24.03** **Sam Van Rooy** (VB): Mijnheer de minister, dank u voor uw antwoord.

U bent altijd heel erg snel en gretig om de Amerikaanse of Israëlische ambassadeur op het matje te roepen. In vergelijking daarmee behandelt u, zoals ik al eerder gezegd heb, de ambassadeur van de Islamitische Republiek van Iran met fluwelen handschoentjes. De Islamitische Republiek van Iran heeft hier reeds jihadistische aanslagen gepleegd in de voorbije jaren, in de voorbije decennia, en zal hier nog jihadistische aanslagen plegen.

U wilt blijkbaar niet echt inzien dat het de doelstelling van de Islamitische Republiek van Iran is om de islamitische revolutie te exporteren naar ons, om onze samenleving te islamiseren. Dat zegt ze letterlijk.

De ambassadeur van de Islamitische Republiek van Iran is een jihadist, en de ambassade is in feite zijn uitvalsbasis. Zet hem dus het land uit, sluit die ambassade, wees niet laf, minister.

*Het incident is gesloten.*

*L'incident est clos.*

**[25] Vraag van Sandro Di Nunzio aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De onderhandelingen met de taliban" (56016244C)**

**[25] Question de Sandro Di Nunzio à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les négociations avec les talibans" (56016244C)**

**[25.01] Sandro Di Nunzio** (Anders.): Mevrouw de voorzitter, mijnheer de minister, ik zal in hoofdzaak verwijzen naar de schriftelijke versie van mijn vraag. Ik meen mij ook te herinneren dat u al een toelichting over de kwestie hebt gegeven tijdens de plenaire vergadering. Zou dat kunnen? Ik verwijs dus naar de schriftelijke versie van mijn vraag en ben benieuwd naar de meest recente update of de meest recente reactie over het al dan niet verlenen van visa aan vertegenwoordigers van de taliban om naar Brussel af te reizen en er al dan niet te onderhandelen met onze Europese instanties.

*In uw beleidsverklaring van 10 maart 2025 noemde u de 'democratische rechtsstaat en mensenrechten' een kernpijler van uw buitenlands beleid. Vandaag kunnen we nagaan wat zo een "kernpijler" werkelijk waard is. Want binnenkort ontvangt Brussel een delegatie van het Talibanregime: een regime dat meisjes het recht op onderwijs onttrekt, vrouwen uit het openbare leven verbant en regeert via repressie en terreur. Vrouwen die in Afghanistan aangifte doen van geweld, riskeren voortaan zelf vervolging en foltering. Dat is de kern van het nieuwe Talibaanse Wetboek van Strafvordering, dat het Europees Parlement vandaag in scherpe bewoordingen heeft veroordeeld.*

*De vertegenwoordigers van dit regime, verantwoordelijk voor grove en systematische mensenrechtenschendingen, zullen binnenkort in onze hoofdstad rondwandelen, met een Belgisch visum op zak. Hoe valt zo iets te rijmen met uw eigen beleidskader? Laat ons hierover duidelijk zijn: niemand betwist dat technisch overleg met de facto-machthebbers in Kaboel noodzakelijk kan zijn, zeker in het kader van migratie. Maar dat overleg kan perfect georganiseerd worden in de regio zelf, zoals Westerse landen dat al jaren doen. Dat de EU er bewust voor kiest om de vertegenwoordigers in Brussel te ontvangen, is geen technische noodzaak.*

*Daarom volgende vragen:*

*Eerst over de Belgische positie:*

*Waarom beslist België om visa toe te kennen aan vertegenwoordigers van de Taliban?*

*Heeft u bij de Europese Commissie bezwaar gemaakt tegen deze uitnodiging of bijkomende voorwaarden geëist?*

*Heeft België zelf mee aangedrongen op deze gesprekken of steunt ons land enkel een initiatief van de Commissie?*

*Dan over de inhoud van die gesprekken:*

*Gaat het enkel over terugkeer van personen zonder verblijfsrecht, of ook over bredere samenwerking en welke engagementen of tegenprestaties verwacht u in ruil?*

*Zal België betrokken zijn bij die gesprekken en op welk niveau precies?*

*Ten slotte over de politieke gevolgen.*

*Hoe voorkomt u dat de Taliban dit bezoek gebruikt als internationale propaganda en welke rode lijnen heeft België vastgelegd rond vrouwenrechten en mensenrechten? En welk signaal geeft Europa vandaag aan Afghaanse vrouwen en meisjes wanneer het regime dat hen onderdrukt, welkom is in*

Brussel?

**25.02** Minister **Maxime Prévot**: Mevrouw de voorzitter, mijnheer Di Nunzio, zoals ik vorige week via minister Beenders heb uitgelegd in de plenaire vergadering, is Brussel de hoofdstad van de Europese Unie. Wanneer ze vergaderingen organiseert die zij noodzakelijk acht, kan dat onder strikte voorwaarden de deelname inhouden van vertegenwoordigers van entiteiten of regimes die wij niet erkennen.

Wij zullen op Belgisch niveau de Europese instellingen niet vervangen bij de beoordeling van de politieke opportuniteit van de uitnodigingen die zij in het kader van hun eigen activiteiten versturen. Ik herhaal nogmaals dat dat geen erkenning van het regime inhoudt en dat er door België geen bredere dialoog wordt aangegaan met de taliban.

Ik herhaal echter dat wij moeten werken aan structurele oplossingen en aan een rechtvaardig en geloofwaardig systeem van duurzame terugkeer van personen zonder recht op verblijf. Dat moet een rechtvaardig systeem zijn. Het kan niet zijn dat een soort feitelijke immuniteit wordt gecreëerd voor mensen die hier illegaal verblijven, vooral voor personen die strafbare feiten plegen, louter op grond van hun Afghaanse nationaliteit.

In een geloofwaardig systeem heeft de Europese Unie een sleutelrol. Een Europese aanpak moet de grondrechten van de betrokken personen garanderen, ons in staat stellen te werken aan doeltreffende terugkeerprocedures en rekening houden met onze ruimere relaties met de landen van herkomst.

Die aanpak moet uiteraard in overeenstemming zijn met onze principes, omdat wij niet zullen instemmen met een beleid dat onvoldoende waarborgen biedt op het vlak van mensenrechten en de eerbiediging van het internationaal recht. Onthoud vooral dat België een rechtsstaat is en dat wij die zullen blijven verdedigen. Wanneer onafhankelijke instanties zoals het Commissariaat-generaal voor de Vluchtelingen en de Staatlozen en de Raad voor Vreemdelingenbetwistingen oordelen dat er een risico bestaat op *refoulement* of op een onmenselijke behandeling, dan zullen wij dat respecteren. Het is evident dat wij dan geen terugkeer organiseren.

Onze diensten hebben tot slot nog steeds geen visumaanvragen ontvangen van een delegatie van de taliban op uitnodiging van de Europese Commissie. Wij doen het nodige om de bevoegde diensten hierbij te betrekken, met inbegrip van de veiligheidsdiensten. Dat geldt zowel voor de afgifte van de visa als wanneer die personen zich op het Belgische grondgebied zouden bevinden, mocht dat voorvallen.

**25.03** **Sandro Di Nunzio** (Anders.): Mijnheer de minister, ik dank u voor uw antwoord.

Laat er in de eerste plaats geen misverstand over bestaan, mijn partij Anders. is er niet tegen dat met een bepaald regime of met vertegenwoordigers daarvan wordt gesproken om te bekijken of een bepaalde vorm van terugkeer mogelijk is en dat technische gesprekken worden gevoerd. De vraag is alleen of dat hier in Brussel moet gebeuren. Wij kunnen die besprekingen perfect ook in derde landen of op andere plaatsen voeren.

Wel problematisch voor ons en ook een bepaalde vorm van ambiguïteit, is dat ons land visa aflevert en dat die personen daardoor toegang krijgen tot ons land. Hoewel ik het automatisme begrijp waarvan u uitgaat, lijkt mij dat geen evidentie, omdat wij spreken over vertegenwoordigers van een regime dat mensenrechten en vrouwenrechten schendt en dat mogelijks ook op dat vlak misdrijven heeft begaan of daarvoor verantwoordelijk is. Dat automatisme is dus absoluut geen evidentie.

Meer zelfs, ik herinner mij uw voorganger, minister Lahbib, die in de problemen is gekomen in haar functie door visa die werden verleend aan burgemeesters die vervolgens hier in Brussel hebben rondgelopen.

Het is dus niet abnormaal dat wij die vragen stellen en dat wij moeilijk kunnen aanvaarden of begrijpen dat aan dat automatisme wordt vastgehouden omdat de Europese Commissie die uitnodigingen verstuurt. Daarom stellen wij de vraag. Wij zullen de kwestie opvolgen. Wij zijn ook benieuwd of de vraag er zal komen en of wij de visa effectief zullen afleveren. Ons lijkt het alleszins aangewezen dat de betrokkenen geen visum krijgen om naar België te komen en dat de gesprekken over terugkeer

elders plaatsvinden.

*L'incident est clos.*

*Het incident is gesloten.*

**26** Questions jointes de

- **Christophe Lacroix à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement)** sur "Le nouveau rapport d'Amnesty International sur la peine de mort" (56016302C)

- **Katrijn van Riet à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement)** sur "Le rapport d'Amnesty International sur la peine de mort" (56016305C)

- **Hervé Cornillie à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement)** sur "Le rétablissement possible de la peine de mort au Burkina Faso et la position de la Belgique" (56016387C)

**26** Samengevoegde vragen van

- **Christophe Lacroix aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking)** over "Het nieuwe rapport van Amnesty International over de doodstraf" (56016302C)

- **Katrijn van Riet aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking)** over "Het rapport van Amnesty International over de doodstraf" (56016305C)

- **Hervé Cornillie aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking)** over "De mogelijke herinvoering van de doodstraf in Burkina Faso en het standpunt van België" (56016387C)

**26.01 Katrijn van Riet (N-VA):** Mijnheer de minister, het recent gepubliceerde jaarrapport van Amnesty International toont een stijging van het aantal executies wereldwijd in 2025. Het gaat niet om zomaar een toevallige stijging, maar om een stijging tot het hoogste niveau in 44 jaar. Amnesty registreerde minstens 2.707 executies in 17 landen, 78 % meer dan in 2024. Tevens wijst de organisatie erop dat deze cijfers geen rekening houden met de duizenden executies die in de Volksrepubliek China plaatsvinden, aangezien China statistieken over de doodstraf als staatsgeheim beschouwt. Daarnaast blijkt uit het rapport dat landen zoals Iran en Saoedi-Arabië verantwoordelijk zijn voor een bijzonder groot aandeel van de geregistreerde executies wereldwijd.

Mijnheer de minister, hebt u kennisgenomen van dat rapport over de wereldwijde toepassing van de doodstraf?

Hoe reageert u op de vaststelling dat het aantal executies wereldwijd het hoogste niveau in 44 jaar heeft bereikt en dat de Volksrepubliek China volgens Amnesty vermoedelijk verantwoordelijk blijft voor het hoogste aantal executies?

Deelt u de bezorgdheid over de beperkte transparantie van de Chinese autoriteiten? Hoe schat u dat gegeven in in het kader van de internationale mensenrechtencontrole?

Worden de problematieken van de doodstraf en de mensenrechtensituatie in China aangekaart in bilaterale diplomatieke contacten?

Zal België binnen de Europese Unie en op multilaterale fora blijven pleiten voor meer transparantie, een moratorium op executies en de wereldwijde afschaffing van de doodstraf?

**26.02 Maxime Prévot, ministre:** Chère collègue, je vais répondre à vos questions et aux questions jointes des collègues Lacroix et Cornillie.

Ik bevestig dat ik van het jaarrapport over de doodstraf van Amnesty International heb kennisgenomen. Ik deel uw bezorgdheid over de wereldwijde stijging van het aantal executies.

Je tiens à souligner que la lutte contre la peine de mort reste une priorité pour la Belgique ainsi que pour l'Union européenne, qui a élaboré des lignes directrices en la matière. La Belgique est, en toutes circonstances, fermement opposée à la peine de mort et contribue activement à la mise en œuvre de ces lignes directrices.

Ons land is ook in multilaterale fora zeer actief als het gaat over het dossier van de doodstraf. We pleiten daarbij niet alleen voor de universele afschaffing van de doodstraf, maar ook voor een vermindering van het aantal executies, meer transparantie en de naleving van de bestaande minimumregels in de landen waar de doodstraf nog wordt toegepast.

Au sein du Conseil des droits de l'homme de l'ONU, la Belgique, avec quelques autres pays partageant les mêmes vues, est, du reste, la force motrice d'une résolution biennale sur la peine de mort qui aborde cette question sous l'angle des droits humains. La résolution la plus récente, adoptée en octobre dernier, mettait l'accent sur le principe de l'égalité des armes, pour ainsi dire, c'est-à-dire le droit de toute personne à être défendue devant les tribunaux sur un pied d'égalité avec la partie adverse. Cela revient donc à jouer à armes égales.

Een eerdere resolutie richtte zich op de kwestie van transparantie, die inderdaad van groot belang is, zoals u ook zegt, mevrouw van Riet.

Chers collègues, il va sans dire que notre pays continue d'entretenir des relations bilatérales avec les quelques pays rétentionnistes, dont des pays très divers, comme la Chine, l'Arabie Saoudite, l'Iran, le Burkina Faso, les États-Unis, le Japon et Singapour. Comment, en effet, pourrions-nous les convaincre de renoncer à la peine de mort et, à terme, de l'abolir, si nous n'entretiens pas de dialogue? C'est précisément en engageant ce dialogue, un dialogue que mes services et moi-même menons activement, que nous pouvons espérer leur faire entendre d'autres perspectives susceptibles de faire évoluer leur conception.

L'engagement en faveur de l'abolition de la peine de mort s'inscrit dans un travail de longue haleine, mené sur plusieurs fronts et dans lesquels la Belgique ne se tient pas seule. Notre pays agit de concert avec d'autres États, ainsi qu'avec des organisations de la société civile, comme l'ONG Ensemble contre la peine de mort, avec laquelle la Belgique entretient une étroite collaboration.

Mesdames et messieurs les parlementaires, vous aussi, vous avez un rôle essentiel à jouer dans ce domaine. L'abolition de la peine de mort passe en effet par l'adoption de lois ou par la ratification du deuxième protocole facultatif. Et donc, dans le cadre de vos contacts avec vos homologues d'autres pays, vous pouvez aussi plaider activement en faveur de la ratification de ce protocole ou du lancement d'initiatives législatives en ce sens.

En ce qui concerne l'Iran, je peux vous informer que, lors d'un récent échange avec mon homologue, j'ai réaffirmé que tous les prisonniers détenus en Iran devaient être traités avec le respect qui était dû à la dignité humaine. L'accès aux soins médicaux doit être garanti. De plus, j'ai une nouvelle fois rappelé l'importance de l'abolition de la peine de mort, y compris en évoquant quelques cas particuliers.

Je vous remercie.

**26.03 Katrijn van Riet (N-VA):** Mijnheer de minister, bedankt voor uw antwoord en ook voor uw bezorgdheid en uw activisme.

Ik ben het ermee eens dat we de dialoog met de landen waar de doodstraf wordt uitgevoerd moeten behouden. Anders kunnen we dat niet aankaarten. Ik ben het ook eens met uw suggestie dat wij dat als parlementairen in de contacten met onze homologen eveneens kunnen aankaarten.

Volgende week is een belangrijke week, want dan bespreken we in de commissie het voorstel van resolutie met betrekking tot de doodstraf. Dat is het parlementaire werk dat we daarvoor kunnen doen. We zullen inderdaad *vigilant* moeten blijven, om er een Frans woord voor te gebruiken.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Mijn vraag nr. 56016544C onder agendapunt 66 gaat eigenlijk over hetzelfde onderwerp. Ik zal die vraag daarom niet mondeling stellen, maar schriftelijk laten behandelen. Het zonet gegeven antwoord van de minister beschouw ik ook als antwoord op mijn vraag.

**27 Vraag van Sam Van Rooy aan Bart De Wever (eerste minister) over "De nieuwe Amerikaanse strategie voor terrorismebestrijding" (56015866C)**

**27 Question de Sam Van Rooy à Bart De Wever (premier ministre) sur "La nouvelle stratégie américaine de lutte contre le terrorisme" (56015866C)**

**27.01 Sam Van Rooy (VB):** Mijnheer de minister, ik betreur dat de premier deze vraag naar u heeft doorgeschoven, want ik had ze expliciet aan hem willen stellen. Ik wil dat toch even gezegd hebben, want dit is nogal wat.

In een nieuw document over de Amerikaanse strategie voor terrorismebestrijding wordt Europa omschreven als een broedplaats voor terrorisme, mede als gevolg van de massamigratie.

Ik heb twee pertinente citaten in mijn vraag opgenomen. Eerste citaat: "Het is voor iedereen duidelijk dat goed georganiseerde vijandige groeperingen misbruik maken van open grenzen en daarmee samenhangende globalistische idealen. Hoe groter deze groeperingen worden en hoe langer het huidige Europese beleid voortduurt, hoe onvermijdelijker terrorisme wordt." Dat staat dus in het document dat werd ondertekend door de Amerikaanse president Donald Trump. Dat beleid werd opgesteld onder leiding van contraterrorismecoördinator Sebastian Gorka. Daarin valt ook te lezen: "Als bakermat van de westerse cultuur en waarden moet Europa nu handelen en een halt toeroepen aan zijn verval."

Wat is de reactie van de regering daarop? Zal met die nieuwe Amerikaanse strategie voor terrorismebestrijding rekening worden gehouden? Zo ja, hoe dan precies?

**27.02 Minister Maxime Prévot:** Mijnheer Van Rooy, zoals u weet is het standpunt van ons land dat de strijd tegen terrorisme krachtig en internationaal gecoördineerd moet blijven, zonder die te vermengen met migratie. Ons land pleit voor een evenwichtige aanpak die zowel inzet op veiligheid en een doeltreffende controle van de buitengrenzen van de EU, als op het respect voor de grondrechten en het asielrecht.

In dat kader zet België in op een versterkte Europese samenwerking, met name op het vlak van inlichtingen, de bestrijding van criminele netwerken en de preventie van radicalisering, terwijl het een verantwoord migratiebeleid handhaaft dat in overeenstemming is met de Europese waarden.

De Verenigde Staten blijven een belangrijke partner van zowel België als de Europese Unie in de strijd tegen terrorisme. Het Belgisch beleid moet echter verankerd blijven in een robuuste dreigingsanalyse die aangepast is aan onze context en in lijn ligt met de waarden die wij verdedigen.

**27.03 Sam Van Rooy (VB):** Mijnheer de minister, dank u voor uw antwoord, maar toch citeer ik opnieuw uit die nieuwe Amerikaanse strategie voor terrorismebestrijding, omdat wat daarin staat zo pertinent is: "Het is voor iedereen duidelijk dat goed georganiseerde vijandige groeperingen misbruik maken van open grenzen en daarmee samenhangende globalistische idealen. Hoe groter deze groeperingen worden en hoe langer het huidige Europese beleid voortduurt, hoe onvermijdelijker terrorisme wordt." Ook nog: "Als bakermat van de westerse cultuur en waarden moet Europa nu handelen en een halt toeroepen aan zijn verval."

Wie zopas de weerzinwekkende beelden zag uit Frankrijk van de straatjihad – want dat is het –, kan dat toch alleen maar beamen? Het promigratiepact van de Europese Unie, dat deze regering op dit moment aan het doorduwen is en waartegen alleen wij, het Vlaams Belang, ons met hand en tand verzetten, zal dat alleen maar erger maken.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**28 Vraag van Katrijn van Riet aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De hertekening van de kiesdistricten in de VS" (56016306C)**

**28 Question de Katrijn van Riet à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Le redécoupage électoral aux États-Unis" (56016306C)**

**28.01 Katrijn van Riet (N-VA):** Mijnheer de minister, in de Verenigde Staten woedt in het licht van de midterms een hevige politieke en juridische strijd over de herindeling van kiesdistricten. De media bestempelen die praktijk als gerrymandering. Verschillende staten, waaronder Texas, Florida, North Carolina en Californië, hebben nieuwe kieskaarten ingevoerd of voorbereid, met mogelijk grote gevolgen voor de samenstelling van het Huis van Afgevaardigden.

Bijzonder belangrijk is de recente uitspraak van het Amerikaanse Hooggerechtshof in de zaak Louisiana versus Callais, die volgens diverse Amerikaanse media en juridische analyses de interpretatie van sectie 2 van de Voting Rights Act van 1965 wijzigt. Die wet stelt namelijk dat lokale overheden niet zomaar wetten of electorale kaarten mogen opstellen die resulteren in discriminatie tegen minderheden. Burgerrechtenorganisaties vrezen dat hierdoor de politieke vertegenwoordiging van Afro-Amerikaanse en andere minderheidsgroepen verder onder druk komt te staan.

Tegelijkertijd wijzen studies en analisten erop dat zowel Republikeinen als Democraten al jarenlang gebruikmaken van gerrymandering om electorale voordelen te behalen. Volgens verschillende onderzoekers kan dat leiden tot een vermindering van de representativiteit van de verkiezingen en een verdere toename van de politieke polarisatie.

Mijnheer de minister, wat is uw mening over de herindeling van kiesdistricten in de Verenigde Staten en over de impact daarvan op de vertegenwoordiging van minderheden?

Beschikt de FOD Buitenlandse Zaken over analyses van de gevolgen van de uitspraak in Louisiana versus Callais en andere, voor de politieke participatie van minderheidsgroepen in de VS?

Hoe beoordeelt u de bezorgdheid van burgerrechtenorganisaties dat gerrymandering kan leiden tot een structurele ondervertegenwoordiging van minderheden?

Wordt dat thema besproken in het kader van de trans-Atlantische dialoog tussen de Europese Unie en de Verenigde Staten inzake democratische rechtsstaat en verkiezingsintegriteit?

Acht u het belangrijk dat België en de Europese Unie het belang van inclusieve en representatieve verkiezingsprocessen blijven benadrukken in de relaties met de VS?

**28.02 Minister Maxime Prévot:** Mevrouw van Riet, de recente praktijken van gerrymandering in de Verenigde Staten, dat inderdaad een lange traditie heeft, en de uitspraak van het Hooggerechtshof in de zaak Louisiana versus Callais, roepen terechte vragen op. Terwijl hertekeningen van kiesdistricten vroeger konden worden aangevochten bij een sterke benadeling van bepaalde groepen, moeten eisers nu aantonen dat een raciale minderheid opzettelijk werd benadeeld.

De indeling van kiesdistricten heeft een grote impact op de politieke vertegenwoordiging en op de machtspositie van politieke partijen. Elke hervorming die de participatie van bepaalde bevolkingsgroepen kan beperken, verdient daarom bijzondere aandacht. Het is essentieel dat dergelijke processen bijdragen aan een eerlijke en evenwichtige vertegenwoordiging van alle burgers, inclusief minderheden.

Praktijken als gerrymandering kunnen, wanneer zij leiden tot een systematische vertekening van de vertegenwoordiging, problematisch zijn. Ze kunnen het vertrouwen in democratische instellingen ondermijnen en bijdragen aan polarisatie. Dat is overigens geen exclusief Amerikaans fenomeen, maar een uitdaging voor meerdere democratieën.

België en de Europese Unie blijven daarom consequent het belang van vrije, eerlijke, inclusieve en representatieve verkiezingsprocessen, niet alleen in de relatie met de Verenigde Staten, maar in alle internationale contacten, beklemtonen.

**28.03 Katrijn van Riet (N-VA):** Mijnheer de minister, we zitten kennelijk op dezelfde golflengte: mijn bezorgdheden zijn blijkaar ook de uwe. We blijven de kwestie opvolgen.

*L'incident est clos.*

*Het incident is gesloten.*

**29** Questions jointes de

- François De Smet à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La convocation de l'ambassadeur de Russie" (56016453C)
- Michel De Maegd à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La situation en Ukraine et la convocation de l'ambassadeur de Russie" (56016462C)

**29** Samengevoegde vragen van

- François De Smet aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het ontbieden van de ambassadeur van Rusland" (56016453C)
- Michel De Maegd aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De situatie in Oekraïne en het ontbieden van de ambassadeur van Rusland" (56016462C)

**29.01** Michel De Maegd (Les Engagés): Je renvoie au texte de ma question déposée.

*Monsieur le vice-premier ministre, depuis plusieurs jours, la Russie franchit encore de nouveaux seuils dans sa guerre d'agression contre l'Ukraine.*

*Le 24 mai dernier, Kyiv a été la cible d'une attaque massive de missiles et de drones. Des habitations, des écoles, un marché et des infrastructures essentielles ont été touchés. Des civils ont été tués et de nombreuses personnes blessées. L'utilisation rapportée d'un missile Orechnik, arme hypersonique à capacité nucléaire, ajoute à cette attaque une dimension d'intimidation stratégique particulièrement préoccupante.*

*Cette escalade ne s'est pas limitée au territoire ukrainien. Dans la nuit du 28 au 29 mai, un drone russe a pénétré dans l'espace aérien roumain et s'est écrasé sur un immeuble résidentiel à Galați, faisant deux blessés légers. Il s'agit d'un incident d'une gravité particulière, la Roumanie étant un État membre de l'Union européenne et de l'OTAN.*

*À cela s'ajoutent les déclarations russes appelant le personnel diplomatique et les ressortissants étrangers à quitter Kyiv avant de nouvelles frappes planifiées. Une intimidation assumée, contraire au droit international et à l'esprit même de la Convention de Vienne.*

*Dans ce contexte, je souhaite saluer la décision claire et nécessaire que vous avez prise en demandant la convocation de l'ambassadeur de Russie en Belgique. Le message que vous envoyez est primordial: nous ne cédon pas à l'intimidation, nous maintenons notre présence à Kyiv et nous restons aux côtés de l'Ukraine.*

*Dans ce contexte, j'aimerais vous poser les questions suivantes. Quel message précis, au-delà de celui que je viens de dire, avez-vous transmis à l'ambassadeur de Russie, et quelles garanties ou explications ont été exigées concernant les menaces proférées contre les missions diplomatiques à Kyiv?*

*Que pouvez-vous nous dire du drone qui s'est écrasé sur un immeuble d'habitation en Roumanie et de ses répercussions au sein de l'UE et de l'OTAN?*

*Estimez-vous que cette nouvelle escalade doit conduire l'Union européenne et l'OTAN à renforcer plus rapidement les capacités de défense aérienne et anti-drones, tant pour l'Ukraine que pour les États du flanc est directement exposés?*

*Enfin, pouvez-vous confirmer que la présence diplomatique belge à Kyiv est maintenue, tout en garantissant que toutes les mesures nécessaires sont prises pour assurer la sécurité de notre personnel sur place?*

**29.02** Maxime Prévot, ministre: Monsieur De Maegd, la dernière convocation de l'ambassadeur russe a été décidée en coordination avec nos partenaires européens qui ont également procédé à des gestes similaires. Le message était clair: les menaces proférées par les autorités russes à l'encontre du personnel international et diplomatique basé à Kiev sont inacceptables. Une fois encore, la Russie montre un mépris total du droit international et compromet son rôle de membre permanent du Conseil

de sécurité des Nations Unies.

Malgré ces menaces répétées, nous ne nous laisserons pas intimider. Les attaques doivent cesser, la Russie doit s'engager dans des discussions diplomatiques crédibles. En attendant, notre ambassade à Kiev reste pleinement active et nos équipes continuent leur travail sur le terrain. Nous suivons de près les évolutions afin de garantir la sécurité de notre personnel sur place, en pleine coordination avec nos partenaires européens. Nous ne quitterons pas Kiev et nous maintiendrons un soutien sans faille à l'Ukraine.

Comme à leur habitude, les représentants du pouvoir russe se livrent à la désinformation, présentant leurs menaces comme une "volonté de protéger les ressortissants étrangers", mettant la responsabilité de leur propre agression sur le dos de l'Ukraine et prétendant que l'armée russe ne se rend pas coupable de violations du droit international quasi quotidiennement.

Les attaques massives et indiscriminées contre l'Ukraine, ses infrastructures énergétiques et ses centres de population civile, les raptés d'enfants, les provocations constantes près des frontières de l'Union européenne sont autant de gestes d'un régime qui cherche à semer la terreur et à nourrir l'escalade. Et le dernier épisode en date, en Roumanie, en est un dramatique exemple de plus.

**29.03 Michel De Maegd (Les Engagés):** Monsieur le ministre, je vous remercie pour votre réponse.

La devise de la Belgique, c'est *L'union fait la force*. En réalité, cette devise s'adapte particulièrement à la situation au sein même de l'Union européenne. C'est bel et bien, dans ce cas de figure, l'union qui fait la force.

Au-delà de la guerre d'agression, nous assistons à une stratégie d'intimidation qui vise maintenant aussi les diplomates, les Européens, les États membres de l'OTAN et, à travers eux, bien sûr, tout l'ordre international que nous défendons. Le drone tombé en Roumanie nous rappelle, je le dis dans cette commission depuis quatre ans maintenant, que cette guerre n'est pas loin de nous, qu'elle touche directement la sécurité européenne, qu'elle met donc à l'épreuve notre capacité collective à protéger nos frontières, nos infrastructures, mais aussi nos valeurs.

La Belgique, comme les autres pays de l'Union, ne doit pas céder. Elle a raison de maintenir sa présence à Kiev, de condamner ces menaces et de continuer à soutenir l'Ukraine avec ses partenaires, en mettant une pression maximale sur la machine de guerre russe face à l'intimidation. La pire réponse serait en effet l'ambiguïté. Et notre devoir, je le pense, monsieur le ministre, est de rester aux côtés de l'Ukraine et de nos alliés, et de tenir le cap du droit face à la force.

*L'incident est clos.*

*Het incident is gesloten.*

**30 Question de Michel De Maegd à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La tournée du ministre dans cinq pays des Balkans occidentaux" (56016464C)**

**30 Vraag van Michel De Maegd aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "Het werkbezoek van de minister aan vijf landen op de Westelijke Balkan" (56016464C)**

**30.01 Michel De Maegd (Les Engagés):** Je renvoie au texte de ma question déposée.

*Monsieur le ministre, vous avez effectué, le mois dernier, une visite de travail dans cinq pays des Balkans occidentaux: le Monténégro, la Serbie, la Macédoine du Nord, le Kosovo et la Bosnie-Herzégovine.*

*C'est un signal politique utile, parce que les Balkans occidentaux sont au cœur de notre continent, de notre sécurité et de notre stabilité.*

*Ces pays ont chacun une réalité différente. Le Monténégro est aujourd'hui le candidat le plus avancé dans le processus d'adhésion. La Macédoine du Nord a consenti depuis des années des efforts politiques considérables pour maintenir sa trajectoire européenne. Le Kosovo reste confronté à la*

*nécessité d'une normalisation durable avec la Serbie. La Bosnie-Herzégovine demeure politiquement fragile et institutionnellement complexe. Quant à la Serbie, elle occupe une place stratégique, mais sa trajectoire européenne suppose une clarification de ses choix, notamment en matière d'alignement avec la politique étrangère et de sécurité de l'Union européenne.*

*Mais un point commun traverse toute la région: certains de ces pays attendent depuis plus de vingt ans que la promesse européenne se concrétise. Or, à force d'attendre, cette promesse risque de perdre en crédibilité. Et lorsque l'Union européenne laisse un vide, d'autres acteurs s'y engouffrent, vous l'avez-vous-même rappelé récemment.*

*La Russie, la Chine, la Turquie ou d'autres puissances cherchent à y renforcer leur influence, par des leviers politiques, économiques, énergétiques, médiatiques ou sécuritaires. Il y a donc là un réel enjeu géopolitique.*

*Dans ce contexte, quel bilan politique tirez-vous de votre tournée dans les Balkans occidentaux, et quels messages principaux avez-vous transmis aux autorités rencontrées dans les cinq pays visités? Quels signaux concrets l'Union européenne peut-elle envoyer pour montrer que le processus d'élargissement reste réel, sérieux et fondé sur les mérites, sans pour autant renoncer aux exigences fondamentales en matière d'État de droit, de démocratie et de réconciliation régionale?*

*Enfin, comment la Belgique entend-elle contribuer, au niveau européen, à éviter que les Balkans occidentaux ne deviennent un terrain d'influence accru pour des puissances concurrentes, notamment la Russie et la Chine?*

*Je vous remercie.*

**30.02** **Maxime Prévot**, ministre: Monsieur De Maegd, je reviens effectivement de cette mission avec un message clair: l'intégration européenne des Balkans occidentaux revêt une importance stratégique pour l'avenir et la sécurité de notre continent.

La Belgique plaidera au sein des instances européennes pour encourager une perspective d'adhésion crédible et fondée sur le mérite, en encourageant les réformes en matière d'État de droit, de justice, de lutte contre la corruption, de réconciliation régionale et d'alignement complet sur la politique étrangère et de sécurité commune, afin de contrer les influences extérieures et de préserver l'ancrage européen de la région.

Le Monténégro est effectivement le candidat le plus avancé et se trouve dans la dernière phase du processus d'adhésion. Les principaux dossiers encore à régler concernent les fondamentaux, en particulier le renforcement de l'État de droit, la réforme de la justice, une lutte plus efficace contre la corruption et le crime organisé, ainsi que la liberté des médias. Il est également essentiel de maintenir un consensus politique interne autour des réformes et de résoudre les différends bilatéraux en suspens avec la Croatie, notamment le blocage du chapitre 31 des négociations.

Le Monténégro vise la clôture des négociations d'ici la fin de cette année et une adhésion possible en 2028. Ce délai n'est réaliste que si les réformes restantes sont menées à bien, de manière crédible et durable. La Belgique ne souhaite jamais fixer de date: le rythme doit rester strictement fondé sur les résultats.

Concernant la Serbie, la Belgique estime que son ancrage européen passe avant tout par des réformes crédibles et mesurables en matière d'État de droit et de libertés fondamentales, notamment l'indépendance de la justice, la liberté des médias, le respect des institutions démocratiques et le respect des engagements pris dans le cadre du dialogue Belgrade-Pristina, qui est indispensable.

Il reste encore beaucoup de travail et j'ai pu transmettre directement ce message au président et à mon homologue serbe. Nous attendons notamment que Belgrade se conforme pleinement à l'avis de la Commission de Venise sur les récentes réformes judiciaires.

Au niveau européen, la Belgique plaide pour une approche exigeante et, dès lors, des conséquences doivent être envisagées en cas de non-respect, y compris via nos instruments financiers.

Dans le même temps, nous insistons pour maintenir ouverte la perspective d'adhésion, afin d'éviter le découragement de la société serbe et un basculement vers des influences extérieures, notamment russes. Car oui, fondamentalement, nous devons nous rendre compte que la Russie et la Chine sont très présentes dans ces pays.

S'il n'y a plus aucun espoir – pas nécessairement à court terme, mais même à moyen terme –, l'opinion publique cessera de croire à la perspective d'adhérer à l'Union européenne. Elle pourrait alors succomber aux campagnes de séduction de Moscou, qui cherche à réancrer ces pays dans sa sphère d'influence. Le récit de Moscou doit être contré par la perspective d'une adhésion européenne, tant qu'une majorité de la population demeure ralliée à la cause européenne.

Nous devons agir avant qu'il ne soit trop tard. Si nous n'agissons pas, nous le regretterons. Certains de ces pays attendent d'adhérer à l'Union européenne depuis plus de vingt ans. Je pense notamment à la Macédoine du Nord. Je m'y suis évidemment rendu, au Kosovo également, et en Bosnie-Herzégovine. Nous devons donc leur donner une perspective crédible d'adhésion. C'est pour ça qu'il faut pouvoir avancer, évidemment, et chacun en connaît les motifs, vers la perspective d'adhésion de l'Ukraine, mais sans donner le sentiment de passer par la bande d'urgence ou des pneus crevés, et donc, avec une démarche qui pourrait apparaître comme étant humiliante pour ces pays qui, depuis des années déjà, produisent des efforts. Il est important d'avoir des séquençages appropriés.

Dans le même temps, on doit préparer aussi notre population, nos opinions publiques, dans les 27 États membres, à cette perspective d'élargissement et leur expliquer la valeur ajoutée. Un élargissement devra d'ailleurs nécessairement s'accompagner d'une révision de nos procédures de décision. C'est ma conviction. On voit déjà les difficultés de prendre des décisions à 27 aujourd'hui. Qu'en sera-t-il demain à 30 et plus si on ne change rien? Il est donc impératif de pouvoir aussi réviser nos processus de décision interne, en requérant notamment moins d'unanimité.

Je vous remercie.

**30.03 Michel De Maegd (Les Engagés):** Merci, monsieur le ministre.

Les Balkans occidentaux sont une partie de notre continent, de notre sécurité aussi, et donc de notre avenir. Bien sûr, l'élargissement ne peut pas être automatique. Il doit rester fondé sur des mérites, sur des réformes, sur l'État de droit, sur la démocratie et sur la lutte contre la corruption. C'est évidemment indispensable. Mais il y a aussi une autre exigence, c'est la crédibilité européenne.

Vous l'avez très bien expliqué: certains de ces pays attendent depuis vingt ans, et parfois davantage. Ce sont des générations entières qui ont grandi avec cette promesse européenne, sans jamais la voir se concrétiser. Et à force de laisser cette promesse dans le flou, nous prenons le risque de voir la fatigue remplacer l'espoir et d'autres puissances occuper l'espace laissé vide par l'Europe.

Vous avez évoqué la Russie, mais il y a aussi la Chine, la Turquie et d'autres acteurs qui l'ont bien compris. Ils avancent leurs pions avec leurs intérêts, et avec leurs méthodes. Et face à cela, l'Union européenne doit aussi être présente et fiable. Votre message, monsieur le ministre, va donc dans le bon sens. Oui à une perspective européenne claire pour les Balkans occidentaux, mais non à une attente indéfinie qui finirait par affaiblir notre propre influence et notre propre sécurité.

Je vous remercie.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**31 Vraag van Els Van Hoof aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De aankomende verkiezingen in Guatemala" (56016548C)**

**31 Question de Els Van Hoof à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "Les prochaines élections au Guatemala" (56016548C)**

**31.01 Els Van Hoof (cd&v):** Ik verwijst naar de tekst van mijn ingediende vraag.

*Mijnheer de Minister,*

*Guatemala staat volgende zomer voor cruciale verkiezingen, waarbij zowel president, vicepresident, leden van het Congres en lokale besturen zullen worden verkozen. Na een onverwachte verkiezingsoverwinning van oppositiekandidaat Bernardo Arévalo in de presidentsverkiezingen van 2023 kende het land een woelige transitie, waarbij de zittende regering probeerde de inauguratie van de president-elect tegen te houden via rechterlijke procedures opgestart door de politiek benoemde openbaar aanklager. De komende verkiezingen van 2027 zullen cruciale zijn om de democratische transitie die het land doormaakt te bestendigen. De huidige regering tracht alvast de democratische instellingen te versterken en is momenteel bezig met het selecteren en benoemen van leden van de rechterlijke en electorale organen. Ze wordt daarin bijgestaan door een begeleidingsmissie van de EU. Toch blijft het democratiseringsproces precair doordat delen de administratie en rechterlijke macht nog gecontroleerd worden door bondgenoten van de vorige machthebbers.*

*De aanwezigheid van een EU-verkiezingsmissie heeft bijgedragen tot de vreedzame machtsoverdracht en het respecteren van de democratische wil van de bevolking in 2023. De Guatemalteekse regering is dan ook vragende partij voor een nieuwe waarnemingsmissie voor de aankomende verkiezingen van 2027.*

*Ik heb voor u de volgende vragen:*

*Staat het sturen van een verkiezingswaarnemingsmissie naar Guatemala in 2027 reeds op de politieke agenda? Steunt ons land een dergelijk initiatief?*

*Op welke andere wijze zal de Europese Unie Guatemala blijven steunen in het democratiseringsproces?*

*Op welke wijze werkt België samen met Guatemala? Zijn er concrete initiatieven gepland om de samenwerking te versterken?*

**31.02** Minister **Maxime Prévot**: Het verzoek om een verkiezingswaarnemingsmissie van de Europese Unie naar Guatemala in 2027 werd inderdaad geuit door president Arévalo, gelet op de doorslaggevende rol die de EU de voorbije jaren heeft gespeeld in het democratische traject van het land. Op dit moment is hierover op Europees niveau nog geen beslissing genomen, aangezien de prioriteiten voor verkiezingswaarnemingsmissies in 2027 nog niet zijn vastgesteld. België staat in principe positief tegenover een dergelijk initiatief.

In dit verband leverde België al een concrete bijdrage door vier waarnemers te detacheren in het kader van de verkiezingswaarnemingsmissie in 2023. Als in 2027 opnieuw een missie wordt georganiseerd, is België bereid opnieuw een gelijkaardige bijdrage te leveren. De EU heeft sinds de verkiezingen van 2023 een zeer zichtbare en invloedrijke rol gespeeld in het democratische traject van Guatemala. Onze geïntegreerde aanpak omvat de verkiezingswaarnemingsmissie, politieke *outreach*, ontwikkelingssamenwerking, Global Gatewayinvesteringen en gerichte sancties. Sinds de inkrimping van USAID is de EU de belangrijkste samenwerkingspartner van Guatemala, met 141 miljoen euro voorzien tussen 2021 en 2027.

Ik heb vandaag de Guatemaleekse minister van Buitenlandse Zaken ontmoet. Hij heeft zijn waardering uitgesproken voor het Europese engagement en de wens geuit om die samenwerking verder te zetten. Ik wens die constructieve dialoog eveneens voort te zetten en zal de mogelijkheden onderzoeken om de bilaterale samenwerking verder te verdiepen, onder meer via een bezoek ter plaatse op korte termijn.

**31.03** **Els Van Hoof** (cd&v): Mijnheer de minister, u geeft de antwoorden die ik wilde horen. Ik heb de minister van Buitenlandse Zaken maandag ontmoet en hem beloofd deze vraag te stellen. Het is een goede evolutie en een goede zaak dat u een bezoek plant aan Guatemala.

We hebben samen nog een bezoek gebracht aan Mexico en gezien wat de impact is van drugskartels op de politiek. We moeten voorkomen dat dit ook het geval zou worden in Guatemala. De minister van Buitenlandse Zaken heeft zijn vrees daarover uitgesproken. Het is daarom goed dat we de rechterlijke instanties daar zullen ondersteunen. Ze zijn goed bezig met die meer onafhankelijk te maken en het is belangrijk dat de politiek uit de handen van bendes en kartels blijft.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

**32** Vraag van Els Van Hoof aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De Belgische steun aan Gavi" (56016555C)

**32** Question de Els Van Hoof à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "L'aide octroyée par la Belgique à Gavi" (56016555C)

**32.01** Els Van Hoof (cd&v): Ik verwijs naar de tekst van mijn vraag zoals ingediend.

*Gavi is een publiek-private samenwerking die helpt om meer dan de helft van de kinderen wereldwijd te vaccineren tegen enkele van de dodelijkste ziekten ter wereld. De Vaccinalliantie brengt partnerlanden en donoroverheden samen, evenals de Wereldgezondheidsorganisatie (WHO), UNICEF, de Wereldbank, de vaccinsindustrie en andere partners uit de private sector. De rol van Gavi kan niet onderschat worden. Gavi deelt mee in de kosten die uitvoerende landen betalen voor vaccins en kon sinds de oprichting in 2000 daardoor al meer dan 1,2 miljard kinderen immuniseren en meer dan 20,6 miljoen toekomstige sterfgevallen voorkomen, waarmee het heeft bijgedragen aan het halveren van de kindersterfte in 78 lage-inkomenslanden.*

*In juni 2024 keurde de Raad van Bestuur van Gavi een nieuwe vijffarenstrategie voor 2026-2030 goed, maar Gavi kampt momenteel nog met een tekort van 3 miljard dollar om haar doelstellingen volledig uit te voeren. Tijdens de Covid-crisis heeft België Gavi ondersteund via een directe bijdrage van 3.2 miljoen dollar en steun van 16.4 miljoen dollar via 'Gavi Covax AMC', een initiatief om covid-vaccins beschikbaar te maken voor lage-inkomsten landen.*

*In uw beleidsverklaring erkende u de impact van globale gezondheid op de sociale en politieke en economische stabiliteit van onze maatschappijen, en het belang van samenwerkingen rond mondiale volksgezondheid. Uit de recentste evaluatie van MOPAN blijkt dat Gavi alvast een goede return on investment biedt. Bovendien vloeit de steun ook terug naar de Belgische economie doordat vaccins ook bij Belgische producenten worden aangekocht. Gavi ondersteunen kan overigens niet alleen via traditionele giften, maar bijvoorbeeld ook via instrumenten als IFFIm, de zogenaamde 'vaccinbonds', die overheden en private sectoren samen wil mobiliseren voor meer impact. Donorlanden kunnen via het instrument toekomstige bijdragen beloven via langetermijn pledges, die dan worden omgezet in obligaties (bonds) op de kapitaalmarkt waarmee private middelen worden opgehaald. Op die manier wordt het geld van de langetermijn pledges als op korte termijn beschikbaar gemaakt en zien ook de donorlanden zelf sneller resultaat van hun steun.*

*Ik heb voor u de volgende vragen:*

*Plant België de werkzaamheden van Gavi te ondersteunen? Zo ja, op welke concrete manier en via welke budgetlijn?*

*Word daarbij ook aandacht besteed aan instrumenten als IFFIm?*

*Op welke concrete wijze ondersteunt België wereldwijde immunisatie?*

**32.02** Minister **Maxime Prévot**: Mevrouw Van Hoof, België erkent ten volle de essentiële rol die Gavi, de vaccinalliantie, speelt bij de verbetering van de mondiale gezondheid. Sinds de oprichting heeft Gavi in belangrijke mate bijgedragen aan de uitbreiding van de toegang tot vaccinatie en aan een aanzienlijke vermindering van de kindersterfte in tal van lage-inkomenslanden.

België blijft zich inzetten voor multilateralisme en doeltreffende internationale mechanismen op het gebied van mondiale gezondheid, waarbij Gavi een centrale plaats inneemt. In dat kader heeft ons land in het verleden financiële steun aan Gavi verleend, in het bijzonder in het kader van de respons op de COVID-19-crisis, met een rechtstreekse bijdrage, evenals steun aan het COVAX AMC-mechanisme. Onze financiële steun aan Gavi bleef echter beperkt tot de focus op COVID-19 en de impact ervan, met name de vertragingen die werden vastgesteld in de routinematige vaccinatie van kinderen.

Zoals u weet wordt de huidige begrotingscontext gekenmerkt door aanzienlijke beperkingen en noodzakelijke keuzes. Naast Gavi ondersteunt België de immunisatie wereldwijd via verschillende

kanalen. Zo draagt het onder meer bij via multilaterale organisaties, zoals de Wereldgezondheidsorganisatie en UNICEF, die een essentiële rol spelen bij de distributie van vaccins en de versterking van gezondheidssystemen.

Daarnaast treedt ons land ook op via bilaterale ontwikkelingssamenwerking, door programma's te ondersteunen die de versterking van gezondheidssystemen omvatten, inclusief routinematige vaccinatiecampagnes. België ondersteunt bovendien onderzoek en innovatie op het gebied van vaccins en medische technologie, in samenwerking met academische instellingen en de privésector. Het ondersteunt ook de innovatiecapaciteiten van de Africa Centres for Disease Control and Prevention, onder meer door de detachering van een expert inzake onderzoek en ontwikkeling.

De steun aan Gavi genereert ook een economisch terugverdieneffect voor ons land, met name via Belgische farmaceutische bedrijven die betrokken zijn bij de productie van vaccins. In die context zal België blijven inzetten op doeltreffende, duurzame en inclusieve partnerschappen om een billijke toegang tot vaccins te waarborgen.

**32.03 Els Van Hoof** (cd&v): Mijnheer de minister, ik heb er alle begrip voor dat de middelen beperkt zijn, maar zoals u zei, gaf de 3,2 miljoen dollar die wij investeerden een return voor onze farmaceutische bedrijven van 14 miljoen dollar. Samen met collega Kathleen Depoorter heb ik Gavi ontvangen. Zij zijn op zoek naar middelen. Ze komen 3 miljard dollar te kort en kunnen 1,2 miljard kinderen immuniseren. Dat betekent dat ze de kindersterfte met de helft kunnen beperken in 78 lage-inkomenslanden.

Ik zeg niet dat we dat op een klassieke manier moeten doen, maar zij gaven aan een systeem van bonds te hebben. Daarbij moet men niet meteen bijdragen, maar men geeft die uit op een kapitaalmarkt en moet het geld pas op lange termijn vrijgeven als waarborg. Misschien moeten we ook aan dergelijke innovatieve systemen denken om organisaties die belangrijk werk doen te ondersteunen.

Die bonds werden gelanceerd tijdens het premierschap van De Croo. Ik weet niet hoe het daarmee staat, maar misschien is dat iets om te overwegen. Zij hebben een systeem om dat te onderzoeken en te zien wat mogelijk is. Zowel het Verenigd Koninkrijk, Frankrijk, Noorwegen, Italië, Nederland, Spanje, Australië, Zweden, Brazilië, Zuid-Afrika als Canada ondersteunen Gavi op die manier.

*Het incident is gesloten.  
L'incident est clos.*

De **voorzitter**: Ik dank de diensten en de tolken die zo lang aanwezig zijn gebleven.

**32.04 Maxime Prévot**, ministre: Je remercie également les interprètes et les services.

*De openbare commissievergadering wordt gesloten om 21.31 uur.  
La réunion publique de commission est levée à 21 h 31.*

## **Schriftelijk behandelde mondelinge vragen**

### **Questions orales traitées par écrit**

**33 Vraag van Els Van Hoof aan Maxime Prévot (VEM Buitenlandse Zaken, Europese Zaken en Ontwikkelingssamenwerking) over "De universele afschaffing van de doodstraf" (56016544C)**

**33 Question de Els Van Hoof à Maxime Prévot (VPM Affaires étrangères, Affaires européennes et Coopération au développement) sur "La suppression universelle de la peine de mort" (56016544C)**

*Mijnheer de Minister,*

*Amnesty publiceerde onlangs een verontrustend rapport over de wereldwijde uitvoering van de doodstraf. Uit de cijfers blijkt dat het aantal executies het op het hoogste niveau in 44 jaar staat, met minstens 2707 executies in 17 landen, zonder de naar schatting duizenden executies in China meegerekend. Het spreekt voor zich dat die cijfers zorgwekkend zijn, te meer daar de doodstraf volgens Amnesty stelselmatig wordt ingezet om minderheden op opposanten te onderdrukken.*

*Ons land heeft steeds een voortrekkersrol gespeeld in de strijd tegen de doodstraf. De huidige cijfers tonen aan dat die inspanningen nog moeten worden opgeschaald. Het 9e Wereldcongres tegen de doodstraf van 30 juni tot 2 juli 2026 in Parijs vormt daartoe alvast een ideale gelegenheid.*

*Ik heb voor u de volgende vragen:*

*Zal u pleiten voor een moratorium op en de afschaffing van de doodstraf op multilateraal vlak.*

*Zal ons land het 9e Wereldcongres tegen de doodstraf in Parijs aan grijpen haar strijd tegen de doodstraf als prioriteit inzake het buitenlands beleid te ondersteunen?*

*Werd de afschaffing van de doodstraf bilateraal ter sprake gebracht in uw contacten met landen die waar het gebruik van de doodstraf hoog ligt of significant toenam (Iran, China, Saoedi-Arabië, Egypte, Singapore, VS), partnerlanden van België (DRC) of waar de doodstraf recent opnieuw werd ingevoerd (Israël)?*

**Antwoord - Réponse:**

*Het antwoord werd niet tijdig door de regering bezorgd.*

*La réponse n'a pas été fournie par le gouvernement dans les délais.*